

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 362 • CENA 42,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,70 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,38 €
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,70 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 270 SIT
6. avgust 2004.

ŠERIF FERNIS HILA

★ DOK HOLIDEJ ★

362

Frenk Larami

ŠERIF FERNIS HILA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 362

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

THE LAST MARSHAL OF FERNACE HILL

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 29. VII 2004.

Tržište: 6. VIII 2004.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: JP MAGYAR SZÓ – OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – THE LAST MARSHAL OF FERNACE HILL

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

– Cigaru?

Muškarac, star oko trideset godina, dotle zagledan u krajolik koji je promicao pored zahuktale diližanse, skrenuo je pogled ka saputniku u skromnom građanskom odelu, koji je sedeo naspram njega. Zanet u posmatranje predela prošaranog izduženim senkama koje je pravilo sunce na zalasku, nije ni primetio kada je taj nepoznati čovek, koji ga je u toku vožnje nekoliko puta diskretno ali temeljito odmerio pogledom, izvukao iz džepa svog pomalo tesnog sakoa tabakeru i ponudio ga cigarom, jednom od onih čija je preterano jaka aroma skoro gušila u kabini diližanse, iako su prozori bili otvoreni. Da li da uzme? U osnovi nije voleo usputna poznanstva, jer se skoro uvek ispostavilo da takvi kontakti ili već posle pola časa postanu dosadni, ali onda čovek više nije u stanju da ih prekine i kad bi hteo, ili su rezultat nekog skrivenog interesa koji na kraju uvek stiže na naplatu. No taj nepoznati pedesetogodišnjak kratko podšišane prosede kose i impozantnih, ufitiljenih brkova, kojima se u mladosti bez sumnje morao dičiti, nije ostavljao utisak dosadnog nametljivca. Od ostale dvojice putnika – jednog stočarskog trgovca, koji je celim putom mrmljao saputnicima nerazumljive rečenice, i jednog kauboja, koji bi samo ponekad otvorio oči zakrvavljene od viskija, a sve ostalo vreme hrkao, on

se izdvajao nečim što se sažeto moglo nazvati ličnim pečatom. Mada do tada nije progovorio ni reč, ostavljao je utisak čoveka koji zna šta hoće.

Mladoliki putnik pruži ruku i uze cigaru.

– Hvala – reče i pomirisa duvan. – Obično pušim svoje, ali učiniću izuzetak.

– To mi laska – reče brkajlija – jer mislim da vas poznajem. Doduše ne lično, ali ipak dosta dobro. Ako se ne varam, vi ste Dok Holidej?

Njegov saputnik skoro neprimetno podiže obrvu.

– Pogodili ste, mada mi nije jasno otkud me znate.

Brkajlija pripali cigaru i baci palidrvce kroz prozor.

– Najpre da vam se predstavim. Ja sam Morgan Rivers, bivši federalni šerif. Otuda znam i vas. Vajat Erp mi je poznanik.

– Tako? – Na zapadnjakovom licu pojavi se ljubazan osmeh. – Drago mi je, mister Riverse. – Odgrizao je vrh uzete cigare. – Putujete li samo do Fernis Hila ili i dalje?

– Samo do Fernis Hila. Tu se moje putovanje okončava – odgovorio je bivši šerif s dozom tajanstvenosti. – Zapravo, nemam razloga da nešto od vas krijem. Putujem u Fernis Hil da bih tamo preuzeo mesto šerifa sa specijalnim ovlašćenjima.

– Zaista? Specijalna ovlašćenja podrazumevaju i specijalnu situaciju. Šta se to tamo događa?

– I vi nameravate da se zadržite u Fernis Hilu? – upita Rivers.

– Da. Trenutno je to moj neposredni cilj putovanja. Čuo sam da se grad razvija.

– To je tačno. Grad ima bogatu okolinu, a kada do njega stigne i železnica doživće nagli procvat... ako železnica ikada stigne – dodao je skeptično. Neprimetno je pogledao uspavanog kaubojja i trgovca i tiše dodao: – To je, u stvari, razlog zašto putujem.

– A vaše imenovanje za šerifa? Je li i to u vezi s prugom? – upita Dok.

– Jeste. Oko te pruge sukobljavaju se razni interesi. Kompanija želi da je dovede u grad, a veliki rančeri protive se tome jer im cepa imanja i otežava uzgoj stoke. Ti sukobljeni interesi raspalili su strasti i doveli do sukoba kaubojja i graditelja pruge, što je uznemirilo gradske oce.

– Pa su pozvali vas da gasite požar?

– Tačno. Ali nije u pitanju samo to. – Rivers se nagnuo bliže zapadnjaku i šapnuo: – Kompanija je spremna da me bogato nagradi ako razmrsim slučaj i omogućim brzu izgradnju pruge. Izgleda da ih odugovlačenje dosta staje i spremni su da daju... šta mislite koliko? – Rivers ućuta na tren i naže se još bliže, tako da se skoro uneo zapadnjaku u lice. – Deset hiljada dolara, dragi moj prijatelju! Deset hiljada ako im skratim rok izgradnje za dva meseca. Šta kažete na tu sumu? – Zavalio se na naslon sedišta. – To je čitavo bogatstvo.

Dok klimnu glavom:

– U pravu ste. Vrlo primamljiva svota. S tolikim novcem čovek se mora osećati kao Krez.

Rivers potvrdi žmirkanjem. Odbio je kolut dima i, zavaljen i dalje u sedištu, zagledao se u Holideja. Posle nekoliko trenutaka oči mu zasijaše:

– Čujte, ne rekoste li vi malopre da i vi putujete u Fernis Hil?

– Rekao sam – potvrdi Dok i osmehnu se. – Jedan bivši i budući šerif, a uz to i tajni agent, morao bi bolje da zapaža činjenice.

– Tačno, da, da... – Rivers namignu značajno. – Šta mislite o predlogu da taj novac podelimo? Naravno, ne nudim vam tolike pare tek onako. Morali biste da sarađujete sa mnom na izvršenju zadatka.

Zapadnjak razvuče usne i odmahnu glavom:

– Hvala na ponudi, ali trenutno nisam raspoložen za posao takve vrste. Putujem u Fernis Hil iz čiste putničke radoznalosti.

Rivers je razočarano gledao.

– Šteta. Siguran sam da bismo nas dvojica taj posao lako obavili i deset hiljadarki palo bi nam u šake kao zrele kruške. Razmislite ipak. Moja ponuda ostaje otvorena.

Zapadnjak zavrte glavom:

– Ne verujem da ću se predomisлити.

Povukao je dim i bacio pogled kroz prozor. U tom trenutku diližansa je usporila i posle pedesetak metara stala. Vozar je počeo da kune i povukavši kočnicu, skočio sa svog sedišta.

Rivers je provirio kroz prozor i upitao:

– Šta je? Šta se desilo?

– Prepreka na putu, mister! Jedno drvo je palo i blokiralo put. Moraćemo da ga uklonimo.

Rivers pogledom obuhvati okolinu. – Ne izgleda mi kao prepad – reče više za sebe i otvorivši vrata diližanse, kroči na zemlju. – U svakom slučaju, banditi ne bi mnogo ušićarili...

Pre nego što je Rivers završio rečenicu planuo je pucanj, a zatim drugi, pa treći. Pogođen prvim metkom, bivši šerif se trgao i zateturao, da bi ga drugi i treći metak oborili na tle. Nesrećnik se srušio kao trupac ne izustivši više ni reč. Iz njegovog grla začuo se samo kratak, potmuo uzdah, zaglušen odjekom pucnjeva koji su zamirali u krošnjama drveća, a onda se sve utišalo. Pre nego što je iko mogao bilo šta da preduzme, začulo se lomljenje suvih grančica pod nogama ubice, a potom topot konja u trku. Kada je Holidej, s revolverom u ruci, iskočio na druga vrata i pored zaprege jurnuo u šiprag kraj puta, begunac je već bio stotinak metara daleko u šumi i samo je jasan trag na mahovinom obraslom tlu ukazivao kuda je pobegao. Sve se to odigralo munjevito i da na zemlji nije ležalo Riversovo telo, teško bi se moglo poverovati da se nešto tragično desilo. No mrtav Rivers bio je nepobitan dokaz podmuklog i na prvi pogled neobjašnjivog zločina.

Neobjašnjivog? Gledajući za nestalim napadačem, Holidej pomisli kako iza Riversovog ubistva svakako postoji ozbiljan razlog. Ako je on bio meta, a bilo je van svake sumnje da je ubica gađao baš njega, onda je nekome bilo veoma stalo da u Fernis Hilu i njegovoj okolini stvari ostanu kakve jesu, dakle mutne. Očito je železnička kompanija imala

dovoljno razloga da Riversu obeća bogatu nagradu. A bilo je očito i da je protiv sebe imala opasnog i lukavog neprijatelja.

*

Dve dame iz kuće za zabavu madam Flo prve su primetile diližansu, koja je izronila iz magle na okuci reke. Stajale su na balkonu zdanja u gradu poznatog kao „kuća za zabavu gospode“. Te večeri je unutra bilo vrlo zagušljivo, pa im je više odgovarala oštra svežina od duvan-skog dima, klavirske svirke i dosadnih Floinih žalopojki kako je posao mršav. Sa šalovima, ogrnutim preko nagih ramena, ukrašene lažnim nakitom što je svetlucaao pri slaboj svetlosti prigušenoj maglom, izgledale su kao dve jevtine prostitutke koje su dobro ispekle zanat na bučnim ulicama Dodž Sitija i Ejbilina. U svojoj karijeri imale su prilike da upoznaju muškarce svakakvih karakterata, navika i naravi. U iskrenom razgovoru izjavljivale su s dosta ravnodušnosti i cinizma da o muškarcima kao vrsti nemaju baš visoko mišljenje.

Pa ipak, kada je zahuktala diližansa s vozarem koji je iz sveg glasa vikao, privlačeći pažnju prolaznika, stala pred poštanskom stanicom i kada je iz nje izašao visok, skladno građen muškarac, odeven u neupadljivo, elegantno odelo, pojava tog čoveka toliko ih je zaokupila da su vest o ubistvu na putu i leš koji je odmah zatim iznet iz kola i odnesen u gradsku kapelu, ostali sasim nezapaženi. U držanju tog došljaka bilo je nečeg toliko izuzetnog da te dve žene dugo nisu mogle odvojiti pogled od

njega. Najzad je punačkija od njih dve zakolotala očima i uzdahnula:

– Ah, kakav laf! Napari oči, Bel!

Ridokosa Bel je to upravo i činila. Uživala je u pogledu na tog muškarca gospodstvenog držanja i gipkih, panterških pokreta. Zapazila je njegovo tek malo preplanulo lice, tamnu, dugačku kosu koja mu je padala niz vrat i lučno izvijene snažne obrve. Kada je u jednom trenutku putnik iz diližanse pogledao u njihovom pravcu, Kiti je malo podigla ruku i počela micati prstima, ali putnik nije ničim nagovestio da ju je primetio. Činilo se da ih je zapazio samo kao deo slike grada u koji je došao, baš kao i natpis na kući iz koje su one mahale ili reklamni pano na prodavnici mešovite robe preko puta. Ali i to je trajalo samo kratko vreme, možda nepun minut, dok je sačekao da leš bude odnesen i da potom vozar s prtljažnika na krovu skine njegovu putnu torbu. Ne obraćajući pažnju na metež i žagor, krenuo je zatim osvetljenom glavnom ulicom i dve salunske dame nastavile su da ga posmatraju.

– Šta misliš, ko bi to mogao da bude, Kiti?

– Đavo neka me nosi ako znam! – odvratila je oštrooka Kiti, trudeći se, bez mnogo uspeha, da ne izgleda previše zainteresovana. Ali na kraju je morala da odbaci lažnu pozu i da progovori iz srca: – Ma čuj, sigurna sam da bih ga se setila da sam ga ikada videla u ovom vašljivom gradu. Ima nečeg nepristupačnog i opasnog u njegovoj pojavi. Možda je... možda je jedan od onih opakih revolveraša. Kad se samo setim koliko je pucnjave i ubijanja bilo u poslednje vreme, ne bi me čudilo da je neko odavde najmio revolveraša.

– Ne bih se ljutila ako je ovoga neko najmio na nekoliko sedmica – primetila je Bel zaneseno. – Ali meni on ne izgleda kao revolveraš, Kiti. Nekako je suviše fin... i gord da bi se bavio tako surovim i prostim zanimanjem. Ne misliš li da bi pre mogao biti propovednik... ili čak sveštenik? – Onda odmahnu glavom. – Ne, ne bi mogao jer ima revolvere. Jesi li videla kakvi su? S drškama od slonove kosti. Ne, takve revolvere ne nose plaćene ubice! Možda je glumac...

– Glumci su obično upadljivo drečavo obučeni, a on je odeven s mnogo ukusa. Ne verujem da je glumac. Možda je kockar.

– Kockar? Možda... Ili...

Nagađanja devojaka su se produžila dok je putnik i dalje hodao ulicom i prošao pored hotela „Dupla trojka“, iz kojega su posle kasne večere izašli neki ljudi. Zastali su da isprate pogledom visokog neznanca. I na njih je, kao i na devojke madam Flo, on ostavio snažan utisak. I oni su osetili nespokoјstvo. Mogao je to biti neki revolveraš, prokomentarisali su među sobom, ali su se umirili kada je jedan primetio da bi mogao biti i kockar. Tako nešto bila je prijatnija mogućnost. Kockari su bili manje opasni od revolveraša, a Fernis Hil u Kanzasu imao je i bez njih sasvim dovoljno neprilika.

Kockar ili revolveraš?

U stvarnosti Dok Holidej je bio poma-lo i jedno i drugo, mada je intimno odbijao da bude svrstan u bilo koju od te dve grupe. Tokom godina doživio je više obračuna revolverima nego što je želeo da se seća. Neprekidno je balansirao na tankoj niti rizika. To sve je opet bilo posledica njegovog avanturističkog života,

a takav život rezultat njegove nemirne i nepokorne prirode.

Fernis Hil ležao je u središtu onog prostranstva koje se smatralo najbogatijim pašnjacima zapadnog Kanzasa. Suprotno od Foks Benda koji se nalazio pedesetak milja severno od Sekaturasa, Fernis Hil je bio stočarski grad. Ali, da li će takav i ostati? Bilo je to pitanje na koje je odgovor znalo veoma malo ljudi u tom gradu. Većina njih je znala da se železnička pruga svakog meseca sve više približava i da će to izmeniti i lik i sudbinu grada. Šine koje je postavljala kompanija „Kanzas–Kolorado“ već su bile prešle granicu oblasti Rejn bou i preko prerije bližile se Fernis Hilu. Istina, železnica je značila progres, ali nisu svi u oblasti Rejn bou bili za tu vrstu progressa. Mnogo njih se tome odupiralo, pa je Fernis Hil bio neka vrsta pritajenog vulkana.

Visoki došljak je u međuvremenu nastavio da korača glavnom ulicom. Noseći putnu torbu u levoj ruci da bi mu desna bila u svakom trenutku slobodna za svaku eventualnost, zastao je pred hotelom „Kaubojev odmor“. Hotel mu je izgledao relativno pristojan, a i da nije tako izgledao zapadnjak nije imao izbora, jer drugog hotela u gradu nije bilo.

Prilazeći recepciji osmotrio je hol. Predvorje je izgledalo čisto i bilo je solidno namešteno. Ni nalik na one čudovišne, pretenciozne rupe u gradovima ponetim naglim razvojem, a koje su se brzo pretvarale u zapuštene ćumeze.

– Izvolite, gospodine? – oslovi ga bleđunjavi portir za pultom.

– Želim sobu na prvom spratu s pogledom na ulicu – odgovori Dok.

Portir načini grimasu. Nije mu se dopalo držanje novog gosta.

– Nisam siguran da imamo takvu sobu, ser. Mogao bih da vam ponudim prizemnu prema dvorištu.

Zapadnjak je zadobovao prstima po pultu i hladno pogledao portira.

– Vi ste, izgleda, malo tvrdi na ušima, čoveče – izustio je tiho. Zatim mu je glas postao oštiji: – Rekao sam vam šta želim. A sad pogledajte ponovo. Čini mi se da ćete naći nešto za mene.

Portir je nakratko ukrstio pogled s Holidejem, ali je to bilo odmeravanje neravnih snaga. Zapadnjak je snagu volje pre toga odmeravao s revolverašima, pijanim ubicama i pustahijama najvećeg kalibra i niko od njih nije mu mogao dugo odoleti. I portir je ubrzo oborio pogled i poigravajući se dugmetom košulje, ponovo počeo prelistavati knjigu gostiju, pretvarajući se da traži. Posle nekog vremena saopštio je s nameštenim izrazom zadovoljstva na licu:

– Oh, da, prevideo sam jednu, gospodine! Soba broj 22 na spratu gleda na ulicu.

Uz široki osmeh okrenuo je registar prema zapadnjaku i ponudio mu pero:

– Ako biste bili dobri, ser...

Holidej upisa svoje ime i vrati pero portiru. Ovaj prelete pogledom po napisanom imenu i pruži ruku da dohvati ključ. Onda zastade u pola pokreta, zatrepta i okrete se da još jednom pogleda potpis, a zatim se njegov pogled diže do zapadnjakovog preplanulog lica.

– Mister Holidej? Jeste li vi mister Dok Holidej?

– Za vas mister Džon L. Holidej.

Portir po novo zatrepta očima i nervozno se osmehnu:

– To znači da će grobar uskoro imati još više posla... mislim, nažalost, ser.

– Šta vas navodi na tu pomisao?

– Vaša reputacija, ser. Opšte je poznato kako ste vešti s revolverom. Svako živ u Fernis Hilu čuo je za Doka Holideja, to jest Džona L. Holideja, ser. Gospođe Bože što će to biti novost za grad! Sve što se dosad u gradu događalo sitnica je u poređenju s vašim dolaskom, ser... čak i ubistvo Morgana Riversa.

– Nemojte preterivati, čoveče. I dajte mi ključ.

– Naravno, ser, naravno. Ja ću vam lično pokazati sobu.

– Mogu i sam da nađem put – odvrati Dok, uze ključ i dohvati svoju torbu. Od ranog jutra prešao je prašnjavim putevima skoro četrdeset milja. Bio je umoran i ovaj žgoljavi portir ga je nervirao. Želeo je da pre detaljnijeg razgledanja grada ostane sam bar pola sata. Čeznuo je da se osveži i odmori.

Popeo se uz stepenice do sobe 22 i ušao unutra. Bacivši šešir na postelju, otvorio je prozor i pogledao na glavnu ulicu. Plaha kiša bila je prestala i ulicom se kretalo dosta sveta.

Glavna ulica Fernis Hila plivala je u svetlosti. Drveni trotoari, mestimično visoki skoro metar, pružali su se s obe strane ulice, a ispod njih valjali su se pijanci i gladni psi. Neumorne noge prolaznika trupkale su iznad njihovih glava. Svuda je bilo vidljivo prisustvo železnice. Ljudi snažnih, pocrnelih vratova, odeveni u plave radničke košulje, mišićavi i snažni, sporo su se kretali trotoarom. Kroz gomilu prolaznika šetali su se preplanuli kaubojski sa šeširima širokog oboda i u čizmama s visokim potpeticama, zveckajući mamuzama. Upore-

do s njima defilovale su cele porodice – muškarci u neudobnim konfekcijskim odelima, a žene flegmatične i jedre, vodeći decu za ruku. Video je i kockare, preterano našminkane žene, gojazne muškarce u skupim odelima, ljude opasnog izgleda s nisko pripasanim revolverima, pijance i skitnice..

Nesumnjivo je među njima bilo i zagonetnih tipova, ljudi koji su dolazili, zadržavali se po nekoliko dana i odlazili a da im niko nije znao niti ime niti čime se bave. Verovatno se tu nalazio i Riversov ubica ili onaj ko je njegovo ubistvo isplanirao. Ali na prvi pogled nije se moglo nazreti ko je taj. U tome se Fernis Hil nije nimalo razlikovao od ostalih gradova na Granici.

Kucanje na vratima navelo ga je da se udalji od prozora. Po dugogodišnjoj navici otvorio je vrata levom rukom, dok mu je desna počivala na dršci revolvera,

Pred njim su stajala dva čoveka – jedan visok i mršav, a drugi punačak i zadihan od penjanja uz stepenice.

– Mister Holidej? – upita mršavi.

– Da. Šta želite?

– Ja sam gradonačelnik Valas, a ovo je član gradskog veća Filips. Upravo smo čuli da ste doputovali. Dobrodošli u Fernis Hil.

– Čemu mogu pripisati vašu ljubaznu posetu, gospodo? – upita zapadnjak, čudeći se činjenici da je vest o njegovom dolasku za nepunih pola časa stigla do ušiju gradskih otaca.

– Razlog naše posete je dosta delikatan i ne može se objasniti u nekoliko reči – odgovori gradonačelnik. – Možemo li da uđemo na časak i da vam to objasnimo?

Dok se ukloni s vrata i dade im rukom znak da uđu. Gradski većnici uđoše i zauzeše mesta na kanabetu u uglu. Valas pročisti grlo i popravivši rever kaputa, progovori:

– Vi ste slučajno bili svedok ubistva na drumu, mister Holideje, što, moram priznati s žaljenjem, nije ništa neobično za našu pokrajinu. Vi, međutim, ne znate od kakvog je to uticaja na naš grad i...

– Znam – prekide ga zapadnjak. – Rivers je trebao da preuzme dužnost šerifa u vašem gradu.

Gradonačelnik ga je zabezeknuto pogledao:

– Vi... znate?

– Da. Rivers mi je tokom putovanja to ispričao.

Valas je prstom popravio okovratnik, koji ga je žuljao.

– Onda će nam biti lakše da vam objasnimo zbog čega smo došli. Vidite, očekivali smo od Riversa da sredi stvari u našem gradu, ali on je na nesreću ubijen. Kada smo saznali da ste istom dilžansom i vi doputovali, pomislili smo da vas je samo nebo poslalo kao zamenu za ono što nam je uzelo. Najkraće rečeno, nekolicina nas smo se na brzinu dogovorili da mesto šerifa ponudimo vama uz iste uslove koji su obećani Riversu... – gradonačelnik pročisti grlo i promeškolji se – ...Pa, možda i bolje s obzirom na vaš ugled. Znamo da ste vi već delovali na strani zakona, a vaše prijateljstvo s šerifom Vajatom Erpom je dodatna garancija da ste za to pogodni. Uveren sam da će gradsko veće, ukoliko u načelu pristanete na naš predlog, sa zadovoljstvom potvrditi vaše imenovanje na mesto šerifa. Šta kažete na to?

Holidej je ćutke gledao Valasa. U prvom trenutku hteo je da preseče gradonačelnikovu priču i odbije ponudu, ali ga je nešto zadržalo da to učini. Pozadina ubistva na putu ostala je skrivena u sklopu svih događaja u Fernis Hilu, a to je gicalo njegovu radoznalost. Sem toga, za to kratko vreme njihovog poznanstva Rivers mu se učinio simpatičan i zbog toga ga je njegova smrt pogodila ne samo kao zločin već i kao lični gubitak.

Izvadio je tabakeru i odabrao jednu cigaru. Uostalom, pomislio je, nagrada železničke kompanije nije bila za potcenjivanje i mogla je, u slučaju uspeha, spojiti čovečansku dužnost čuvanja pravde i zakona sa ličnom koristi. Pred njegovim očima munjevito su na vagi odmereni svi ti razlozi i njegova avanturistička priroda je prevagnula.

– Pristajem u načelu – rekao je. – Uslove ćemo dogovoriti i ukoliko bude ispunjen još jedan dodatni uslov, koji ne zavisi od vas, stupiću na dužnost.

– Odlično, ser – reče Filips. – No, razumećete da je ova ponuda još uvek nezvanična. Vi treba da se pojavite pred gradskim većem, koje će glasati o vašem imenovanju. Srećom, veće je upravo na okupu i mogli bismo tu formalnost okončati još večeras.

Holidej ustade i uze šešir. – Dobro – promrmljao je. – Završimo s tim.

Gradonačelnik i većnik pođoše za njim. Zapadnjak je na njih ostavio dubok utisak. Još ranije su čuli kako je Dok Holidej jedan od najopasnijih ljudi koji su ikada nosili revolver, ali nisu imali predstavu o sugestivnoj snazi njegove ličnosti. Svaki njegov pokret i svaka njegova reč ulivali su respekt. Tek osetivši

to, dvojica građana Fernis Hila shvatiše kako je nastala legenda o avanturisti Doku Holideju.

– To je samo pola bloka niže, šerife Holideje – reče Filips koračajući.

– Još nisam šerif – podseti ga zapadnjak, mada je znao kakav efekat može imati njegovo držanje na nervozne i uplašene građane. A da su nervozni i uplašeni bilo je očigledno. Toliko uplašeni da sigurno neće odbiti njegove uslove.

*

Ajra Hejns je imao pošteno lice, na kome su se čitali indignacija, žaljenje i iskrenost dok je objašnjavao situaciju u vezi s izborom šerifa. Sedeći u dnu stola, pred pogledima najvažnijih građana, položivši šešir na sto pred sobom, u tamnom, elegantnom odelu, Dok Holidej je slušao njihove govore samo s polovinom pažnje.

A Fernis Hil je u tim izlaganjima opisan kao komad usijanog gvožđa, položen između čekića s ranča „88“ i nakonja železničke kompanije. Priča sama po sebi nije bila nezanimljiva, ali je bila obična i Holidej ju je već od ranije poznavao. Dosta toga je uz put čuo i od šerifa Riversa. Bio je upoznat s planom železničke kompanije da položi šine kroz srce oblasti Rejnbou, kao i otpor koji je njihova namera izazvala. Ranč „88“, koji se prostirao tačno duž planirane trase, uzeo je na sebe ulogu branioca stočarskih pašnjaka i dok su se kompanija i ranč koškali, Fernis Hil se našao između njih.

Poznajući, dakle, tu priču, zapadnjak se posvetio proučavanju lica prisutnih,

pokušavajući da analizira njihove karaktere i motive.

Svi oni izgledali su kao časni i pošteni građani – temelj Dalekog zapada. Ali koliko su u biti bili čvrsti i spremni na žrtve? Zapadnjakove usne izvile su se u ciničan osmeh.

Nije, dabome, on oduvek bio takav. U početku je bio naivni idealist. Ali više ne. Nije više verovao da će naći grad u kome ljudi neće biti kukavice, samoživci, pohlepni i licemerni. U dubini duše on ih je prezirao. Taj prezir nije se toliko odnosio na kukavice, jer priroda nije svakome podarila hrabrost da s prezenjem gledaju na smrt koja je često bila i rezultat očajanja i beznade, ali za one ostale popusta kod njega nije bilo. Zasluživali su prezir jer su bili oličenje onoga što je u čoveku najmanje vredno.

– Na kraju, dozvolite mi da kažem – naglasio je Ajra Hejns – kako imam puno poverenje u mister Holideja bez obzira na glasine koje o njemu kruže. Srećan sam što mogu da ga predložim za šerifa našeg grada.

– Slažem se – pridruži se Honest Džon. – Glasajmo!

– Samo trenutak – umeša se gradonačelnik, ustajući. – Osećam obavezu da pre glasanja predložimo šerifu da u ovom gradu ima dosta onih koji bi se mogli žestoko protiviti njegovom imenovanju. To su, na primer, radnici – graditelji pruge, koji su jedna nedisciplinovana i ratoborna gomila i koji, kako nam može potvrditi i ključar zatvora Porter, svim silama rade na tome da od Fernis Hila naprave razbojište. Može se očekivati da će budući šerif imati s njima dosta glavobolje.

– Tu su zatim i kauboji, gradonačelnice – podsetio ga je ključar, koji je s mukom skrivao svoje antipatije prema Holideju, možda zbog toga što je i sam potajno priželjkivao mesto šerifa. – Da ne pominjem građane koji će smatrati da već postojećim nevoljama dodajemo još jednu angažujući za šerifa čoveka koji za sobom ima više obračuna nego bilo ko drugi na Dalekom zapadu.

Zapadnjakovo lice ostalo je nepomično. Gledao je netremice ključara sve dok ovaj zbog osećanja nelagodnosti nije oborio pogled.

– Kao što je naš dobri ključar rekao – javi se Valas – možete očekivati iskušenja sa svih strana, mister Holideje. Osobito od nekih građana, na šta sam vam skrenuo pažnju. Mnogi uticajni građani biće protiv vas i mislim da je pošteno da znate njihova imena...

– Saznaću ih kad za to dođe vreme, gradonačelnice – umiri ga zapadnjak ustajući. Postao je nestrpljiv slušajući njihova nagvaždanja. – Mislim da bi ovu priču trebalo preseći time što ću vam reći da sam spreman da preuzmem posao za četiri stotine dolara mesečno, plus premije za hapšenja. Ja ću u Fernis Hilu zavesti red i pri tome neću trpeti ničije mešanje... čak ni mešanje vas prisutnih. Moj posao je, koliko vidim, sprečiti rat između rančera i kompanije „Kanzas–Kolorado“. Mislim da to mogu postići ali samo pod uslovima koje sam vam izložio. Naravno, kao što sam gospodi Valasu i Filipsu rekao, postoji još jedan uslov koji ću proveriti, ali računajte kao da imate moj pristanak.

Rekavši to, uzeo je šešir dok su svi prisutni zabezeknuto zurili u njega.

– Pričekaću u predvorju dok vi obavite glasanje i molim vas da to bude što brže. Nemam strpljenja da predugo čekam.

Izašao je i nečujno zatvorio vrata za sobom. Zastao je za trenutak dok iz sobe nije začuo žagor i raspravljanje. Klimnuo je glavom i prišao prozoru, odakle se pružao pogled na ulicu.

Pola sata kasnije šerifska zvezda krasila je rever njegovog sakoa. Ravnodušno je stajao pred starim sudijom s rukom na Bibliji i izgovorio reči zakletve kako će čuvati i braniti zakon, red i mir. Pomalo odsutnog izraza lica rukovao se s gradonačelnikom i posle toga pogledao lica ostalih većnika, koja su većinom izgledala zadovoljna.

Odjednom se na ulici razlegao revolverski pucanj. Dok je odjek pucnja zmirao u noći, odjeknuo je nečiji gromki glas:

– Jeste li ga već izglasali, trgovčići? Jeste li zakačili šerifsku značku tom vašem čudu od čoveka? Ako jeste, pošaljite ga ovamo da ga i mi pogledamo. Hoću da vidim kako izgleda taj vaš plišani meca.

Dok je upitno pogledao gradonačelnika koji je pobledeo.

– Poznajem taj glas – rekao je Valas. – To je Čet Rogan s ranča „88“. On je najmljeni revolveraš i čovek koji pravi neprilike, šerife. Jednom rečju, nevaljalac.

– Na vašem mestu, šerife, ja bih ga pustio da se malo istutnji i ohladi – posavetova ga ključar i sam pomalo uznemiren.

Zapadnjak mu hladno odgovori:

– Niste na mom mestu, Portere.

Rekavši to, otvorio je vrata i izašao da potraži gromoglasnog kavgadžiju.

*

Koganov salun nalazio se skoro preko puta šerifske kancelarije. Dok je Holidej išao prema njemu, preko dvokrilnih ulaznih vrata odjeknuo je još jedan povik:

– Dajte ga već jednom napolje! Naštren sam na medvede, a čujem kako je sada sezona lova na plišane mece od šerifa. Je li taj naš plišani meca došao u Fernis Hil ili je to samo puka priča smišljena da nas zaplaši? Ako je zaista došao, je li on baš takav opasan laf kao što se priča i bljuje li vatru kroz nozdrve? Voleo bih to da vidim.

Ove reči bile su praćene smehom koji je naglo zamro kada je zapadnjak širom otvorio vrata. Dok je zastao, držeći vrata otvorena, a gornji deo lica zaklonila mu je senka oboda šešira. Žućkasta svetlost bacala je mutni odblesak na beličaste drške revolvera od slonovače. Zapadnjak je zaista izgledao opasan. Iz nozdrva mu nije izbijao plamen kao što je šaljivdžija pričao, ali su mu oči sevale.

Salun je bio već dopola ispunjen pijancima i kockarima. Ljudi su stajali rastrkani pored stolova, a grupica od šest-sedam mladića poredala se duž šanka. Svi su bili odeveni kao kauboji i bili su pripiti.

Dok je pustio da se vrata za njim zatvore, ali je ostao nepomičan dok u salunu nije zavládala potpuna tišina. – Ja sam šerif Holidej – rekao je i njegove reči u tišini odjeknule su kao kotrljanje stena. – Neko me je odavde zvao. Ko je to bio?

– Ja, šerife, hoću reći, plišani gospodine meco.

Provokator je stajao pokraj šanka, malo izdvojen od svojih drugova s ranča „88“. Bio je to mlad čovek konjastog

lica, širokih ramena i vodnjikavih očiju. Bio je odeven kao kauboj spreman za subotnju igranku, ali njegove oči i nisko pripasan kolt upozorili su zapadnjaka da taj tip ovaj put nije pošao na zabavu. Drška izazivačevog revolvera bila je izlizana. Gledao je u Holideja bez straha.

Tvrd orah, pomisli Dok. No to je na iverstan način bilo i dobro. Tako će se glas o njegovoj, Holidejevoj odlučnosti raširiti i brže dopreti do ušiju manje tvrdih tipova.

Kada je Dok prišao šanku, mladi revolveraš se i nesvesno isprsisio. Obrazi su mu porumeneli od pića, ali mu je pogled bio bistar.

– Ti se zoveš Rogan?

– Četli Volter Rogan, gospodine šerife.

– Ti si ispalio hitac?

– Tako je.

– Znaš li da je pucanje na javnom mestu zabranjeno zakonom?

– Zbilja? Strašna stvar. Koliko toga čovek ne zna!

Kauboji iza njega prigušeno su se nasmejali. U sukobu između železnice i ranča „88“, koji se razbuktavao, takvih kao što je Rogan bilo je sve više. Svaka strana imala je svoje revolveraše i Rogan je bio neka vrsta heroja za kauboj s ranča Džetro Mardoka. Smatrali su ne samo da je hrabar, već i dovitljiv.

Novi šerif Fernis Hila nije, međutim, delio njihovo mišljenje.

– Daj mi tvoj revolver, Rogane. Hapsim te zbog narušavanja reda.

Rogan je sevnuo očima:

– Vi mora da se šalite, plišani meco! U ovoj zemlji svake nedelje poneko padne mrtav i nikome ništa, a vi hoćete da

hapsite čoveka samo zato što je ispalio jedan bezazleni hitac. Ne dolazi u obzir!

– Ja ću za takve stvari naći odgovor – odvrati zapadnjak. – Ali počinjem s tobom. – Pružio je ruku. – Revolver!

Roganu je zastao dah. Nije želeo da stvari odu tako daleko. Nadao se da će ubrati neki poen praveći šale na račun novog šerifa, za koga još nije znao ko je, ali nije nameravao da bude uvučen u potezanje oružja. Sada je bio na mukama. Oči njegovih prijatelja i celog Fernis Hila bile su uperene u njega. Mogao je da bira: da se isprsi kao čovek ili da pogne šiju.

Za to drugo nikada nije imao sklonosti. Zbog toga se mašio revolvera.

Svima u salunu zastao je dah kada se zapadnjakova ruka s koltom digla i munjevito spustila na Roganov zglavak pre nego što je ovaj do kraja izvukao revolver. Krik bola oteo se iz revolveraševog grla i lice mu se iskrivilo od besa. Škrgućući zubima, zamahnuo je levom rukom. No Holidejev kolt spustio mu se na glavu tik iza levog uha.

Kauboju s ranča „88“ pao je kao pokoren. Dok je vratio revolver u futrolu i glavom dao znak zgranutim kaubojima:

– Odnosite ga u zatvor i recite ključaru da ga zatvori u ćeliju. Biće optužen za potezanje oružja na javnom mestu, uvredu vlasti i suprotstavljanje hapšenju.

Rekavši to, Holidej se okrenuo i izašao iz saluna.

U prvom trenutku kaubojski su se zbunjeno zgedali. Onda, posle užurbanog domundavanja, dograbili su Rogana s poda i njih četvorica, držeći ga za noge i ruke, odneli su ga, trupćući nogama, iz saluna na drugu stranu ulice.

Građanin po imenu Kogan pošao je za njima do izlaznih vrata. Zagledao se na ulicu za kaubojima, a onda se vratio do šanka sa zadovoljnim osmehom na licu.

– Pa, gospodo, izgleda da smo dobili jednog zaista opasnog šerifa.

Punačak gost, podnadulog lica, nalik na buldoga, s dijamantskom iglom u mašni, ustao je od stola u dnu saluna, odakle je s velikim zanimanjem posmatrao događaj.

– Suviše visoko je poleteo, Kogane – primetio je. – Ljudi kao on ili dobijaju sve ili gube sve. Videćemo šta će biti.

Kogan se žacnuo. Bredi Terliton bio je najmoćniji čovek u gradu. On je, između ostalog, posedovao dva saluna, koji su oba bili mnogo bolji od Koganovog jevtinog bara.

– Ja mislim da će proći, Bredi – odvrati Kogan. – Pomoći ću mu da izvuče premiju.

– A ja se kladim da će za dve sedmice biti mrtav.

– Prihvatam opkladu.

Za to vreme čovek u čiju su se sudbinu ova dvojica kladila, išao je prema telegrafu. Hteo je da pošalje telegram kompaniji „Kanzas–Kolorado“. Od njihovog odgovora i nagrade koju su obećali zavisilo je da li će ostati šerif Fernis Hila ili će se povući.

*

Čet Rogan je sam jahao kući. Svanuo je kišan dan s naletima vetra koji su šibali konja i jahača dok su se kretali ravnom prerijom. Osećao je užasnu glavobolju s kojom se i probudio u zatvoru Fernis Hila. Jahanje mu zbog nje nije bilo nimalo prijatnije.

Osećao se bedno. Viski je bio razlog njegovog poraza. Bez mnogo ispijenih čašica žestokog pića ne bi se sudario s novim šerifom i sada bi visoko dignute glave jahao ka ranču „88“. Ovako, nijedan od njegovih drugova nije ga sačekao da zajedno jašu kući, što je već samo za sebe dovoljno govorilo.

Jahao je još ceo sat da bi stigao do Bersajd Ridža, gde je zastao da odmori konja i zavije cigaretu. Pogleda okrenutog ka istoku, ugledao je dim na horizontu, što je pokazivalo kako je osoblje kompanije „Kanzas–Kolorado“ radilo bez obzira na vremenske uslove. U tom trenutku radili su na velikom mostu preko provalije Dinebito.

Ta provalija bila je poslednja krupna prepreka prema zapadu. Kada most bude gotov i preko njega budu položene šine, ništa ih više neće zaustaviti. U roku od jedne sedmice stići će do granice ranča „88“.

Zaboravivši na cigaretu, Rogan je sedeo u sedlu zadubljen u misli. Izveo je nekoliko kaznenih pohoda protiv železnice i time stekao određeni ugled. Još uvek će se verovatno naći izvestan broj ljudi spremnih da pođu za njim u cilju da nanesu štetu železničkoj kompaniji uprkos njegovog poraza u Fernis Hilu. Sugestija Bredija Terlitona kako da povrati izgubljeni ugled ponovo mu je pala na pamet. Možda je to bila prilika da ponovo stekne pozicije i da opet može hodati dignute glave.

Pritisnuo je kolenima konja u slabine i poterao ga. Sada više nije jahao prema jugu, već se uputio prerijom ka stubu dima koji se nazirao na horizontu.

*

Na zvižduk lokomotive Raš Kingston je digao pogled sa svog pisaćeg stola. Kroz prozor vagona koji je bio uređen kao njegova kancelarija, upravnik gradilišta pruge u oblasti Rejn bou ugledao je voz za snabdevanje, koji se približavao sa istoka ka malom naselju koliba na Batler Ridžu. Kingston je spustio pero iz ruke, skupio razasute papire na gomilu i ustao. Nabacivši na ramena kućni ogrtač, izašao je napolje na kišu.

Krenuo je širokim drvenim trotoarom koji je povezivao montažne zgrade uprave i uputio se ka magacinu. Kada je kompanija odlučila da preko oblasti Rejn bou položi šine, ugojeni članovi železničke uprave u Sent Luisu zaključili su kako bi to mogao biti težak posao i zato su za njegovo izvršenje odabrali Kingstona. Kingston je uživao ugled čoveka koji svoj posao uvek obavi, bez obzira na prepreke. Taj ugled je ovde i posle tri meseca radova još uvek bio neokrnjen.

Kada je stigao do magacina, radnici su već istovarili robu. Irci rumenih lica slagali su drvene sanduke raznih veličina na kojima je krupnim slovima pisalo: „opasno – eksploziv“.

Nadgledajući istovar, Kingston je utočio u misli. Ranč „88“ prouzrokovao mu je ozbiljna zakašnjenja i njegovi pretpostavljeni počeli su mu to zamerati. Uspeo je da prevari, potkupi ili prinudi većinu protivnika gradnje da popuste, ali je stari Džetro Mardok ostao uporan i borio se i dalje. Najveći rančer u celoj oblasti, Mardok je u principu mrzeo železnicu, a kompaniju „Kanzas–Kolorado“ posebno. Obe strane su za-

uzele nepomirljiva stajališta i od tada se situacija stalno pogoršavala...

Kingston je očekivao da će ovim vozom stići i predstavnik uprave da ga još jednom podseti šta gazde u upravnom odboru od njega očekuju. Tako je i bilo. Iz jednog vagona izašao je omalen čovek u sakou i polucilindru, držeći bledom rukom veliku tašnu i nekoliko nabubrelih fascikli. Na njegovom licu kao da je bio utisnut žig kompanije koju je predstavljao. Kingstonu se činilo kao da u Sent Luisu imaju kovnicu u kojoj takve tipove proizvode na tuceta. Ovaj mali zvao se Horas T. Ešli. Predsednik upravnog odbora poslao ga je sa specijalnim nalogom da upravniku gradnje ukaže koliko je kompaniju koštalo odlaganje poslova samo poslednjeg meseca. Fascikle, koje je nosio, bile su nabijene brojkama, a torba prepuna grafikona, preporuka i kopija izveštaja.

Raš Kingston je bez protesta saslušao lekciju. Znao je da ne sme pustiti svom temperamentu na volju, iako je priželjkivao da tog neuhranjenog kućkinog sina zgrabi za gušu i iscedi život iz njega.

Nesvestan koliko je bio blizu smrti, čovek iz kompanije je zadovoljno spakovao dokumenta i zvižduk lokomotive najavio je njegov povratak u direkciju. Pružio je ruku, a Kingston mu se, rukujući se s njim, samo bezizrazno osmehnuo.

– Nadam se da ćemo se opet videti, mister Ešli – rekao je

– To je i moja želja, mister Kingstone. I da dodam, sada verujem kako su sasvim bez osnova priče koje u Sent Luisu kruže o vašoj naprasitoj naravi.

– Zar se o meni u Sent Luisu tako priča, mister Ešli? – upitao je upravnik gra-

dilišta pomažući mršavku da se popne u vagon.

– Nego šta – zasmejao se unjkavo Ešli. – Neko je čak natuknuo kako biste me mogli i potući. Zamislite samo!

– Upravo zamišljam.

– Pa, dobro... zbogom zasada, Raš... ako vas mogu tako zvati.

– Svakako, Horase.

– I ne zaboravite savet predsednika kompanije: cilj opravdava sredstva. Setite se toga ako budete morali nešto da preduzmete kako biste izbegli dalja za-kašnjenja kao što su ona koja su proizrokovali ljudi s ranča „88“. Ah, zama-lo da zaboravim da vam kažem kako se i kompanija toga drži. Upravo smo za visoku nagradu u Fernis Hilu najmili čoveka koji će raditi za našu stvar. Imajte to na umu. On je ovdašnji novopostavljeni šerif.

Lokomotiva je zapištalá i pustila ogroman oblak bele pare. Horas T. Ešli krenuo je nazad, ostavljajući upravnika gradilišta sa zaleđenim osmehom na licu.

Kingston se polako okrenuo od pruge. Osećajući se nešto bolje, pošao je prema rampi izdirući se na radnike iako su ovi besprekorno obavljali svoj posao. Nastavljajući da viče, počeo je dozivati Donovanu.

– Evo me, gazda – odgovorio je užurbano jedan glas i nadzornik na Batler Ridžu pojavio se na vratima kovačnice. Njegovi radnici su upravo njega nazivali nadimkom „gazda“ zbog njegove neopisive radne energije. Istina, u ekipi graditelja pruge bilo je više takvih veoma vrednih ljudi, ali nijedan se nije mogao meriti s nadzornikom Donovanom. Visok samo metar i šezdeset pet i to s visokim potpeticama na čizmama, Dono-

van je bio građen kao lokomotiva i izgledao je isto toliko izdržljiv. Njegova je dužnost bila da radnike, uglavnom Irce, drži vezane za posao, prepuštajući obezbeđenje gradilišta revolverašima, koji su radili za kompaniju „Kanzas– Kolorado“.

– Šta bih mogao da učinim za vas ovog divnog popodneva, gospodine Kingstone? – upitao je s izrazitim irskim akcentom.

– Mogao bi da prestaneš da glancaš čizme, Donovan.

– Razumem, gospodine.

– A onda bi mogao da se postaraš da ovi lenjivci, koji rade na istovaru šina, posao završe na vreme i da se vrate do mraka.

– Postaraću se za to, gospodine Kingstone.

– I da se ona pumpa popravi pre jutra.

– Da, gospodine.

– I pošalji ovamo Klensija da uzme svoju zaradu. Video sam tog majmuna kako puši dok sam razgovarao s onim tipom iz direkcije.

– Razumem. Ima li još nešto, gospodine?

– Ima. Gubi mi se s očiju.

– Odmah, gospodine Kingstone.

Prateći pogledom Donovan, koji se udaljavao, Kingston je izvadio cigaru i kresnuvši palidrvce pripalio je i povukao nekoliko dimova. Odmah se osećao bolje. Kingston je verovatno bio jedini čovek na gradilištu koji je znao da je kompanija „Kanzas– Kolorado“ u ozbiljnim finansijskim teškoćama i da životno zavisi od toga da li će pruga preko ove stočarske pokrajine biti postavljena i da li će tako početi da isplaćuje samu sebe.

Nekoliko mladih ljudi hladnog pogleda, s nisko pripasanim revolverima dokoličili su u blizini. Samo revolverašima, koje je kompanija plaćala, bilo je dopušteno da ne rade, to jest, da se šetkaju tamo-amo, pod uslovom, razume se, da je to u vezi s njihovim poslom. Revolveraši su primali visoke plate, a visoke plate pogubno su uticale na zaradu kompanije. Na nesreću, nije bilo nade da će u bliskoj budućnosti brojni čuvari gradilišta biti odstranjeni i zato je morao s tom situacijom da se pomiri. Nije čak mogao sebi dopustiti ni luksuz da ih često grdi, jer bi se moglo desiti da dobi je iznenada kuršum u leđa.

Kingston se popeo na malu ručnu dresinu, dao znak revolverašima da se prihvate ručica i dresina je počela kliziti duž novopostavljenih čeličnih šina. Stigavši za nekoliko minuta do kraja, Kingston je sišao s dresine i popeo se na obližnje uzvišenje, odakle je pogledom premerio duboko usečeno rečno korito, koje su pružalo na planiranoj trasi.

Tu je na konstrukciji mosta grozničavo radila grupa radnika, dok je nešto više odatle druga grupa gradila zemljanu branu. Da bi stubovi bili postavljeni moraće za nekoliko dana zajaziti reku.

Pošto je durbinom osmotrio razvoj radova na obe tačke, Kingston je zadovoljno klimnuo glavom. Radovi su se dobro odvijali i s malo sreće most bi mogao biti završen za jednu sedmicu.

Ali tada će, kako je slutio, nastati prave muke.

Ako bi trasa pruge zadržala predviđeni pravac, graditelji bi za nekoliko dana zakoračili na zemljište ranča „88“. Po specijalnom vladinom zakonu kompanija je imala pravo da šine položi preko bi-

lo kojeg zemljišta koje odabere, naravno, uz pravičnu naknadu. Ono što zakon nije izričito propisao bilo je kako postupiti u slučaju kad se naiđe na nekoga kao što je rančer Džetro Mardok. Vojska, naravno, neće intervenirati, a lokalne vlasti suviše su slabe da ukrste koplja s Mardokom. Na kompaniju je, znači, pala odgovornost da silom sprovede svoju nameru. Silom oružja, dabo-me. Do sada je ona uspevala svojim metodama, ali Kingston nije imao nikakvih iluzija što se tiče daljeg razvoja stvari. Prave nevolje počće tek kada počne polaganje šina preko pašnjaka ranča „88“.

Topot konjskih kopita privukao je njegovu pažnju i on ugleda Karla Strajkera koji je dolazio iz pravca Vasah Hila. Strajker je bio glavni revolveraš kompanije, najbolji koga je Kingston do sada najmio i dosad se pokazao više nego sposobnim da parira revolverašima s ranča „88“.

Revolveraš je zategao vođice i prstom dodirnuo obod šešira.

– Video sam vas s brda, gazda – rekao je dubokim, od viskija promukli glasom. – Ima nešto što bih voleo da vidite. – Izvukao je noge iz uzengija i ispruži ruku. – Imate li vremena?

– Moram imati vremena ako je nešto važno.

– Važno je.

Slegnuvši ramenima, Kingston prihvati pruženu ruku i vinu se na konja iza Strajkera. Odjahali su pravo prema brdima i za petnaestak minuta našli su se iza prirodnog kamenog grudobrana, koji je štitio osmatračnicu kompanije na najvišem mestu u brežuljcima. Pruživši Kingstonu svoj durbin, Strajker je poka-

zao na mesto udaljeno oko dvesta metara od mosta.

– Bacite pogled na one žućkaste stene u podnožju onog bora, spaljenog gromom, gazda.

Kingston je pogledao. Trebalo mu je malo vremena da iza žućkastih stena razabere siluetu jednog opruženog čoveka, koji je ležao potrbuške i osmatrao radnike na mostu.

Kingston spusti durbin.

– Ko je to? – upita.

– Odavde mu se ne može videti lice, gazda, ali njegov konj je u podnožju brda. To je alat Četa Rogana.

– Rogana? Zbog čega nas taj kučkin sin špijunira?

– Izgleda da je mnogo zainteresovan za most, mister Kingstone.

Upravnik gradilišta je pobledео.

– Hoćeš da kažeš kako nameravaju da unište most, Strajkere?

– Hoću da kažem kako bih se mogao kladiti u to, gazda. Ako bi se u ovom trenutku nešto desilo s mostom, mi bismo bili gotovi i oni nevaljalci to znaju.

– To je tačno. Idi i sredi zlikovca. Prebij ga, prosviraj mu glavu ili radi štogod hoćeš, samo ga sredi.

– Možda postoji bolji način, gazda...

Kingston pogleda revolveraša. Stajkerove oči bile su crvene od pića. Bile su to zle, crveno obrubljene oči pravog dželata. Kingston nije voleo ono što je ugledao u tim očima, ali je ipak upitao:

– Reci šta imaš na umu, Strajkere.

Revolveraš mu je objasnio. Ono što je predlagao moglo je značiti krvoproliće, ali što je više razmišljao, Kingstonu je njegov plan izgledao sve logičniji...

Dvojica ljudi pripalili su cigare i počeli razgovor o dinamitu i potrebi da se pre-

ko noći na Dinebito Vošu straža udvostruči.

Pre nego što je dopuštao cigaru, Kingston je uverio sebe da je ono što je Strajker smislio u ovom trenutku opravdano. Duboko u duši i on je bio surov i bezobziran čovek, kao i crvenooki revolveraš pokraj njega.

*

Holidej je po drugi put pročitao telegram koji mu je tog popodneva stigao iz sedišta železničke kompanije u Sent Luisu. Telegram je potvrđivao da nagrada obećana Morganu Riversu i dalje stoji, što je značilo da će mu dvomesečna šerifska služba doneti znatnu sumu novca. Riskantno i korisno. Spoj ta dva elementa oduvek ga je privlačio, pomisli i osmehnu se. Trebalo je sada ozbiljno prići poslu i otkriti ko bi iz usporavanja gradnje mogao izvući korist. Izvestan broj farmera i rančera gubio je deo zemljišta i neki od njih, kao na primer Mardok, bili su nepomirljivi protivnici kompanije, ali većina njih je profitirala dolaskom železnice. Građanima je naravno dolazak pruge odgovarao i oni su se držali po strani samo iz straha od rančerskih revolveraša. Trebalo je, dakle, pažljivo odmeriti i otvorene i skrivene interese, jer je u osnovi sukoba, sem uzburkanih strasti, verovatno postojao i neki pakleni plan. Kada i ako to bude otkrio, naći će i ubicu Morgana Riversa.

Iz razmišljanja ga je trgao pucanj. U prvom trenutku nije znao da li je pucanj došao sa zapadne ili istočne strane ulice, ili možda s rečice, gde su se u krčmama skupljali skitnice, protuve i različiti ološ.

Sačekao je. Nije bilo razloga da žuri kad nije znao kuda da krene. Na prozorima i vratima izvirivala su radoznala lica ali niko nije hteo da kroči na ulicu i izvidi šta se desilo.

Dok je upravo zaključavao vrata kancelarije kad je začuo kako iza ugla hotela „Odmor“ trči neki čovek. Izbivši iza ugla, taj čovek prestade da trči i Holidej u njemu prepozna ključara Portera.

– Šta je to, Portere? – doviknuo mu je.
– Gde je pucano?

– U salunu „Rajt šot“, šerife – izustio je Porter zadihano. – Neki železnički radnik pucao je na jednog kockara.

– Je li ga ubio?

– Nije. Samo ga je lako ranio.

– Šta je bio razlog? Varanje u igri?

– U salunu „Rajt šot“ uvek varaju na kartama, šerife.

Klimnuvši jedva primetno glavom, zapadnjak je pošao, ali je zastao kada je Porter krenuo za njim.

– Nema potrebe da me pratiš, Portere – rekao je.

– Možda će biti, šerife.

– Ne verujem – Dok se hladno osmehnuo. – Obično se pokaže da su ljudi kukavice i da se u odsudnom trenutku na njih ne možeš osloniti. Ostani ovde, Portere. Ne želim da još i o tebi vodim brigu ako dođe do gužve.

Pošao je, ostavljajući ključara da zuri za njim. – Ljudi i nisu tolike kukavice kao što mislite, šerife, a ponajmanje ja – promrmľao je.

Salun „Rajt šot“ nalazio se dva bloka dalje, blizu reke. Holidej se nije žurio. Nije bilo pametno zadihan stići na mesto opasnosti.

*

U svakom gradu postojao je neki brlog, čak je bio neophodan, a „Rajt šot“ zadovoljavao je u Fernis Hilu baš tu potrebu. Zapadnjak je posetio taj salun nekoliko puta u toku dva dana kako bi smirio tuče i sukobe, pa jedva da je bio iznenađen time što se večeras desilo. Kockari u „Rajt šotu“ bili su očigledno varalice i Dok je ušao u slabo osvetljen ćumez uveren da će konstatovati da je baš to bio razlog obračuna.

U salunu je vladala tišina.

Jedan čovek u upadljivom kariranom sakou i šarenom prsluku sedeo je skljo-kan za jednim stolom i držao rukom krvavo rame. Svuda oko njega po podu ležale su razbacane karte i žetoni. Jedna zabavljačica u kratkoj haljini previjala mu je rame, a njene grudi kao da su hrlile da iskoče iz tanke haljine dok se nadnosila nad njim.

Krčmar Vik Tulsa stajao je iza šanka i, ratoborno isturivši bradu, držao u ruci skraćenu dvocevku. Na jednoj strani šanka stajala je grupa uplašениh gostiju, a na drugoj jedan čovek u plavoj radničkoj bluzi, s prkosnim izrazom lica.

– Ti – naredio je Holidej krčmaru – skloni pucaljku.

Dvocevka je nestala pod šankom i svi su u glas počeli govoriti. Zapadnjak je slušao i gledao kockara Vejda Bordera. Sačekao je da se žagor utiša, a onda prstom pozvao Irca Rorija Kejsija. Po izrazu Kejsijevog lica bilo je očigledno da je on pucao.

– Nećete me uhapsiti, šerife – branio se ovaj. – Učinio sam samo ono što je pravo. Upozorio sam ovog lupeža da ću ga ubiti ako ga još jednom uhvatim da

petlja s kartama. I tako sam i učinio. Izvršio sam pravdu.

Kejsijevi drugovi su odlučno zaklimali glavama, ali to, izgleda, nije imalo nikakvog efekta kod Holideja.

– Dođite ovamo, mister – pozvao je Kejsija – da ja ne bih dolazio tamo.

– Nećete me uplašiti, šerife!

– To dokazuje da ste gluplji nego što izgledate – odvratio je Dok i pošao napred.

Grupa Iraca reagovala je kao kokoši pred lisicom. Oni su bili snažni, grubi i ratoborni ljudi, koji su se morali tući, kao što moraju da dišu, pa ipak, zapadnjakova pojava ostavila je na njih utisak. U logoru graditelja pruge već se pričalo o tome kako je šerif Holidej sredi ovoga, udesio onoga ili proterao nekog trećeg.

Dokov kolt je odjednom blesnuo. Kejsi je zaurloao i zamahnuo rukom, a zatim u pola pokreta stao kao oduzet, jer ga je cev revolvera pogodila u čelo. Dok je on padao dvojica njegovih drugova nasrнула su na Holideja, nastojeći da ga se dočepaju. Posmatrači su, međutim, videli samo metodično dizanje i spuštanje kolta i čuli tupe udare praćene padom mlitavih tela. Za tren oka petorica pružnih radnika ležala su na podu, a šesti je pokorno digao ruke uvis.

Zapadnjak ga s cevi revolvera dotače po rukama.

– Spusti ruke i odvedi tvoje drugove kući – rekao je. – Kad se povrate reci im da želim da ih kroz nedelju dana vidim.

Irak zatrepta očima:

– Zar ih nećete uhapsiti?

– Neću. – Dok se okrenu ka krčmaru koji je upravo nešto s negodovanjem prigovorio. Zaćutao je čim se pogled čeli-

čno plavih očiju zadržao na njemu. Holidej je zatim prišao kockarskom stolu i dodirnuo Bordera po ramenu.

– Potražite doktora Tipsa, Bordere – rekao mu je mirno. – A onda kupite kartu kod Vinta Prajsa.

– Kartu za diližansu, šerife? – upita Border začuđeno.

– Tačno. Kartu za diližansu. Za bilo gde.

– Vi... vi me terate iz grada?

– Dobro ste me razumeli. Uz stotinu graditelja pruge i još toliko kauboja koji čeznu da počnu svoj obračun, Bordere, Fernis Hilu nije potreban i prevarant kao što ste vi. Do sutra u podne napustite grad.

Tulsa je opet počeo da protestuje ali je ućutao kad se Holidej okrenuo prema njemu.

– Strpljenja, mister – rekao mu je Dok. – Sada ću se pozabaviti i vama. Vaš lokal je zatvoren.

Vik Tulsa je posiveo.

– Šta kažete?

– Zatvaram vaš lokal. Pre dva dana upozorio sam vas šta će biti ako se ovde ne igra pošteno. Upozorio sam vas poslednji put. Vraćiću se za jedan čas i ako salun još bude otvoren, ići ćete u zatvor.

– Vi... ne možete to učiniti! Sto mu muka! Ko vam kaže da možete izigravati Gospoda Boga?

– Ako mislite da izigravam bilo šta, Tulsa, onda pravite najveću grešku u životu. – Dok se uputi ka vratima. – Imate jedan čas da to učinite.

Holidej je zastao na mračnom trotoaru i oslušnuo neizbežan izliv srdžbe i gneva za sobom. Klimnuo je glavom i uputio se ka glavnoj ulici. Ispred hotela zatekao je ključara Portera. Ovaj je s olakšanjem

primio vest da je slučaj rešen bez pucnjave, ali je bio zaprepašćen kad je čuo da je novi šerif naredio da salun bude zatvoren.

– Da niste otišli predaleko? – upita.

Dok je pripalio cigaru. – Nisam, Portere. „Rajt šot“ je bio potencijalno žarište iz kojeg se u svako doba mogao raširiti požar u kome bi izgoreo ceo grad. Ja sam to predupredio.

– Ali... ne shvatate. Vik Tulsa nije vlasnik saluna. On je samo fasada za pravog vlasnika Bredija Terlitona.

Ruka s cigarom zaustavila se na pola puta do Dokovih usana. Bredi Terlton je bio vođa grupe koja se žestoko protivila njegovom imenovanju. Tokom protekla dva dana Terlton je čak dozvolio da se štampa pamflet s crtežom čoveka u tamnom odelu, sa šerifskom značkom i koltom s drškom od slonovače, koji stoji pored niza nadgrobničkih spomenika. Ispod toga bilo je napisano: „U naš lepi grad došao je zakon kolta. Otarasite se tog čoveka pre nego što vas usmrti.“

– Nisam to znao – reče Dok.

– Terlton ima prste skoro u svakom poslu u Fernis Hilu, šerife – obavesti ga Porter. – Biće besan kao ris kada ovo čuje.

– Hvala što si mi to rekao – izusti Dok i pođe.

– Kuda ćete, šerife?

– Da kažem Terlitonu da sam zatvorio njegov lokal. Kuda drugde?

– Kuda... – Porter je s očajanjem pogledao u nebo, ali ni tamo nije našao odgovor. Digao je pa spustio bespomoćno ruke, a onda se uputio preko ulice u Koganovu krčmu. Osetio je potrebu za čašom žestokog pića.

*

Salun „Dikon benč“, vlasništvo Breda Terlitona, bio je jedno od malo mesta u Fernis Hilu u kome su se u svako doba mogli naći zajedno građitelji pruge i kauboiji s ranča „88“. Tome je bilo više razloga, a najjači razlog bila su dva čoveka s revolverima, koji su dočekali šerifa Holideja kada je posle pucnjave ušao u salun.

Tobi Bak je bio mlad, suvonjav čovek, predvodnik ekipe obezbeđenja u salunu, koji je istovremeno bio i Terlitonov telohranitelj. Big Marč, koji je beskrajno duge časove provodio zavaljen u stolicu, sa skraćenom dvocevkom na krilu, imao je dužnost da svaku kavgu saseče u povoju. U tom poslu bio je vrlo dobar, kao i Tobi Bak u svom. Malo je bilo kauboija ili graditelja pruge koji bi se usudili da u salunu „Dikon benč“ nešto započnu kada su tu bila prisutna ova dvojica.

Obojica su se trgla kada je novi šerif zastao na vratima i pogledom obuhvatio prostoriju. Zatim su se osvrnuli i ugleдали svog poslodavca kako, dremljivog pogleda upravljenog ka Holideju, lagano izlazi iz svoje kancelarije.

Bak je nešto došapnuo Marču, zatim pošao u susret svom gazdi. Ogroman rastom, u sivom ogrtaču za prašinu, lica skoro prekrivenog čupavim, gustim zaliscima, Marč je zagrobnim pogledom posmatrao šerifa, držeći neprekidno prst na obaraču dvocevke.

Holidej je zapazio da je u salunu zavladała tišina, sve veća kako se on bližio zadnjim odajama saluna. Shvatio je u tom trenutku da ovde već znaju za zatvaranje „Rajt šota“, Klimnuo je glavom nekolicini ozbiljnih građana, a onda uputio pogled ka grupi kauboija s ranča

„88“ i trojici mišićavih pružnih radnika, naslonjenih na šank. U salunu je zavladała napeta atmosfera, ali mu je instinkt govorio da nema prave opasnosti. A njegov instinkt samoodržanja, razvijen do neslućene oštine, nikad ga do tada nije izneverio.

Zastao je na nekoliko koraka ispred Terlitona. Ovaj je još stajao na poslednjem stepeniku, jedva primetno raširenih kratkih nogu. Na sebi je imao brokatni prsluk i podsećao je na goluba gušana. Trepnuvši upola spuštenim kapcima, on je lagano izvadio debelu cigaru iz usta.

– Čudno, Holideje – rekao je glasno – ne izgledate mi kao budala. Pa ipak se ponašate tako.

Tobi Bak se tiho zacerekao i naslonio se na stub. Zapadnjak se napravio da ga nije čuo. Bak je očigledno bio šljam, najamnik koji nikada neće biti ništa drugo. Ali u čoveku koji ga je plaćao bilo je istančane oštroumnosti. Holidejevi prethodni susreti s Bredijem Terlitonom svodili su se na sporadične pozdrave klimanjem glave. Sada je Dok želeo da sazna šta se krije iza poluzatvorenih očiju i koliko u njemu ima odlučnosti.

– Mislite na moju odluku o zatvaranju krčme „Rajt šot“, mister Terlitone? – upita.

– Tačno. Stali ste mi na žulj, Holideje.

– Znao sam to i pre nego što sam došao ovamo. A možda sam vam stao na žulj i pre toga jer znam da ste se žestoko odupirali mom postavljenju. To me malo čudi.

– Ne bi trebalo. Možete me nazvati staromodnim, ali nikada se nisam slagao s idejom da jednom revolverašu tre-

ba dati šerifsku značku i pravo da predstavlja zakon u nekom gradu.

Zapadnjak je lagano klimnuo glavom. Terliton je bio mali i debeo, ali ne i mekan. Naprotiv. Bio je tvrd kao kremen. To se videlo u njegovim očima, u pažljivom biranju reči. Taj čovek ga se nije bojavao, što je značilo da ima moć. Zapadnjak je uvažavao takve ljude iako mu se njihova moć nije sviđala. Uvažavao ih je jer je s njima morao računati.

U Fernis Hilu postojao je, dakle, trougao. Prva dva ugla tog trougla bili su železnica i ranč „88“, a treći je bio Terliton. Kome će se u obračunu Terliton prikloniti još je bilo pitanje. A možda će Terliton ostati neutralan. Možda smerom da igra neku posebnu ulogu. To je bilo lako moguće jer mu je on predstavljen kao čovek koji ima prste u skoro svakom poslu, a kada neko stekne malo moći, on obično želi veću. U budućnosti trebalo je, dakle, računati i s tim novim faktorom.

– Postoji jedna stara izreka da svako mesto ima onakvog šerifa kakvog zaslužuje, Terlitone – odgovori Dok. – To važi i ovde. Ja sam imenovan jer nije bilo nikoga drugog ko bi mogao da zavede red u gradu.

– Taj posao je suviše krupan zalogaj za vas – primeti Terliton.

– A meni se čini da nije. To ću i dokazati.

– Time što ćete blokirati sav posao u gradu? – Terliton iskrivi usne. – To nije zakon. To je kažnjavanje.

– Nazovite to kako hoćete, ali „Rajt šot“ ostaće zatvoren do daljeg.

– I to će zavisi od vas? – osmehnu se Terliton.

Zapadnjakovo lice dobilo je odjednom preteći izraz i oči mu hladno zasvetlučale: – Terlitone, to je stara igra. Možda mi je već dosadila, ne bih znao reći, ali dok ja nosim ovu značku ja i određujem šta je po zakonu, a šta nije i nastojaću da se svako toga pridržava.

Terliton je prkosno isturio bradu:

– Holideje, ovo neće dugo ići ovako. Obe strane čekaju svoj trenutak. Za sada vas puštaju na miru, ali kad krenu u akciju vi ćete biti hrana za lešinare.

– A vi želite da to počne, zar ne? – reče Dok i kao da mu je nešto puklo pred očima.

Terlitonovo lice je ostalo bezizrazno. Izgledao je kao čovek koji se kaje zbog toga što je nešto previše rekao.

– Gubite se iz mog saluna, Holideje – izgovorio je promuklim glasom. – I iz mog života.

– Odlazim, Terlitone, ali pre toga želim da vas na nešto upozorim: sa mnom se ne može tako razgovarati. Na drskost odgovoriću tako da ćete se gorko kajati. A drskost je između ostalog kada mi kažete da se gubim odavde. I još nešto. Svaki put kada budem došao u ovaj lokal neka vaš čovek odloži dvocevku koju sada ima u ruci. Jasno?

– Možda.

Zapadnjak je namerno pustio da protекne nekoliko sekundi, a onda dodao:

– To važi od ovog trenutka.

Krv je nestala iz Terlitonovog lica. Tobak se ispravio i pustio desnu ruku pored bedra, ali ga je zapadnjak skamenio jednim ledenim pogledom. Isprekidan osmeh oteo se s Terlitonovih usana.

– Suviše kušate sreću, Holideje – procedio je. – Jedna moja reč i...

– I on će odložiti pušku – završi Dok umesto njega. – Ja čekam.

Ceo salun je počeo da iščekuje dalji tok događaja. Bio je to sudar koji su mnogi predviđali, ali se niko nije nadao da će do njega doći tako brzo. Za mnoge u oblasti Rejnbow ni ranč „88“ ni železnička kompanija nisu bili dominirajuća sila. Taj značaj oni su pridavali debeljuškastom malom čoveku ispred Holideja. Očekivali su eksploziju i mnogi od njih su se povukli u stranu, ka zidovima. Ali Bredi Terliton kao da je bio hipnotisan Holidejevim držanjem i ignorisanjem njegove moći. Takvu hrabrost Terliton do tada nije iskusio. Ako sada odstupi izgubiće obraz, ali mu je Holidejev ledeni pogled nagoveštavao da u suprotnom može izgubiti i mnogo više.

Posle jednog dugog trenutka, koji se svima činio kao večnost, Terliton je digao ruku i dao znak Marču. Snagator je trepnuo i odložio pušku u stranu. U prostoriji se čuo uzdah olakšanja. Ali Dok nije likovao. Na njegovom licu nije se mogla pročitati nikakva promena raspoloženja kada je prstima dodirnuo obod šešira, pozdravivši Terlitona i polako izašao.

Terliton se okrenuo da pođe uz stepenice i sapleo se. Tobi Bak je žurno prišao i prihvatio ga ispod miške, ali ga je Terliton besno odgurnuo. Vlasnik saluna čuo je šapat iza sebe. Bio je to onaj isti šapat koji se čuje u sobi bolesnika. Svi su očekivali njegov prvi sudar sa šerifom i taj šapat mu je govorio kako je taj sudar bio loš po njega.

Uspelo mu je da se uzdrži, rekao je sebi, otvarajući vrata svoje kancelarije. Mogao je gurnuti svoje ljude na tog pa-

sjeg sina, ali time bi mu možda samo išao na ruku.

A Bredi Terliton bio je mnogo mudriji. Jednom u mladosti video je ko čopor vukova napada ranjenog bizona. Bizon je bio još uvek snažan i raskomadao bi vukove rogovima da su ga napali spređda. Ali vukovi to nisu učinili. Napali su ga s bokova i otpozadi, kidajući mu komade kože. Kada je bik oslabio i postao bespomoćan oni su ga preklali.

Tu lekciju nikada nije zaboravio. Mnoge budale ovog sveta oborio je na tlo napadajući ih mučki, s leđa, koristeći um umesto oružja.

I Holidejev trenutak uskoro će doći. Ako zavađeni kauboји i železničari ne dokrajče bika, Bredi Terliton će to sigurno učiniti.

*

Hop Si upita:

– Šta nije u redu s pasuljem, mister Rogane?

– Ništa. Nisam gladan.

– Ali kauboји su uvek gladni.

– A Kinezi uvek mnogo pričaju. Zaveži!

~~Kuvar~~ s ranča „88“, Kinez Hop Si, uputio se nazad ka kuhinji, a Čet Rogan je ustao sa svog mesta za stolom. Trpezarija je bila puna kauboја i odajom je odjekivao zveket mamuza dok su oni ulazili i izlazili. Kada je Rogan dokrajčio zapaljenu cigaru i uputio se ka vratima, grupica od nekoliko ljudi i sama je ustala i pošla, prethodno kradomice upućujući poglede ka Roganu. Pažljiviji posmatrač bi to primetio, ali te večeri niko u trpezariји nije bio toliko pažljiv. Za

vreme večere ljudi su uglavnom obraćali pažnju na hranu.

Rogan je sišao niz stepenice u prohladnu noć. Rančerska kuća na padini blistala je u svetlosti. Mardok se zabavljao s prijateljima. On je po prirodi bio žestok starac, koji je zbog svog upornog protivljenja železnici postao neka vrsta lokalnog heroja. Istini za volju, u oblasti Rejn bou postojala je i grupa rančera potpuno suprotnih gledišta, ali niko od predstavnika te grupe nije bio prisutan na ovoj zabavi.

Vrata trpezarije ponovo su se otvorila i, jedan za drugim, izašla su šestorica kaubojja. Svima je na licu bio neki tajnovit, zaverenički izraz kada su se okupili oko Rogana. U očekivanju da ovaj nešto kaže, počeli su motati cigarete. Bila je to Roganova klapa, sve sami drugorazredni revolveraši, koji su uživali u uzbuđenjima i mrzeli naporan rad. Rogan je bio njihov nezvanični vođa, a zbog toga što je on pre nedelju dana doživeo ozbiljno poniženje i oni sami su izgubili nešto od svog ugleda. I baš toga dana glavni revolveraš Mjurej Doner najavio je da će im sledeće sedmice plate biti smanjene. Nije im pružio nikakvo objašnjenje, a nije to ni bilo potrebno. Rogan je ponizio ranč „88“, jer je zbog onoga što se desilo u Fernis Hilu ranč izgubio neke svoje pozicije pa je Mardok odlučio da kazni celu Roganovu grupu.

Možda to nije bilo pravično, ali to je bio način Džetroa Mardoka.

Bilo je neophodno da Rogan ponovo zadobije svoj izgubljeni ugled. Pošto ga je Mardok upozorio da se ne hvata u koštac s Holidejem, stepenica ka rehabilitaciji bila je železnička kompanija. Je-

dan krivonogi kauboj sišao je niz stepenice i neko je rekao:

– Sad smo svi tu, Čete. Hoćemo li?

Bila je to poslednja šansa da se predomislim, pomislio je Rogan. Tokom te sedmice više puta je odlagao akciju, ali sada je znao da to više ne može. – Hoćemo – rekao je i pošao ka štali.

Lišće je šušalo pod kopitama njihovih konja kad su ih tiho povelili iz štale do mesta gde su ih pojahali. Pre nego što su krenuli pritulili su svetlost u spaonici. Kavalkada ćutljivih ljudi nepri-mećeno je odjahala ka brežuljcima.

Udaljivši se pola milje od ranča, jahači su poterali konje trkom.

Svetlosti železničarskog naselja bile su prvi znak da se približavaju cilju. Konjanici su usporili trk i zašli u šumarak koji je okruživao južnu stranu provalije Dinebito Voš.

– Ko je to?

– Ja, Rogan.

Iz grmlja se pojavila jedna silueta i Kit Džerald im je prišao i vrhom puške odgurnuo šešir na potiljak. Po Roganovom nalogu celog dana neko je motrio na most, a Džerald je bio noćna smena.

– Je li sve u redu? – upita ga Rogan.

– Sve je tiho kao na groblju, Čete. Pretpostavljam da su svi otišli u Fernis Hil da se napiju. Pogledaj i sam.

Stražar ih je poveo do ruba uzvišenja, odakle su mogli videti gradilište. U malom naselju koliba sve je izgledalo normalno i retke prilike kretale su se pri slaboj svetlosti petrolejki. Jedan pas je zalajao, a stražar se jednoličnim ritmom šetao svojom stražarskom putanjom.

– Dobru građu su ugradili u most – osmehnuo se Rogan.

– Tačno, Čete – Džerald mu uzvрати osmejkom. – Goreće kao barut.

– Daj petrolej – naredi Rogan i nekoliko ljudi pođoše ka šumi, odakle se vraćuše s teškim kantama. Sjahavši, Rogan ih je pozvao da pođu za njim. Spustili su se lagano u tamu duboke provalije a da niko nije dao znak za uzbunu. Hodajući u indijanskom poretku, stupajući tiho stopalima koja nisu odavali ni najmanji šum, Roganovi ljudi su se kretali ka kosturu drvenog mosta...

Odjednom se iz noći začuo povik – kratka naredba od koje su revolveraši s ranča „88“ zastali kao ukopani:

– Sada!

Na pojavu tamnih silueta na mostu Rogan oseti navalu krvi u glavi. Odjednom kao da je ceo svet eksplodirao u erupciji plamena i grmljavine. Zemlja kao da se pod njegovim nogama zaljuljala. Ugledao je kako se čitavi geiziri plamenih varnica i vatre dižu iz malih otvora ka nebu.

Zatim je video kako njegovi ljudi lete k nebu kao lutke, a samo delić sekunde kasnije i njegovo raskomadano telo poletelo je u vazduh.

*

Holidej je stavio kocku šećera u šolju i promešao kafu. Pri dodiru s porcelanom kašičica je zazvonila i kad se taj zvuk utišao, tišina je postala još sveobuhvatnija. Dok se zavalio na naslon stoliце. Vrata njegove kancelarije bila su otvorena i kroz njih je mogao da vidi praznu ulicu i puste trotoare. Zavesa na prozoru pekare neprimetno se pomerila. Negde je zarzao konj. Onda se na grad ponovo spustila tišina.

U vazduhu se osećala napetost, neuhvatljiva i varničava kao elektricitet pred oluju. Dok je osećao da su u toj napetosti oko njega pomešani nespokoјstvo, strah, nada, sram – sve što je jedan grad u takvim trenucima mogao izbaciti iz sebe na površinu. Osećao je to kao stvarnost koju je mogao tako reći opipati dok je sumoran sedeo u stolici s visokim naslonom.

Bila je to njemu dobro poznata situacija, iako ne u ovom rasporedu uloga, jer on do sada nikada nije bio šerif, ali na sličan način je već mnogo puta bio meta kuršumima, kao što je očekivao da će biti i sada.

Prineo je šolju s kafom usnama i srknuo. Pitao se kako je dospeo u ovaj položaj i šta ga je nateralo da se nađe u ulozi koju je izabrao. Riversova smrt bila je samo goli povod, prividni razlog, a ispod toga deјstvovala je neka jača i dublja sila koja ga je gurala. Ponekad je i njemu ta njegova avanturistička priroda, kojoj se nije mogao odupreti, izgledala lišena svakog smisla. Čak i onda kada je izvesno vreme sudbina bila milostiva prema njemu i lišila ga mučnih i teških obračuna sa usputnim izazivačima željnim slave, koji su ga kao hijene pratili celog života, on je sam upadao u opasnosti i iskušenja koja je inače mogao izbeći. Sem ako i njegova volja nije bila deo sudbine?

Na šum s ulice digao je glavu. Negde izvan grada nastupao je ranč „88“.

Znao je to pre nego što je ključar Porter došao da ga upozori. Sedam ljudi s ranča „88“ razneto je dinamitom pri pokušaju da zapale most na Dinebito Vošu. Celog jutra je Fernis Hilom kružila glasi na kako će Mardok doći i obesiti svakog

radnika kompanije koga nađe u gradu, a Porter je Holideja obavestio da se tuce polupijanih pružnih radnika zabarikadiralu u Koganovom salunu, s namerom da se tim pretnjama odupru.

Spokojnim pokretom zapadnjak je izvukao koltove i proverio da li su puni. Zatim je otvorio fioku stola i izvadio još jedan revolver. Napunio ga je i zadenuo za pojas. Ovaj put biće mu sigurno potrebna oba revolvera, jer je pred njim bio trenutak teškog iskušenja, od kojeg je strepeo, čak se i bojao. Holidej se nije stideo da to prizna. Pa šta ako se bojao? Ljudi ne zaslužuju prezir zbog straha koji je normalno ljudsko osećanje, već zbog toga što nemaju snage da taj strah kontrolišu. Dok je smatrao da onog dana kada dopusti da strah u njemu prevlada čovek prestaje biti čovek.

On to sebi neće dopustiti ni kada bude stajao sam protiv svih.

*

Dolazeći sporednim ulicama ka Koganovom salunu, grupa s ranča „88“ se povećavala, jer je među građanima bilo onih kojima su poginuli bili prijatelji.

Na čelu grupe jahao je Mardok, a pored njega Mjurej Doner. Napad na Dinebito Voš Rogan je izveo bez rančarovog znanja i odobrenja ali to za Mardoka nije imalo značaja: krv je bila prolivena i neko je za to morao da plati.

Mala armija skrenula je u glavnu ulicu i posmatračima je od njihovog broja zastao dah.

– Gospode Bože! – jeknuo je gradonačelnik Valas. – Ako se otmu kontroli, uništiće grad!

No Fernis Hil se za tu mogućnost priлично pripremio. Trgovci su sedeli u svojim radnjama s oružjem u ruci, a konji su sklonjeni iz glavne ulice. Videvši konjanike s ranča „88“, željne osvete, svi su se pribojavali najgoreg. Na drugoj strani, iz Koganovog saluna, čuli su se pijani glasovi. Pretpostavljalo se da u salunu pijanči između deset i trideset graditelja pruge.

Izgledalo je da će, ako se ništa ne preduzme, na ulicama početi pravi rat.

– Gde je šerif? – upitao je Vint Prajs, stojeći s ostalima kraj prozora saluna „Dikon benč“. – Zašto nije na ulici?

– A zašto nisi ti? – upita ga Ajra Hejns.

– Ja nisam šerif – odvrati Prajs.

– Ali si mogao biti šerifov zamenik – dobaci mu bankar Filips.

– Ne vidim ni da je bilo ko drugi zakačio značku zamenika na prsa – Prajs je očito aludirao na Filipa.

– Znam – prizna Filips pokajnički – i stidim se zbog toga.

– Nikada nije kasno, gospodo – začu se nečiji glas.

Posmatrači su se osvrnuli i ugledali Bredija Terlitona. Kao i obično, Terliton je bio obučen kicoški, ali drečavo. Terliton je bio neosporni poslovni mozak, ali nije imao ni trunke ukusa.

Prajs i Filips okrenuše glavu. Nije im se dopao Terlitonov podsmeh.

– Dakle – obratio se sada Terliton svom pratiocu Oskaru Tiku – sada će se videti je li naš dični šerif zagrizao više nego što može da proguta... ako se uopšte pojavi.

– Pojaviće se.

Čovek koji je to rekao stajao je kraj prozora na uglu. Niko ga u Fernis Hilu

nije poznavao. Došljak, koji je stigao jutarnjom diližansom, bio je srednjeg rasta, odeven u upadljivo odelo koje ga je legitimisalo kao profesionalnog kockara. Pušio je cigarilos i posmatrao razvoj drame na ulici.

– Zbog čega ste tako sigurni u Holideja, mister? – upita Tobi Bak resko.

– Zato što sam ga već ranije viđao u akciji.

Terlton izvi usne: – Još jedan obožavalac našeg dičnog šerifa?

– On je ljudina – začuo se tihi odgovor. – S ovog mesta ne vidim oko sebe nijednog takvog čoveka.

Možda bi se razgovor o tome i dalje nastavio da prasak i lomljenje nisu privukli njihovu pažnju. Svi su priljubili lica uz prozore. Grupa s ranča upravo je sjahala pred Koganovim salunom i neko je razbio prozorsko okno. Kroz razbijen prozor video se Rori Kejsi s revolverom u ruci.

– Mora da me oči varaju – primetio je Terlton zajedljivo. – Još uvek ne vidim našeg šerifa, iako znam da mora biti tu.

Zveket stakla potvrdio je da je još jedan prozor razbijen. To su Irci razbijali okna da bi imali bolji vidik. Odjednom je jedan kauboj pritrčao i hitnuo kamen, a jedan snažni graditelj pruge pojavio se na vratima, zviznuo kauboja obema šakama i gurnuo ga nogom u leđa. Za nekoliko sekundi nastala je opšta tuča, jer su obe strane pohrlile da se pridruže borcima ispred saluna. Pod težinom brojnih tela drveni trotoar ispred saluna je popustio.

– Gospode Bože! – izustio je neko i postavio da zaziva nebeske sile dok je tuča

uzimala sve više maha. Onda je neko povikao:

– Eno ga, dolazi!

– To je šerif! Prošao je pored Doker-tijeve trgovine!

– Hvala Bogu! – začuo se glas.

– To je Holidej – povikao je jedan kauboj, crven u licu.

– Srediću i njega – zaurao je drugi i jurnuo na zapadnjaka, koji se približavao. Holidej je čuo povik ali nije zastao. Njegov revolver blesnuo je na mutnoj svetlosti ulične svetiljke i nesuđeni „sreditelj Holideja“ srušio se na zemlju. Stigavši ispred saluna, Dok je ispalio hitac u vazduh i glasno naredio:

– Dosta je bilo, ljudi! Odstupite! Šala je okončana.

Za trenutak je izgledalo da će mu uspeti da uspostavi red. Njegov autoritativni glas neodoljivo je delovao na one najbliže i pod njegovim ledenim i pretećim pogledom oni ustuknuše, a drugi iza njih, koje je trgao njegov oštar glas, pokolebali su se i stali. No u tom kritičnom trenutku odjeknuo je iz pozadine drugi skoro isto tako zapovednički glas:

– Sklonite se s puta! Hoću da se dočepam one hulje unutra.

Bio je to Mardok. Stočar je stajao na rubu meteža i mahao korbačem. Njegovo staračko, naborano lice bilo je izobličeno od gneva i nestrpljenja. Iako su respektovali zapadnjaka, ljudi s ranča „88“ bili su naviknuti da zapovesti svog gazde izvršavaju bez pogovora, a sada je njihovu poslušnost pothranjivao i osećaj brojne nadmoći. Bilo ih je mnogo a zapadnjak je stajao sam. Preteći stisnutim pesnicama, napadači su ponovo krenuli napred i bez obzira na Holidejevu čvrstinu i odlučnost, taj napad bi se loše

završio po njega. Igrom slučaja u istom trenutku nastao je preokret.

Neko je opalio hitac iz revolvera.

To je učinio Kip Džerard, jedini preživeli iz napada na Dinebito Voš, koji nije mogao da obuzda gnev. Dok je primetio njegov pokret i u poslednjem trenutku sagnuo se tako da ga je hitac promašio. No taj Džerardov pucanj dao je nov podstrek strastima boraca i Mjurej Doner i Tor Grin mašili su se revolvera. Ponesen gnevom, i Džerard je ponovo nanišanio, rešen da ovaj put ne promaši.

No, zapadnjak nije sačekao da ovaj opali. Munjevito je nanišanio i pucanj je zaglušio opštu vrevu. Od udara teškog taneta Džerard se okrenuo u krug i pao na Tora Grina, onemogućivši mu da precizno nanišani na Holideja. Grin ga je besno odgurnuo u stranu i lica izobličnog od ubilačke mržnje ponovo digao revolver, ali je istog trenutka pao, pogođen metkom u kuk.

Zapadnjak je demonstrirao svoju sposobnost da u svakoj situaciji cilja bez promašaja. Ta činjenica obeshrabrila je Mjureja Donera, glavnog revolveraša na ranču. Zastao je pokoleban i Dok iskoristi šansu:

– Baci oružje i digni ruke uvis!

Doner je uputio pogled Grinu i Džerardu, koji su stenjali, a onda je upitno pogledao Džetroa Mardoka.

– Ako me izdaš otpušten si, Donere – grmnuo je rančer.

U istom trenutku Holidej je potegao drugi revolver iz pojasa i uperio ga na Mardoka. Pobunu je trebalo gasiti u žarištu.

– Uhapšen si, Mardok, kao inicijator i podstrekač nereda i nasilja – viknuo je glasno da ga svi mogu čuti. – A uhap-

siću i svakog ko ovog trenutka ne digne ruke uvis – dodao je obraćajući se kaubojima.

– A ja ću mu u tome pomoći – dobacio je nepoznati stranac koji je u međuvremenu izašao iz saluna i prišao do ivice kruga. Zastao je tamo i s revolverom u ruci držao na nišanu grupu Mardokovih kaubojja.

– Šta sad ovaj pa hoće? – upitao je Bredi Terliton kiselo.

To izgleda niko nije znao. Mada su ga videli kad je doputovao diližansom, građani nisu znali ko je nepoznati došljak u upadljivom odelu. Još manje su znali zašto se upleo u gužvu. Neki su zbog toga posumnjali da je to možda federalni šerif u tajnoj misiji i to je postiglo određeni efekat. Jedino je Dok Holidej znao nešto više o došljaku, jer se na njegov glas trgao i okrenuo glavu ka neočekivanom savezniku. Oni bliže šerifu primetili su kako je iz njegovog lica iščezla i poslednja kap krvi i da su mu se oči raširile od iznenađenja.

– Ti? – izustio je zapadnjak. Pojava nepoznatog kao da je dolila još nekoliko kapi gneva u njegovo raspoloženje. U istom trenutku odnekud se pojavio i ključar Porter i uperio pušku na sada već bezopasne revolveraše. S trojicom odlučnih, naoružanih ljudi situacija je bila pod kontrolom i to je razbesnilo Džetroa Mardoka, koji se nije lako predavao. Videvši da je napušten od svih, zaurao je jarnosno i nagnao konja prema zapadnjaku. No u nekoliko koraka Holidej je pritrčao i pre nego što je Mardok potegao revolver, zadao mu je udarac pesnicom u bradu, od kojeg se rančer srušio iz sedla.

Ulicom se razlegao žamor zaprepашćenja pred tim neočekivanim prizorom.

Najmoćniji stočar u oblasti Rejn bou ležao je u blatu glavne ulice, nemoćan i pobeđen.

Žarište nasilja bilo je ugašeno i Dok je u sebi odahnuo. No niko nije čuo taj uzdah olakšanja. Kada mu je Porter prišao, Dok mu kratko naredi:

– Uzmi nekoliko ljudi i odnesite Mardoka u zatvor. Ostali neka se razidu kućama!

– Razumem, šerife – Porter je krenuo da izvrši naređenje, a onda zastao:

– Šerife?

– Da, Portere?

– Poznajete li ovog stranca?

– Poznajem. Mi smo stari poznanici

– glasio je odgovor.

To je bilo sve. Ali izgledalo je da zapadnjak nije bio zadovoljan što je pobeđu delimično dugovao šareno odevenom došljaku.

U mirisu vazduha tog se jutra osećao nagoveštaj ranog proleća, ali taj nagoveštaj nije prodro u ćeliju gde je jedan od najmoćnijih ljudi oblasti Rejn bou, držeći se za vilicu, doručkovao ukusnu prženu slaninu s jajima.

– Hoćeš li da te pregledam, Džetro Mardok? – upitao ga je omaleni čovek s velikom crnom torbom, koji je stajao u hodniku ispred ćelije.

– Ti si neznalica, Meti Tipse – zabrunđao je Mardok, ne dižući pogled. – Bio si to i bićeš. Ne bih ti dopustio ni da lečiš moja goveda.

– Očito da s tvojom bradom nije loše čim tako trabunjaš, staro čangrizalo – odvrati mu doktor Tips. – A ako baš hoćeš da ti kažem istinu, radije bih lečio

neko tvoje govedo, nego okoštalo kljuse kao što si ti.

Nešto od Mardokovog gneva izgubilo se s njegovog naduvenog lica i on je konačno digao glavu. On i Tips bili su stari prijatelji. Taj mali čovek bio je najbolji lekar u krugu od sto milja i Mardok je to znao.

– Kako su moji momci, doktore? – upitao je konačno mekšim tonom.

– Džerardu je slomljena kost u rame – obavestio ga je Tips. – Izlećiće se, ali kao kauboj neće više vredeti ni pet para. Grin je zaradio kuršum kroz butinu, ali nije ništa ozbiljno. Obojica leže u mojoj ambulanti. Srećan si što nisi s njima ili čak u kapeli. Ono što si sinoć započeo bila je ludost, Džetro.

– A šta ste vi u gradu očekivali da učinim posle onoga što se desilo s mojim ljudima kod Dinebito Voša?

– Mogao si otići šerifu, Džetro.

– Đavoljem šerifu! Revolverašu sa šerifskom značkom, hoćeš da kažeš, doktore?

– Ne. Mislim pravom, pravcatom šerifu. On je dobar čovek, Džetro, jedan od najboljih koje sam ikada video. Prošle noći on je to nesumnjivo dokazao ne samo meni nego i mnogima drugim. Tvoji ljudi dovoljno su ga izazivali i dali mu pokriće da puca a tek kasnije da postavlja pitanja, ali on se uzdržao čak i u trenutku kad mu je život bio u opasnosti.

Tips začuta i pogleda ka šerifovoj kancelariji.

– Sve se srećno okončalo – produžio je – zahvaljujući donekle i intervenciji onog došljaka. A ono što bi se inače desilo bio bi bez sumnje najcrnji dan od kako Fernis Hil postoji. Predviđao sam veliki okršaj između tvojih ljudi i železni-

čara i sam Bog zna koliko mrtvih i ranjenih bih gledao ovog jutra da se to i odigralo.

– Jesi li razgovarao sa šerifom, doktore?

– Nešto malo. Zašto?

– Kad će me pustiti?

– Posle sastanka i razgovora. Možda.

– Kakvog sada sastanka i razgovora, dođavola?

– Razgovora između njega, tebe i Raša Kingstona.

Mardok je ustao i zinuo.

—Razgovora između mene i Kingstona? O čemu ti to govoriš?

– Zar nisi čuo? – upitao je Tips znajući vrlo dobro da Mardok nije ništa čuo.

– Šerif je pozvao Kingstona da bude ovde u podne ili će ga u suprotnom uhapsiti zbog ubistva tvojih ljudi na mostu. Šerif planira da uspostavi mir u naselju još danas. Ceo grad bruji o tome. I znaš šta? Mislim da će mu to uspeti.

– Đavola će uspeti... aaah! – Mardok je začutao u pola rečenice jer mu je Tips između rešetaka gurnuo kašiku u usta i pregledao povredu.

– Nema tu ničega što ne bi zaraslo za nekoliko dana ćutanja, Džetro – nasmejao se. – Doći ću večeras da te obiđem.

– Neću biti ovde večeras, prokleti Me-te Tipse.

– Bićeš ako ne zaključiš sporazum s Kingstonom. Ne bih se čak čudio ni da vas obojicu vidim iza rešetaka. Do viđenja.

Mardok je počeo sipati grdnje i kletve, a onda je stao tresti rešetke i vikati:

– Holideje, prokleta zmijo! Dođite ovamo, mister! Morate nešto da mi objasnite.

Začulo se škripanje stolice i trenutak kasnije u hodniku se pojavila zapadnjakova silueta. Mardokovom oštrom oku nije promakla ozbiljnost šerifovog strogog lica.

– Šta to čujem o nekom sastanku i pregovorima između mene i Kingstona?

– Očekujem ga oko podne.

– Vi ste veća budala nego što sam mislio. On neće doći.

– Mislim da hoće, Mardok. Imam osećaj da ste obojica siti tog sukoba, ali da ste obojica suviše tvrdoglavi da to priznate. No ja nameravam da udesim da dođete do nekog sporazuma ili ću vas obojicu poslati na robiju.

– Mislite li da će primirje zaključeno pod prinudom trajati, Holideje?

– Trajaće ako ga ja budem nadgledao, Mardok.

Rančer ga je pogledao kroz rešetke.

– Časti mi, vi zbilja zamišljate da ste neka sila, je li?

– Znam približno šta mogu, a šta ne mogu, mister. Krajnje je vreme da i vi saznate šta možete. A mogli biste u životu postići i nešto bolje a ne da vas se u gradu sećaju kao stare koščate budale koja je kriva za smrt mnogih ljudi. – Okrenuo se da pođe i dodao: – Razmislite o tome, Mardok. Razmislite o tome šta ljudi misle o vama sada i šta će misliti kad vas više ne bude. Možda će to uterati nešto razuma u tu vašu tvrdoglavu mazgovsku glavu.

Mardok je iskolačio oči gledajući šerifa. Imao je šezdeset godina i odjednom je na svojim plećima osetio punu težinu svakog proživljenog dana.

Prišavši polako svom ležaju, on se spusti na njega i počeo trljati bolnu vilicu.

Kompromis... mir. Te dve reči počele su mu se vrteti u glavi.

Je li bilo moguće da Holidejev maloumni plan postane stvarnost? Posle kratkog razmišljanja odmahnuo je glavom. Ne, to je čista ludost. Možda bi bio spreman da sedne i pregovara ako bi se za to ukazala prilika, ali znao je da onaj kruti Kingston nikada neće pristati na neko primirje.

Ali baš u tome je grešio.

*

Kroz otvorena vrata kancelarije zapadnjak je video Flojda Bilarda kako izlazi iz hotela „Kaubojev odmor“ i kreće prema zgradi zatvora. Koprena od duvanskog dima zaklonila mu je oči i prikrila iščekujući izraz. Pružio je ruku i mahinalno uzeo šolju s kafom. I u tom trenutku odjednom je osetio umor.

Floyd Bilard je zastao pred gradskom salom za bilijar i dodirnuvši prstima obod šešira pozdravio jednu damu u prolazu. Žena mu se ljubazno osmehnula i kada je Floyd produžio svojim putem, ona je za trenutak krišom pogledala za njim.

Ništa se nije promenilo, pomislio je Dok. Floyd je još uvek bio površan i izdašan u galantnim potezima prema ženama, a isti je bio i s kartama i revolverima.

Onda je Floyd nestao s vidika i uskoro zatim Dok je začuo korake na trotoaru. Zatim se Flojdova silueta ocrta la na vratima. Bio je sveže obrijan, sa osmehom na usnama i mangupski nahe renog šešira.

– Dobro jutro, Dok.

Holidej nije odgovorio. U odnosu prema ovom površnom i lakoumnom čove-

ku u njemu su se borila suprotna osećanja. Osećaj pritajene krivnje gušilo je nezadovoljstvo zbog neophodne zahvalnosti za postupak jučerašnje večeri.

– Imaš li nešto protiv da sednem?

– Kako god želiš.

– Šta je... jutros nisi raspoložen? – primeti Floyd uzimajući stolicu. Prebacio je nogu preko noge i nastavio: – Znaš, moram ti priznati da si ovde napravio priličan...

– Pre nego što nastaviš, odmah da ti kažem da sam ti zahvalan za pruženu pomoć.

– Dodavola, Dok, neću to ni da čujem! Moje mešanje nije imalo nekog posebnog uticaja. Sitnica!

– Možda, ali ipak sam ti zahvalan – Dok začuta i odbi dim.. – A sada, molim te da mi kažeš šta tražiš u ovome gradu?

– Tvom gradu – ispravio ga je Floyd šaljivo.

– Da, u mom gradu, ako baš hoćeš – prihvati Dok šalu.

– Hm, možda se varam, ali imam utisak da si ljut – reče Floyd nameštajući se u stolicu. – A kada bolje razmislim čini mi se da bi trebalo da bude obrnuto. Ti si otišao s mojom devojkom, a ne ja s tvojom, je li tako? Ja bih morao biti gnevan i ogorčen, zar ne? Ali vidiš, ako sam i bio, više nisam. Vreme čini svoje i posle svega došao sam na to da ponešto valja zaboraviti i oprostiti. Ti ne misliš tako?

Dok ga je podozrivo pogledao. Ovo se nije sasvim uklapalo u ličnost Flojda Bilarda.

– Naravno. Svaki živi stvor ima pravo na izbor, ali znam ljude kojima povreda sujete teško pada. – Pogledao je Flojda s neskrivenim olakšanjem. – Pribo-

javao sam se da nećeš shvatiti šta se u stvari desilo. Ria je pošla istim vozom kojim i ja i tek kasnije sam otkrio njenu nameru da te napusti. Da sam znao, rekao bih ti...

– Nije bilo potrebno ni tada, a ni sada da mi to objašnjavaš, stari druže. – Flojd se veselo nasmejavao i otresao pepeo s cigarilosa. – To je prošlost a ja radije gledam u budućnost. Da li te još uvek zanima da čuješ zašto sam došao?

– Da, baš sam radoznao.

– Pa, vidiš, dobio sam posao dilera u salunu „Dikon benč“.

– Zaista? – Dok je opet postao podzriv.

Flojd je ponovo pripalio ugašeni cigarilos.

– Vidiš, kada sam čuo da si postao šerif u ovom gradu, shvatio sam da si u velikoj opasnosti, ali sam zaključio da je to istovremeno i šansa za nas obojicu. Za tebe da uz moju pomoć preživiš, a za mene da vodim kockarski sto kod „Dikon benča“. Zar ti se to ne čini sjajnom kombinacijom?

Zapadnjak ga je pogledao ispod oka.

– Šta dobijaš time što se izlažeš opasnosti zbog mene?

– Eh, pa to smo i ranije radili jedan za drugog. Seti se starih vremena. Istina, ti si posle toga otišao s Riom – nastavio je Flojd, naglašavajući reči – ali to je zaboravljeno. Ipak, starom drugu ćeš ponekad progledati kroz prste ako očerupa nekog parajliju. Zar to ne bi bilo drugarski?

– Ako računaš na tolerisanje podvala, onda se ljuto varaš...

– Gluposti, Dok. Znaš dobro da pametnom kockaru to nije potrebno. – Flojd je veselo namignuo. – Dovoljno mu je da

upotrebi glavu. Prema tome, bićemo opet neko vreme zajedno...i sve će biti po zakonu. Znam da ti nikada ne bi mogao da progutaš bilo kakvu prevaru.

– U redu, ako je tako, ali pazi dobro...

– Ne brini. Reci mi radije šta je bilo s Riom.

Zapadnjak se nasmešio:

– Napustila me je posle dva meseca. Kao što vidiš, nisam bio bolje sreće od tebe.

Flojdovu pažnju sada je privukao šum koji je dopirao s istočnog kraja glavne ulice. Kada je provirio kroz vrata ugledao je odred konjanika koji je skretao oko zgrade „Fernis Hil diližanse“. U grupi je bilo dvanaestak jahača i po njihovom izgledu Flojd je zaključio da su neki od njih zaista graditelji pruge, a drugi revolveraši. Ispred svih jahao je visok muškarac četvrtastih vilica, odeven u tamnosmeđe odelo, a pored njega vođa revolveraša.

Dok je prišao prozoru i zadovoljno dunuo kroz nos.

– To su ljudi koje sam očekivao. Bolje bi bilo da sada odeš, Flojde.

– Graditelji pruge?

– Da.

– Među njima su i revolveraši, Dok.

– I?

– Možda bi bilo bolje da se nađem u blizini?

– Neće biti potrebno.

– Juče ti je pomoć bila dobrodošla.

– Ne moraš na to da me podsećaš.

– E, pa baš nećeš da tvoj ponos bude ni za dlaku okrnjen – primeti Flojd ozbiljno. – Dopusti da ostanem dok razgovaraš s tim tipovima.

Zapadnjak je ćutao dok su se konjanici nastavili približavati. Gledao je ne-

tremice Flojda Bilarda, kao da želi da prodre do dna njegove duše. Posle dužeg vremena slegnuo je ramenima i okrenuo se.

– Ostani ako želiš – odvratio je kratko i uzeo sako.

Flojd se osmehnuo:

– Dodavola, ovo me podseća na stara dobra vremena!. Na Ejmsvil i druga mesta. Sećaš li se?

– Vremena se menjaju, Flojde. Nikada ništa ne biva kao pre.

Izustivši to Dok je izašao da dočeka ljude sa železnice koji su, ozbiljnih pogleda, zaustavili konje pred šerifskom kancelarijom.

*

Pred kraj dana u Fernis Hilu desile su se ozbiljne i značajne promene. Grad je celog dana bio tih i pritisnut nekom nevidljivom napetošću, koja je usledila po dolasku Kingstonove grupe sa gradilišta železnice. Tokom dugog popodneva ljudi su po ulicama i u salunima iščekivali novosti, dok su žene i deca bili u kućama, za slučaj da prinudna mirovna konferencija ne uspe i izbiје novo nasilje.

No kada se spustio mrak glavnom ulicom pronela se vest koja se brzo proširila sve do čatrlja u predgrađu i daščara koje su se dizale van naselja. Ta vest glasila je: mir. Posle punih pet časova raspravljanja, Raš Kingston i Džetro Mardok izgledili su razlike u gledištima i isplanirali novu trasu železničke pruge koja je sekla pašnjake ranča „88“ i, začudo, završili pregovore stiskom ruke kojim su potvrdili obustavu vatre.

Mnogi skeptici nisu u početku verovali u tu novost. Ali ona je bila tačna. Pošto je šerif Holidej predsedavao konferenciji, Kingston i Mardok čuli su brojne razloge zašto bi svaki od njih trebalo da obručke prihvati šansu za sporazum. Mardok je izgubio više ljudi nego što je sebi mogao da dozvoli, a Kingston je na kraju morao da prizna kako je svađa i potreba za velikim brojem naoružanih zaštitnika jako iscrpela fondove železničke kompanije.

No bilo je i drugih, mnogo neposrednijih razloga da zaraćene strane zakopaju ratne sekire, a najznačajniji je bilo šerifovo insistiranje na takvom rešenju.

Odluka koja je iskovana značila je da trasa pruge neće više presecati srce ranča „88“, već samo njegovu periferiju, ali isto tako i da će proći mimo Fernis Hila. To je bio Kingstonov ustupak za Mardokov ustupak da trasa ipak seče njegovo imanje, ali na južnom okraju.

Novost da je sporazum postignut obišla je grad pre nego što su dotadašnji protivnici izašli na ulicu, gde se već bila okupila gomila sveta.

Nije bilo realno očekivati da će posle prolivanja krvi i toliko mržnje, Mardok i Kingston izaći kao srdačni prijatelji. Ali njih dvojica pojavili su se zajedno i rukovali se nasmejani pred fotografima „Fernis Hil Gazete“. Dok su se oni osmehivali, a u pozadini stajali železničari i kauboји, još uvek podozrivi jedni prema drugima, gradonačelnik je pozvao sve da trostrukim pokličem pozdrave sporazum.

Masa je prihvatila poziv, a onda je Valas tražio da viknu tripudura za šerifa, što su svi učinili s još više oduševljenja.

Nije bilo sumnje da je ozbiljni šerif bio junak dana. Ako je i izgledao tako ozbiljan i u mislima udaljen od onih koji su mu klicali, to ljudima na ulici nimalo nije smetalo. Ako je to bio šerifov način opuštanja sa svetom oko njega, neka mu bude, govorili su ljudi među sobom dok su išli da proslave sretan događaj. Jeste, šerif Holidej je previše ozbiljan i sumoran čovek, to je tačno, ali on zna svoj posao. I ko zna, razmišljali su neki, možda će ga dolazak njegovog poznanika izmeniti i učiniti elastičnijim i veselijim.

Tako su svi pošli, neki u „Dikon benč“, drugi kod Kogana, u „Topovsko đule“ ili „Sokoro“, da ispiju piće i porazgovaraju o događajima u poslednjih četrdeset osam časova, iz čega se izrodilo slavlje kakvo Fernis Hil nije video još od potpisivanja mirovnog ugovora s Komančima 1863. godine.

U nekim krugovima bilo je razočaranja što Fernis Hil neće imati sopstvenu železničku stanicu, ali to je bila sitnica u poređenju s olakšanjem koje je usledilo nakon saznanja da grobar više neće biti najzaposleniji čovek u gradu.

Bila je to noć slavlja, kada je svako imao pravo da se veseli i popije, što je većina u Fernis Hilu i učinila. Ali dva čoveka u gradu nisu učestvovala u slavlju: Bredi Terliton i šerif Dok Holidej.

Na Holidejevoj strani samo on je znao razlog za to, a na strani Bredija Terlitona njih dvojica ili trojica. No niko nije hteo da otkrije te razloge.

*

Veštim prstima Flojd Bilard je pokupio gomilu novca sa sredine stola i upitno pogledao svoje partnere u igri:

– Hoćemo li da nastavimo, gospodo?
Niko nije odgovorio. Posetioci „Dikon benča“ nisu bili navikli na igru u visoke uloge, pogotovo ne ako su gubili. Šerifov poznanik bio je suviše vešt igrač – vladalo je opšte mišljenje. I ubrzo se Flojd našao sam za stolom, pokrivenim zelenom čojom.

U jednom trenutku Flojd je pogledao ka ulazu.

– Ah, Bredi – osmehnuo se – da podelim za jednu...

– Ne igram s kockarima.

– Vi se to, naravno, šalite.

– Naravno.

Terliton je nogom privukao stolicu i spustio se na nju. Rumenog vrata iznad belog okovratnika, stegnutog somotskom mašnom, on je zamišljeno posmatrao svog novog službenika.

– Izgleda da se od onog dana niste mnogo viđali sa svojim poznanikom šerifom, Flojde? – upitao je kao uzgred.

– Pa, bio sam dosta zauzet prazneći džepove naivcima i tražeći poznanstvo dama.

– Glasovi su, dakle, tačni?

– O kakvim glasovima je reč, Bredi?

– Da između vas i šerifa postoji neki kamen spoticanja.

Flojd se osmehnuo:

– Jeste li me zbog toga angažovali?

– Ne znam šta mislite.

– Imam oči i uši. Znam da se vi i Holidej ne slažete. Čuo sam čak da ste se kladili kako će on kroz dve sedmice biti pod zemljom. Pretpostavljam da ste me angažovali kako biste me imali na oku.

Terliton je lagano trepnuo.

– Mnogo pričate, Bilarde. Nisam siguran da sam učinio dobar potez kad sam vas angažovao.

– Ne možete to reći. Ja privlačim goste... i to ne one obične, što sam siguran da ste zapazili. – Floyd ga potapša po ramenu. – Ja ovom salunu dajem stil... a to je ono što mu je potrebno.

– Koliko dugo nameravate da ostanete, Bilarde?

– Dok mi ne postane dosadno. Zašto?

– Šta bi moglo da vas navede da odete?

Floyd nabra tamne obrve.

– Mislite na novac?

– Ja uvek razmišljam na taj način. Koliko?

– Koliko visoko biste vi otišli?

– Ja sam vama postavio pitanje.

– Žao mi je. Ovde mi se sviđa. Ali, zagolicali ste me. Zašto biste vi želeli da odem?

Terlton je ustao, gurnuo stolicu do stola i okrenuo se da pođe.

– Radoznalost može biti ubistvenija – odgovorio je – od najteže bolesti, kockare...

Isprativši ga pogledom, Floyd je video kako su mu se Tik i Bak pridružili za šankom. Sva trojica su neko vreme tiho razgovarali i povremeno bacali pogled u njegovom pravcu. Floyd im je smelo uzvratio pogledom. On je odmah po dolasku imao kratak sukob s Tobijem Bakom oko jedne zabavljačice, koji se završio time da je Bak ostao da leži na podu, a on otišao držeći devojku ispod ruke. Floyd zapravo nije bio mnogo zainteresovan za devojke, ali je uvek želeo da utvrdi mogući izvor opasnosti po sebe, kako bi kasnije znao odakle treba da se brani.

Čudan neki čovek, taj Terlton, pomislio je uzimajući šešir da bi izašao na ulicu gde se život lagano odvijao. Njegov

prvi utisak je bio da je Terlton samo pohlepan debeli čovečuljak s neskromnim aspiracijama prema ženama.

Vremenom je, međutim, došao do zaključka kako je Terlton nešto mnogo više od toga. U tom debelom, malom telu postojala je neka snaga, a iza žabljeg lica krio se opasan, lukavi um. Terlton je pripadao onom soju ljudi rešenih da po svaku cenu dobiju ono što žele. Floyd Bilard je dobro poznavao taj soj i znao je kako je Terlton poslednji čovek u gradu koga bi trebalo olako prihvatiti.

Dva čoveka, odevena u radničke kombinезone, ušla su, praćena jednim suvo-njavim kaubojem čije su mamuze na čizmama zveckale.

Floyd je zamišljeno uputio pogled toj trojici. U protekla dva dana od potpisivanja primirja između železničke kompanije i ranča „88“ takav prizor više nije bio neobičan. Floyd je pretpostavljao da su nekadašnji protivnici bili više nego siti tuče i ubijanja još i pre nego što su Mardok i Kingston seli za pregovarački sto. Činilo se da su samo čekali da se neko umeša i privede kraju taj krvavi sukob kako bi se oni mogli vratiti pravim, ozbiljnim životnim poslovima i zabavama što su im pružale žene i pijančenja u subotnje večeri.

Iznad mnogobrojnih glava ugledao je jednu poznatu osobu. Prišao je vratima i počeo da posmatra Holideja. Grupa ljudi zadržala je šerifa i on je s njima izmenjao nekoliko reči. Slušao ih je ozbiljno, nekoliko puta klimnuo glavom i rekao im nešto pre nego što je krenuo dalje.

Stekao je njihovo puno poverenje, pomislio je Floyd, i crv zavisti ugrizao ga je u dubini duše. Dok Holidej je bio čovek od stila, bilo da je sedeo za kockar-

skim stolom, bilo da se šetao ulicama s šerifskom značkom na prsima, a on, Flojd Bilard, nikada nije mogao postati ništa više od prosečno umešnog kockara, čiji je jedini uspeh u životu bio da nije često pribegavao varanju na kartama. Činio je to zaista vrlo retko i samo onda kada je pred sobom imao čoveka s debelo nabijenim novčanikom. Gledajući Holideja pomislio je da možda ne bi bilo loše naći neki takav miran gradić i završiti život kao gradski šerif.

Flojd se osmehnuo i pogledao oko sebe.

Fernis Hil mu je izgledao kao pristojan i solidan grad, a one noći kada se umešao u Holidejev rat video je nekoliko detalja koji su mu nagoveštavali da u njegovim građanima postoji možda još neka iskra časti i ponosa. Ipak, nije zaboravio da u tim građanima, s druge strane, nije bilo dovoljno hrabrosti i da je Dok te noći ostao sam.

Možda će morati da za svoju nameru potraži neki drugi grad, pomislio je. To neće biti lako jer je na Zapadu bilo malo mirnih i solidnih gradova, a on nije bio čovek Holidejevog kalibra. Morao je sebi to da prizna i silom uguši iskru zavisti koja ga je u jednom trenutku pecnula.

U međuvremenu zapadnjak je u prolazu pozdravio jednu damu dodirnuvši prstima obod šešira, a onda primetio Bilarda na vratima saluna.

– Zdravo, Flojde.

– Zdravo, Džone. Lep dan danas.

– Lep... i miran.

– Mnogo posla?

– Malo. Zašto?

– Mislio sam da malo prazgovaramo.

– O čemu?

– O svemu i svačemu. Jesi li raspoložen za čašicu?

– Možda, ali ne ovde u „Dikon benču“. Nekako nemam poverenja u Terlitona.

– Čudno, ali nemam ni ja. To je baš ono o čemu sam želeo da razgovaramo. Hajdemo kod Kogana.

U Koganovom salunu pivo je bilo najbolje u gradu, a čaše su uvek držane hladne. Gosti su sedeli oko stolova za kartanje ili su za šankom pijuckali svoje piće i pušili, obavijeni oblacima duvanskog dima. Na kraju šanka Kogan je brisao čaše i žvakao komad crnog duvana. Jedna devojka lepih, dugačkih nogu, ali grubog lica, prebiralala je prstima po dirkama klavira a zapaljena cigareta visila joj je na jarko crvenoj usni.

– Sve je mirno – primetio je Flojd. – Uspeo si da stvoriš jako miran grad, Dok.

– Neki stari ratnik rekao je da se mirom naziva samo razdoblje između dva rata.

– Zvuči cinično.

Zapadnjak podiže čašu. – Takav je, na žalost, život.

Oslonjen rukom na rub šanka od izglaćanog metala, Dok je pogledao Flojda čeličnoplavim očima, tvrdim i nepokolebljivim, pred kojima je drhtao šaroliki ološ Divljeg zapada tokom mnogih godina njegovog burnog života.

– Kao što sam ti rekao, Dok – započe Flojd posle kraćeg ćutanja – izgleda da su tvoje muke ovde okončane. Zar ne misliš tako?

– Možda.

– Ne izgledaš ubeđen u to.

– Rekao si kako bi imao nešto da razgovaramo o Terlitonu. Na šta si mislio?

– Interesuješ se za tog debeljka?

– Ne naročito. Terliton je bio od početka protiv mene, ali to me nije čudilo. Isticao je da u principu želi red i mir, ali da se posao šerifa ne može poveriti čoveku moga kova. To sam prihvatio kao logičan razlog. Ali već neko vreme muči me sumnja da je on možda aktivno doprineo sukobu između rančera i železnice. Nemam nikakvih dokaza za to, pa čak ni određenih indicija... Sve su samo sumnje. Ali mene instinkt obično ne vara.

– Zanimljivo. Ne znam da li si ti u pravu ili ne, ali reći ću ti nešto što možda potkrepljuje tvoje sumnje. Sinoć sam čuo Bakov i Tikov razgovor u njihovoj sobi. Razgovarali su o tome kako je Terliton ljut kao ris sve vreme od kako su Mardok i Kingston sklopili sporazum. Nekoliko pojedinosti koje je Tik pri tome kazao navele su me na pomisao da će Terliton izgubiti veliko bogatstvo u nekretninama, jer železnička kompanija sama prihvata da pruga ne prođe dikretno kroz Fernis Hil.

– Interesantno, da... veoma interesantno – zapadnjak nekoliko puta okrete čašu među prstima. – Ako nameravaš da se zadržiš u gradu, kao što si rekao, mogao bi da za moj račun pripaziš na tog debeljka. Ne kažem da je Terliton pokušao nešto podlo, ali ako neko ima nameru da izazove incident između rančera i Kingstonovih radnika, sukob bi mogao ponovo da se rasplamsa i ko zna šta bi iz toga proizišlo.

– Učiniću što mogu. Hoćeš li još jedno piće?

– Znaš pravilo: kada je na poslu, predstavnik zakona sme da popije samo jednu čašicu. Ali, napraviću izuzetak.

Flojd mahnu rukom i naruči još jednu turu pića. Dok je žagor oko njih brujao

i dok je očekivao da mu krčmar doturi niz izglaçani šank krigle s pivom, koncentrisao je pažnju na sliku iza šanka. Na dugačkom platnu presijavao se uljani akt žene opružene na kanabetu od crvenog pliša i samo delimično pokrivena tankim providnim velom. Levo i desno od nje visile su slike predsedničkih kandidata Grovera Klivlenda i Džemsa Blejna.

Srknuvši hladno pivo, Flojd ponovo započe razgovor:

– Voleo bih da znam gde se sada nalazi Ria. Šta misliš, Dok?

– Ni ne sanjam – Dok je podigao obrve i za trenutak se zamislio. – Verovatno se ljuljuška u naručju nekog presrećnog, glupavog bogataša. Znaš, ona je ne samo lepa već i mudra: zna da njena lepota neće večno trajati.

– Sigurno da je mudra – Flojd se tiho nasmejavao. – Dokazala je time što nas je obojicu ostavila, kao mustre bez vrednosti.

Holidej se samo osmehnuo i do kraja ispio svoje pivo. Flojd je ponekad znao da bude baš duhovit.

*

Između sedam i osam sati u glavnoj ulici obično je vladalo zatišje. U to vreme poker i faro dileri i drugi akteri večernjeg života večerali su u sporednim odajama saluna i pušeci ćeretali o svemu i svačemu.

Na trgovini Honest Džona kapci su bili zatvoreni zbog toga što je Honest Džon u to vreme bio u salnu i ispijao svoja uobičajena tri piva pred odlazak kući, gde ga je žena čekala, pripremajući pečenje za večeru.

Gradski skitnica Flint Mjurej je vukući noge prošao pored zgrade zatvora idući ka svojoj buvama napunjenoj stračari u But Stritu. Flinta nije čekala pečenka u pećnici već samo memljiva soba i stari sivi pas, koji ga je pozdravljao cviljenjem i gurkao njušku oko džepa da utvrdi da li mu je gazda doneo komad džigerice.

A onda se ponovo oglasio klavir, a ubrzo zatim odgovorila mu je muzika iz Koganove krčme, „Topovskog đuleta“ i „Sokoroa“. Trpezarije na gradilištu i na rančevima su se ispraznile i izmireni kauboji i pružni radnici navalili su na piće s novom energijom, a smeh jevtinih žena ponovo se izlio u mračnu noć iz bleštavo osvetljenih odaja kuće za zabavu „Velike“ Flo.

Veče u Fernis Hilu bilo je u punom zamahu.

Mutno svetlo obasjalo je šešir i ogrtač Bredija Terlitona, koji se polako kretao ulicom Volf ka glavnoj ulici. Laganim korakom, kao velika okrugla lopta, on se prokotrljao pored prozora Džeksonove trgovine i produžio dalje.

Debeljko nije bio pasionirani šetač i nije uživao u šetnji. Ali te večeri šetnja mu je bila neophodna. Opipavao je raspoloženje u gradu posle od šerifa izdejsstvovanog prinudnog primirja. Bilo je to nešto što je čovek morao da sazna iz prve ruke. Nije bilo dobro za takav posao poslati doušnike i pomagače, jer su oni uvek bili spremni da kažu samo ono što čovek želi da čuje. A u tom trenutku Terliton je želeo da čuje kako Holidejev mir u Fernis Hilu neće dugo trajati.

Ono što je, međutim, video, govorilo je sasvim suprotno.

Nije se sećao da je Fernis Hil ikada izgledao spokojniji još od trenutka kada je kompanija „Kanzas–Kolorado“ preduzela prve korake u pravcu oblasti Rejnbo.

Nije bilo tuče u Koganovom salunu ni ratobornih graditelja pruge na trotoarima, niti su glavnom ulicom, pucajući u vazduh, jurili na konjima pijani kauboji.

Ugodan prizor za većinu solidnih građana, posle svih onih teških časova nasilja i krvoprolića. Ali za Bredija Terlitona taj prizor bio je loša vest. Nered je bio hrana kojom se hranio, nasilje i sukobi – klima u kojoj se on najugodnije osećao.

Terliton je odjednom poželeo čašicu svog finog burbona. Ubrzao je korak dok je hodao blatnjavim drvenim trotoarima pored centralnog bloka kuća, s polucilindrom nagnutim malo napred da bi zaštitio lice od kišnih kapi koje su kapale s okačenih firmi i reklama. Neki krupan čovek u žućkastom ponču nije ga primećio i nije mu se sklonio s puta. Očešali su se ramenima. Krupni čovek, neki radnik s diližanse, okrenuo se i opsovao. No, videvši s kim se sudario, brzo je skinuo šešir i izvinio se.

– Glupak – promrmljao je debeljko, a onda naglo stao, začuvši pucanj u daljini. Pucnji su dopirali odnekud s druge strane grada. Bilo ih je ukupno tri, s ujednačenim razmacima. Terlitonovo lice se razvuklo od iznenađenja. Pucnji su bili ispaljeni suviše melodično da bi nagoveštavali neko nasilje, zaključio je. Pretpostavio je da je to neki pijanac dao sebi malo oduška. Najverovatnije da će Holidej krenuti tamo i uhapsiti ga ako do tada taj što je pucao ne pobegne bojeći se kazne. Taj prokleti značkaroš ne-

će se smiriti sve dok sve vagabunde i ološ u Fernis Hilu ne natera da nedeljom prisustvuju službi u crkvi i dok ne omogući časnim građanima da slobodno šetaju ulicama kako danju tako i noću.

Kakav cirkus!

Posle pet minuta sedeo je pored peći u svojoj kancelariji s plišanim foteljama i nestrpljivo čekao da mu Širli donese njegov burbon.

Svojim krupnim, buljavim očima zurio je u prazno. U jednom trenutku polako je sklopio pa opet otvorio očne kapke i time je počeo sasvim da liči na džinovsku žabu. Male, punačke ruke visile su mu preko naslona fotelje, a s vremena na vreme iz grla mu se začuo zvuk nalik na gundanje.

Bredi Terliton je napregnuto razmišljao.

Pogled mu se polako dizao do mape koja je visila na zidu iznad njegovog pisaceg stola. Bila je to velika mapa na kojoj su crnom olovkom bili označeni blokovi Terlitonovih nekretnina i zemljišta u gradu i van grada, od čega je vrlo malo bilo registrovano na njegovo ime. Većinu tih imanja on je kupio preko svojih punomoćnika, koji su nastupali kao njegova fasada.

Debeljko je u oblasti Rejn bou posedovao više nepokretne imovine nego što je iko mogao da sluti. Da je kompanija „Kanzas–Kolorado“ izgradila prugu do Fernis Hila, kao što je planirala, Terliton bi prodajom zemljišta, koje bi kompaniji bilo potrebno za koloseke, utovarne rampe, skretnice i depoe, zaradio čitavo bogatstvo. Sem ukoliko u tom trenutku on sam ne bi bio vlasnik kompanije.

A bilo bi to moguće da se nije pojavio taj Holidej u ulozi šerifa.

Nijedna železnička kompanija ne bi mogla da podnese ogromne troškove izgradnje pruge i istovremenog vođenja pravog rata za njenu izgradnju. Ta pretpostavka ležala je u osnovi svih Terlitonovih postupaka od njegovog dolaska u Fernis Hil i bila je razlog velikih novčanih ulaganja u zemljište i ostale nekretnine, takođe i napora koje je uložio u to da stvori sukob između dva džina: železničke kompanije i ranča „88“.

Hteo je da železnička kompanija iskrvari do kraja i kada u borbi protiv rančera bude beznadežno uništena debeljko bi se pojavio s predlogom i pripremljenim gotovim novcem da kompaniju kupi po smešno niskoj ceni. To je bio njegov cilj za koji je znao samo mali broj vrlo poverljivih saradnika.

A sada je Bredi Terliton bio uspaničen. Bojao se da će mu sve to iskliznuti iz ruku ako ne uspe da se otarasi Holideja i ponovo pokrene rat. Ali kako da to izvede?

U sobu je ušla Širli noseći srebrni poslužavnik s bocom i čašama. Imala je samo trideset godina, ali je izgledala starija. Bila je još uvek lepa na način kako to punačke plavuše mogu biti, ali još nekoliko godina života kakav je vodila i biće sposobna samo da za čašicu pića prodaje svoje telo u mračnim, sporednim ulicama.

– Gde je Tik? – upitao je Terliton upijajući pogledom oblinu njenih grudi kada se nagnula da mu ulije piće.

– Odmah će doći, Bredi – rekla je Širli i ispravila se. – Treba li ti još nešto?

– Bićeš slobodna kad ja kažem. Ne pre.

Bezizraznog lica, ona je s čašom u ruci prišla stolici i sela ostajući licem u sen-

ci. Terlton je srknuo burbon i nastavio da je guta pogledom sve dok kucanje na vratima nije najavilo Tikov dolazak.

– Tražite me, gazda?

Oskar Tik je vremenom postao Terlitonova desna ruka, poverljiv čovek i vešt izazivač smutnji. Pre toga bio je računovođa i ta profesija utisnula je neizbrisiv pečat njegovom ponašanju. Mršav, uslužan do krajnosti, visokog, pisakavog glasa i šiljatog nosa, na koji su bile nasađene debele naočare, Tik je mogao postati guverner ili bi mogao biti obešen zbog ubistva jednog lepog dana. Ali ma kakva mu sudbina bude dodeljena u budućnosti, on će uvek ličiti samo na knjigovođu.

– Holidej – progundao je Terlton preko cigare.

– Šta je s njim, gazda?

– Ti si mi savetovao da sedim i čekam, a da će on za to vreme sam pasti.

– Bojim se da je zaista tako bilo, mister Terlitone. Izgleda da sam pogrešio.

– Dabome da si pogrešio, đavo te odneo!

– Ovaj... Želite li da nešto učinim u vezi s tim, mister?

– Pogodio si, Tik. Taj kućkin sin suviše je digao glavu. Moramo nekako da ga se otarasimo.

Tik je zavukao kažiprst pod kruti okovratnik košulje.

– Mister Terlitone, ako ste razmišljali o gruboj sili, mislim da bi Bak bio stručniji da...

– Ne naturaj mi savete, čoveče! Ja nisam neki jevtini laktaš koji pesnicom odguruje ono što mu se nađe na putu. Sem toga, naš dični čuvar reda pokazao je da može srediti svakoga ko se na njega nameri. A posle toga bi bio radoz-

nao da sazna ko stoji iza svega toga, pa bi krivca verovatno strpao u aps. Ne, to nije moj način, Tik.

– Drago mi je što to čujem, mister Terlitone. A šta ste imali na umu?

Očnih kapaka poluspuštenih preko buljavih žabljih očiju, Terlton se nagnuo napred.

– Nađi njegovu ahilovu petu, Tik.

– Molim, gospodine?

– Njegove slabosti, tupavko! Proveri ga. Ti su u tome vešt. Prekopaj prošlost našeg dičnog šerifa i pokušaj da mu nađeš kostur u ormaru. Mislim, pokušaj da mu pronadeš grehe. I hoću da brzo obaviš taj posao. Angažuj koliko ti je potrebno ljudi za to.

– Učiniću sve što mogu – obećao je Tik obazrivo. – Ali čovek kao Dok Holidej možda nema kostur u ormaru... hoću reći, slabosti.

– Svaki živi čovek ima poneki greh i Holidej nije nikakav izuzetak – Terlton je naglašavao svaku izgovorenu reč. – Na posao!

Tik se uputio ka vratima.

– Razumem, mister Terlitone.

– I ugasi svetlo pre nego što izađeš.

Tik je zastao pored stola kako bi ugasio veliku stonu lampu s bakrom optočenim abažurum i pritom pogledao Širli. Ona mu nije uzvratila pogledom. Kroz polutamu ona je zurila u žaboliku siluetu čoveka za pisaćim stolom.

Tik je izašao razmišljajući kako ima i težih načina da se preživi od njegovog.

– Dođi ovamo, Širli – rekao je Terlton blago.

Devojka je ustala i neodlučno pošla ka pisaćem stolu, nesvesna da u hodu zavodljivo njiše kukovima, što je uvek izazivalo živo odobravanja uspaljenih

muškaraca u „Dikon benču“. Bila je navikla da tako hoda i to nije mogla da izmeni. Stigavši do Terlitona, podigla je prkosno glavu.

– Haljina – rekao je Terliton, zavaljen u stolici.

– Šta nije u redu s haljinom, mister Terlitone?

– Ne sviđa mi se.

– Žao mi je.

– Skini je.

– Molim vas, mister Terlitone, ja ne mogu...

– Šta to, Širli? Umorna si od posla?

– Nisam umorna, mister Terlitone, ali moj posao je da služim piće...

Terliton je ustao sa stolice neobično brzo za tako punačkog čoveka. Nosio je cipele s vrlo visokom popeticom, ali kada je stao naspram devojke još uvek je morao da gleda gore da bi je gledao u lice. Mrzeo je to, kao što je mrzeo sve što je bilo više od njega i u tom trenutku morao je na nekome tu mržnju da iskali.

– Nemoj mi govoriti šta je tvoj posao, mala. To ću ja odlučiti. A sada skidaj tu prokletu haljinu kao što sam ti rekao!

– Ne, mister Terlitone, neću.

Šamar nadlanicom pukao joj je po licu. Tanak mlaz krvi pocureo joj je iz ugla usana i ona je leđima grunula na naslon stolice. Za trenutak-dva njene plave oči su sevnule, iskazujući divlju, očajničku mržnju. Ali taj plamen odmah se ugasio kada je Terliton, teško dišući, krenuo ka njoj sa zamahnutom pesnicom.

Uspravivši se, Širli je ispružila ruke ka leđima i počela da otkopčava haljinu.

Dok ju je gledao Terliton se osmehivao. Debeljko je uvek znao da nađe nači-

na kako da za svoj novac dobije punu protivvrednost.

Uvek.

*

Holidej je dojahao u Fernis Hil sa Čed Rivera. Njegov ždrebac je bio pokriven znojem i penom, a Dokovo preplanulo lice bilo je prevučeno tankom skramom znoja. U tim tihim danima nastalog mira zapadnjaku nije preostajalo ništa drugo nego da dosadu ubija satima jahanja po preriji.

Toga dana odjahao je do gradilišta pruge da proveriti kako se odvijaju radovi i Raš Kingston je, mimo svoje naravi, dopustio sebi da ga iskreno pozdravi, pa je za tu priliku čak i otvorio jednu bocu starog viskija. Za neki dan docnije tokom sedmice Dok je bio pozvan i da poseti ranč „88“.

Bilo je zadovoljstvo provoditi dane opušten, u odmoru od napetosti kojima je prethodnih dana bio izložen. Ali ma koliko bio ugodan, taj mu život na duži rok nije odgovarao. Ne samo zato što mu je ostavljao mnogo neutrošene energije koja je tražila načina da sagori. Dokolica i spokojstvo pružali su mu mnogo vremena za razmišljanje, a neke od misli koje su mu padale na um bile su osenčene melanholijom. Spokojstvo u velikim količinama prelazilo je u dosadu. A dosada je...

Dosada je rađala pomisao da bi mu možda bilo vreme da pođe dalje.

Kada je, krećući se ka svojoj kancelariji, prošao pored trgovine mešovitom robom, pomoćnik Honest Džona je mokrom metlom čistio trotoar. U dvorištu pored stanice diližanse nalazila su se

stara poštanska kola s velikim točkovima, izgrebana i na dosta mesta oštećena od duge upotrebe, a čuvar, koji je istovremeno bio i pomoćni vozar, uprezao je zapregu. Prolazeći pored saluna „Dikon benč“, Dok je bacio pogled kroz otvorena vrata i na uobičajenom mestu za kockarskim stolom ugledao Flojda, a u dvorištu pored gradske štale primetio je štalara Ajru Hejnsa. Vredni čovek je izgledao zbog nečega ljut, jer je besno pljunuo u šake i zario vile u seno kao da želi da nabode zmiju otrovnicu.

Sve je izgledalo obično i mirno, a uobičajeni i poznati šumovi i prizori kretanja bili su lišeni nekadašnje preteće ozbiljnosti i zloslutne sumornosti. Fernis Hil mu se na neki način dopadao. Ovakav, kakav je sada, predstavljao je deo njegovog života i to onaj uspešniji deo, ali na tom uspehu ipak je ležala jedna senka: ubistvo Morgana Riversa. Čak i kada železnička pruga bude završena, pod uslovom da sve bude teklo bez iznenadnih preokreta, nerešen slučaj ubistva predstavljao mu trn u oku. Ma kuda otišao, mučiće ga osećaj da jedan posao nije okončao.

Do završetka gradnje deonice pruge ostalo je još oko mesec dana. Ako do tada ne reši i slučaj ubistva moraće da ode, ali učiniće sve da ga reši. Nadao se da će onaj ko je izvršio taj zločin, učiniti neki nepromišljen korak koji će ga otkriti. Bilo je jasno da ubistvo nije učinjeno bez razloga. S obzirom da Rivers nikada nije bio u ovom kraju, malo je verovatno da je metak došao iz puške nekog osvetnika... taj bi Riversa našao mnogo ranije i na drugom mestu. Prema tome, razlog ubistva morao je ležati negde u njegovom poslednjem zadatku, to

jest, u Fernis Hilu i sve je navodilo na zaključak da je ubistvo povezano s izgradnjom pruge. A ako je tako, onda će ubica morati ponovo da se javi, jer nije ostvario cilj koji je ubistvom hteo da postigne.

Trebalo je, dakle, čekati da ubica preduzme nov korak. A taj korak moraće brzo da dođe. Mir u gradu podsećao je zapadnjaka na zatišje pred buru.

*

Danima je Bredi Terlison dobijao razočaravajuće izveštaje od Oskara Tika, koji je, tragajući za prošlošću Doka Holideja, posetio nekoliko gradova u kojima je ovaj poslednjih godina boravio. Iz tih izveštaja je proizilazilo da je taj avanturista bio krajnje korektan u svom ponašanju i da, sem povremenih obračuna sa izazivačima, nije učestvovao u drugim incidentima. Jednostavno se ponašao kao gospodar situacije, koga ništa ne može izbaciti iz ravnoteže.

A to nije nikako prijalo Terlisonovim ušima.

Iz tih izveštaja saznao je sve o zapadnjakovim doživljajima u drugim gradovima i od čitanja pohvala i potvrda njegovih uspeha kao da se pogoršala Terlisonova kostobolja, jedina bolest od koje je debeljko bolovao. On je želeo da čuje nešto o Holidejevima porazima, nešto što bi mu pomoglo da se otarasi tog čoveka sa značkom pre nego što postane kasno da on, Bredi Terlison, ostvari svoj san o grandioznom carstvu.

I tek tog nezaboravnog jutra, kada je Marč doneo poštu tek prispelu jutarnjom diližansom, dobio je konačno ono što je želeo. To možda nije bio kostur

u zapadnjakovom ormaru, koji je Terliton priželjkivao da otkrije, ali je svakako bilo nešto što bi se možda moglo iskoristiti.

Tik je otkrio da je pre dve godine u Ejmsvilu Holidej doživeo malu aferu s pevačicom Riom Kering. Ta pevačica je bila verena za jednog lepog mladog kockara i trebalo je da se s njim venča. Ali dve sedmice pre venčanja ona je iznenada nestala iz Ejmsvila. Niko nije znao kuda i zašto. No pošto se na kraju svaka tajna otkrije, uporni radoznalci saznali su da je pobegla s Dokom Holidejem.

Ali to nije bilo sve. Dok Holidej je čak bio prijatelj s tim mladim kockarom, koji se zvao Flojd Bilard. Isti taj Flojd Bilard koji je sada sedeo za kockarskim stolom u „Dikon benču“.

Tik je vredeo svaki cent kojim je plaćen, zaključio je Terliton čitajući iznova primljeno pismo. On ga nikada nije izneverio. Još nikada!

Debeljko je ustao, žurno prišao prozoru i otvorio prozorske kapke sav uzbuđen od grozničavog kombinovanja raznih mogućnosti.

Video je pred sobom ulicu s drvoredom kestenova, koja kao da je dremala na toplom podnevnom suncu. Video je i jedna teretna kola, krcata šinama i skretnicama, namenjena gradilištu pruge, pa poštanska kola, koja su se spremala da napuste stanicu, punačke starije žene koje su se s punim korpama vraćale iz nabavke i ugledne, uvažene građane koji su se u prolazu mešali s graditeljima pruge, kaubojima, dilerima i dokoličarima.

Ukratko, video je pred sobom miran grad. Holidejev grad.

Vreme brzo prolazi, pomislio je, i ako ništa ne učini, uskoro ništa neće ni moći. Ako mu ne pođe za rukom da oživi svađu između stočara i železničara, njegove ambicije da preuzme vlasništvo železničke kompanije i preusmeri trasu pruge do Fernis Hila te na taj način, prodajom nekretnina ostvari neslućeno bogatstvo, neće biti ostvarene i ostaće samo sanak pusti. Njegova imovina neće vredeti ni stoti deo onoga čemu se nadao.

Ali pre nego što bude mogao da to učini, mora se otarasiti jednog od malog broja ljudi koji su ikada uspeali da ga ozbiljno ugroze. No zahvaljujući Tikovim naporima možda je našao način kako da to postigne uz minimum sopstvenog rizika.

Za takvim kao što je Holidej nije bilo razumno slati revolveraše ili ubice iz zasede: on bi to odmah osetio. A ako bi kojim slučajem takav pokušaj i uspeo, ubistvo Doka Holideja privuklo bi suviše pažnje i možda bi mu na vrat natovarilo federalnog šerifa, možda čak i Vajata Erpa. S takvim ajkulama, kao što je Holidej, čovek mora da igra drugu igru. Mora koristiti glavu i smisliti način kako da oni sami dovedu sebe do pada i propasti.

Još jedan letimičan pogled na pismo naveo ga je da počne šetkati tamo-amo po svojoj kancelariji. Događaj s pevačicom sigurno je imao posledice po odnose Holideja i Bilarda. Iako se to po njegovom ponašanju nije moglo primetiti, sigurno da je taj incident prouzrokovao dozu gorčine kod prevarenog i napuštenog verenika Flojda, glasovitog revolveraša i opasnog čoveka. Pevačicu je Tik otkrio u Laboku, a tog opasnog re-

volveraša kao da je samo nebo poslalo u Fernis Hil.

Ako u tom loncu nije bilo dovoljno začina koji je valjalo promešati i dovesti do paprenog ključanja, rekao je Terliton sam sebi, onda ni on nema prava da priželjkuje da postane najmoćniji čovek u zapadnom Kansasu.

Naglo je zastao kraj pisaćeg stola i pucnuo prstima. U njegovoj glavi sve se uklopilo u precizno sastavljene delove zanimljive zagonetke. Lagani osmeh razvukao mu je lice kada je seo na stolicu, uzeo pero i počeo da piše.

Kada je okončao pisanje, zazvonio je srebrnim zvoncem a onda nestrpljivo sačekao da se Širli pojavi. Pošto je Tobi Bak bio odsutan, zajedno s Tikom i Marčom, devojka je u njegovom odsustvu bila glavni kurir.

– Da, Bredi? – upitala je ulazeći. Lice joj je bilo bezizrazno i prazno. U poslednje vreme Terliton je prema njoj postupao gore nego ikad i znao je da ga ona zbog toga mrzi. Uživao je u njenoj mržnji, jer je to, po njegovom mišljenju, njihovom odnosu dodavalo nov užitak.

Stisnuo ju je za mekanu ruku, kada joj je predao pisanje.

– Pođi odmah do telegrafa i pošalji ovaj telegram Tiku u Labok, mila moja – osmehnuo se. – Hitno. A onda se brzo vrati pa ćemo nas dvoje proslaviti jednu... kako da kažem... dobru vest.

Klimnuvši ćutke glavom, devojka je izvukla ruku i izašla, uputivši mu pri izlasku sevajući pogled. Ali Terliton taj pogled nije primetio. Njegove buljave oči bile su priljubljene uz rupu na zidu, kroz koju je imao pogled na bar ispred sebe. Posmatrao je Flojda Bilarda, koji je sedeo na svom mestu za kockarskim sto-

lom i skupljao karte s dvema mladim zabavljačicama, koje su se zaljubljeno nadnosile nad njega.

Terliton je bio ljubomoran na Flojda Bilarda još od njegovog dolaska u Fernis Hil, jednako kao što je bio ljubomoran na sve muškarce mlađe i lepše od njega i na one koji su imali više stila nego što ga je on imao. Bio je prinuđen da se divi kockaru zbog hrabrosti koju je pokazao pri događaju kod Kogana a mrzeo je signal pomirenja koji je tim postupkom uputio nekadašnjem prijatelju, šerifu Holideju.

Ali toga više neće biti.

Ako je Flojd Bilard čovek kakva je i većina drugih ljudi, onda i on mora znati za poniženje, zavist i mržnju. Ta osećanja, ako su uspavana, treba probuditi, a neće biti teško probuditi uspavanu mržnju prema čoveku koji mu je preoteo verenicu.

*

Revolver je izgledao preteći u ruci snažnog Irca, koji se pijano njihao pri žutoj, rasutoj svetlosti saluna „Sokoro“ jedne rane večeri nedelju dana kasnije.

Zapadnjak je osećao, dok su njih dvojica stajali jedan naspram drugog na razdaljini od tri metra linoleumom prekrivenog poda, da železničar ne želi da još jednom upotrebi revolver, ali nije bilo garancije da to ipak neće učiniti. Šamus O'Tams, verovatno premoren od preteškog rada i bez mogućnosti da svađom ili tučom ispusti višak u sebi skupljene napetosti, odlučio je da se skoro do besvesti napije i načini malo nereda, ali da ne privuče pažnju predstavnika zakona.

Na nesreću, pokušaj izbacivača saluna da ga pijanog izbace napolje okončao se time da je Irac potegao kolt i ne ciljajući, ispalio nasumce nekoliko hitaca, koji su privukli šerifa. Sada se postavljalo pitanje hoće li Šamus odlučiti da mu je dosta gužve i predati revolver ili će se odlučiti na nešto krajnje ozbiljno.

– Dajte mi taj revolver, mister – obratio mu se zapadnjak mirno

– Đavola ću vam ga dati – zabrundao je Irac zaplićući jezikom. – Odneću ja taj revolver kući sa sobom kad se gradnja pruge završi. On mi je jedini iskren prijatelj koga imam.

Dok je krenuo napred. Ovo je bila jedna od onih situacija s kojom se bilo koji šerif u bilo kom gradu u svakom trenutku mogao suočiti. Situacija nije bila dramatična kao, na primer, opšta tuča, nered ili divljanje gomile, ali i u takvoj situaciji čovek je lako mogao poginuti ako se nije ponašao na primeren način. Zbog toga je Dok zaključio kako je ovde potrebno diplomatsko umeće i mnogo takta.

Odjednom se trgao.

Jedna pokrajna vrata nečujno su se odškrinula. Kroz uzani prorez primetio je odsjaj revolverске cevi i ruka mu se mahinalno spustila ka dršci kolta.

– Ko je tamo? – doviknuo je.

Vrata su se odjednom širom otvorila i O'Tams je pijano okrenuo revolver prema Flojdu Bilardu, koji se tamo pojavio. Videvši da diplomatija više ne vredi, zapadnjak je priskočio i munjevito izvukao revolver. Cev njegovog kolta se kao palica spustila na O'Tamsovo čelo. Udarac je bio strašan i O'Tams se zateturao nazad do zida, tresnuo u njega i, kolutajući očima, mlitavo opustio donju vilicu.

Zatim se stropoštao kao sveća i udario licem o pod.

Za podivljalog Šamusa O'Tamsa veče u gradu bilo je definitivno završeno.

– Tvoj sam dužnik, Flojde – rekao je zapadnjak mirno kada su pijanci počeli da se izvlače iz uglova i ispod stolova, zureći u uspavanog kavgadžiju na podu. – Mada je tvoja intervencija bila nepotrebna, čak opasna. Mogla je izazvati pucjavu. – Okrenuo se ka dvojici gostiju: – Ti, Tonere, i ti, Mjuri, odnesite ovog čoveka u zatvor i recite Porteru da ga zaključa. I recite mu još da ću ja kasnije doći.

Ni Dok ni Flojd nisu progovorili ni reči dok se pred njima na šanku nisu pojavile dve čaše brendija. Flojd podiže čašu i nazdravi: – Živeo, Dok!

– Živeli – uzvрати šerif i otpi gutljaj. – Šta ovo znači, Flojde? – upitao je. – Ovo nije prvi put da mi ukazuješ pomoć. Zar si odlučio da izigravaš moju dadilju?

Flojd sleže ramenima:

– Čuo sam pucnje i znao sam da ćeš ti biti na licu mesta, pa sam pomislio da će ti možda zatrebati pomoć. Ništa važno.

– Opet ti kažem da je tvoja intervencija mogla izazvati prolivanje krvi. Bolje će biti da ubuduće prepustiš meni odluku da li ću od nekoga tražiti pomoć. Važi?

– Važi. Zašto da ne? U svakom slučaju, ovo te ni na šta ne obavezuje.

Zapadnjak je zaustio da nešto kaže, ali pre nego što je bilo šta rekao razgovor je bio prekinut. U salun je ušao Bredi Terliton i uputio se prema njima s osmehom na usnama i ubilačkim sjajem u očima.

– Ah, Flojd... i naš dični šerif – rekao je i pogledao zapadnjaka. – Još jedna blistava pobjeda zakona, reda i mira... Maločas mi Toner i Mjuri ispričашe šta se desilo. Već sam i ranije rekao, a to ću i sada ponoviti, šerife Holideje, kako ste vi učinili da u našem gradu sve klizi glatko kao po svili.

– Zar ste vi to zaista rekli, mister Terlitone? – upita Dok prilično oporo. – Ja to nisam čuo. Ali sam više puta čuo da ste izgubili sto dolara jer ste se s Koganom kladili da ću u roku od dve sedmice biti mrtav.

Terlton je razvukao lice toliko da je izgledalo kako će se od osmeha rascepiti.

– Greška, šerife, greška. Kriv sam kao đavo. I priznajem otvoreno da sam u prošlosti bio jedan od vaših najozbiljnijih i najoštrijih kritičara. Smatrao sam da vi ne odgovarate potrebama Fernis Hila i da će vaš stil održavanja reda stvoriti više problema nego što će rešiti. Mislio sam da bi nam bez vas bilo bolje nego s vama. No, srećan sam što mogu da priznam kako sam u tome strašno grešio i bio bih vam vrlo zahvalan ako biste pristali da zakopamo ratnu sekiru.

– Oh, zaista? – reagovao je Dok oprežno.

– Vi ste nepoverljivi, šerife, i to me ne čudi. Niti vas zbog toga osuđujem. Ali dopustite mi da vam dokažem kako ozbiljno mislim to što sam rekao. Doveo sam novu pevačicu s juga da bih mom salunu dodao još jednu zvezdicu. Ali, vi ste verovatno čuli to, zar ne? I ti, Flojde, si čuo?

– Da – potvrdi Bilard. – Čuo sam danas kad sam došao.

– Dobar čovek ovaj Flojd, šerife – skrenuo je Terlton razgovor, tapšući Bilarda po ramenu. – Najbolji diler koga sam ikada imao u „Dikon benču“. Ali da se vratim na ono zbog čega sam vas tražio! Večeras u devet časova prvi put nastupa moja nova pevačica i voleo bih da vas dvojica, gospodo, budete moji gosti za stolom. Večera i šampanjac, sve što možete pojesti i popiti ići će na račun vašeg odanog grešnika. Šta kažete na to?

– Moj običaj je da prihvatom poziv samo od osvedočenih prijatelja, mister Terlitone. Ja ću doći večeras da čujem vašu pevačicu, ali radije kao običan posetilac – odgovori Dok.

– Ne, ne, mister Holideje, samo kao moj gost! Pretpostavljam da vas ona opklada nije toliko dirnula da mi ne možete pružiti ruku pomirenja.

Zapadnjak se zamislio, a onda slegnuo ramenima. Nije ga mnogo zanimala ideja o večeri sa šampanjcem, ali bi to možda mogla biti prilika da dokuči ponešto o Terltonu. Ponekad su jedna reč, jedan mig ili znak, mogli biti značajan putokaz prema cilju.

– Rekoste: u devet časova, mister Terlitone? Pa, dobro. Biću tamo.

– Bićemo – ispravi ga Bilard.

– Sjajno – osmehnuo se Terlton i obojici položio ruku na rame pre nego što se okrenuo. – Onda u devet, gospodo. Rashladiću vino i dočekaću vas toplo, prijateljski.

– Ljigavac – promrmljao je Dok kada se Terlton udaljio.

– Đavolski je ljigav zaista – složio se Flojd. – Pitam se šta ima na umu.

– Možda je iskren kad kaže da bi hteo da izgadi nesporazum sa mnom. Ipak, sumnjam.

– Može biti da je iskren, ali s ljudima kao što je on valja biti oprezan.

– Jesi li video tu novu pevačicu, Flojde?

– Nisam.

– Kako se zove?

– Terlton nije rekao.

*

Još pre devet časova u „Dikon benču“ je brujalo kao u košnici, a prostorija je mirisala na viski, duvan i znoj. Razlegao se glasan razgovor već zagrejanih gostiju, piskavi smeh salunskih devojaka i akordi raštimovanog klavira.

Bio je petak uveče i grad je bio pun graditelja pruge i železničara, spremnih da potroše zarađeni novac. Oni su još uvećavali gomilu koja se tiskala da vidi novu zvezdu „Dikon benča“.

– Među nama budi rečeno, Flojde – rekao je s prizvukom uvažavanja Bredi Terlton, dok su njih dvojica čekali da im se Holidej pridruži za bogato aranžiranim stolom – došao sam na ideju da angažujem tu devojku kada sam od Holideja čuo koliko je dobra. Sada ćemo videti je li to tačno... i da li mister Holidej ima tako istančan ukus kako kažu.

Flojdova ruka, sa zapaljenom šibicom, zastala je na pola puta do cigarete u njegovim ustima. Ako je tako, šta je onda trebalo da znači Dokovo raspitivanje o pevačici? Je li nešto naslućivao ili je pitanje bilo postavljeno slučajno?

Možda bi, sledeći svoje misli, postavio neka pitanja Doku, koji je u međuvremenu stigao, ali je u tom trenutku klaviri-

sta zasvirao tuš i tihi žagor i glasovi ućutkivanja začuli su se kada se u polusenci balkona iznad bine pojavila jedna vitka prilika i posle kratke pauze laganim korakom pošla ka svetlosti pozornice.

Devojka je prišla vrhu stepenica i nasmejana izišla u svetlosni krug koji su načinili reflektori. Bila je odevena u večernju haljinu sa šljokicama i izvezenom zmijom kao ukrasom. Kada je počela da peva u prostoriji je zavládala tišina. Smeh i razgovor su zamrli kada je lagano pošla niz stepenice, šarajući pogledom zelenih očiju po licima uzdignutima k njoj.

Flojd Bilard je osetio da mu se krv ohladila u žilama i grč mrštenja preleteo mu je po licu. Nije imao snage da pogleda svog prijatelja Doka, mada bi bilo bolje da je to učinio. Jer Holidej je bio iznenađen koliko i on, ali Flojd to nije video.

Sedeći između njih, Bredi Terlton je motrio čas jednog, čas drugog, željno iščekujući efekat svog poteza. Ono što je video oduševilo ga je, ali je on to prikrrio. Morao je biti strpljiv i sačekati.

– Nešto nije u redu, Flojde? – upitao je praveći se nevešt. – Zar ti se ne sviđa kako peva moja nova zvezda?

Bilard je stisnuo pesnice i smrknuo se. Razlog njegovog uzbuđenja bio je sasvim druge prirode od onog što je Terlton sugerisao. Sve zaceljene rane i zaboravljene uvrede ponovo su izbile na površinu zbog nečega, što po njegovom uverenju Terlton nije znao. Pred njim je, obasjana svetiljkama blistala Ria Kering, njegova nekadašnja ljubav, voljena žena koja ga je prezrela. A pored nje ga je sedeo čovek koji je doprineo nje-

govom poniženju i sramu. Iako je vero-
vao da Dok nije želeo njegov poraz kod
Rie, njena pojava oživela je u njemu gor-
ke uspomene i bol doživljen pre dve go-
dine. U jednom trenutku sasvim ga je
preplavila gorčina i on je ustao i pošao
ka vratima.

Holidej je iznenađeno ispratio pogle-
dom Flojda koji je nestao na ulici. Zatim
se netremice zagledao u debeljka:

– Kako se desilo da ste angažovali baš
ovu pevačicu, Terlitone?

– Sasvim slučajno. Čuo sam o njoj sve
najbolje i nisam se mnogo dvoumio.

– Sasvim slučajno? Ne znam da li da
vam verujem – rekao je Dok i pogledao
Terlitona ispod oka.

Ovaj je upola sklopio očne kapke.

– Ne razumem šta to znači, mister
Holideje. Šta bih mogao postići angažo-
vanjem jedne pevačice sem da moji gosti
budu zadovoljni? Uostalom, budimo tihi
i sačekajmo da se pesma završi.

Dok se ponovo zavalio u stolicu. Za tre-
nutak je opet pred sobom video Flojdo-
vo mračno lice i oči pune optužbe. Du-
boko je uzdahnio i zagledao se ka ma-
lom podijumu u podnožju stepeništa, na
kojem je stajala pevačica. U mraku gle-
dališta ona njega nije mogla videti. Za
te dve godine, od kako je nije video, Ria
Kering kao da je potpuno sazrela i po-
stala još lepša. Bilo je teško poverovati
da je toliko vremena prošlo od onog da-
na kada je u vozu iz Ejmsvila našao lepu
pevačicu i pošao dalje s njom, ne nadaju-
ći se da će sledeće sedmice biti najvese-
lije i možda najlepše od svih koje je pro-
veo s nekom ženom. Tada, naravno, nije
ni slutio da je njen odlazak urezao bolnu
ranu u srce Flojda Bilarda.

A ta rana bila je možda trajnija nego
što je i sam Flojd slutio. Zatvoren u svo-
joj hotelskoj sobi, on je iz ormarića uzeo
bocu viskija i veliku čašu. Osećao je da
mu je viski preko potreban i da bi bez
njega možda učinio nešto što ni sam nije
mogao da predvidi. Ria Kering u Fer-
nis Hilu! Nije se nadao da će je ikada vi-
še videti, a još manje je očekivao da će
to biti u prisustvu Doka Holideja. Susret
sa svakim od njih ponaosob možda bi
prošao bez ozbiljnijih duševnih potresa,
ali ovako, zajedno... od toga je u njemu
počeo da ključa vulkan čiju erupciju nije
mogao da predvidi.

Nalio je sebi punu čašu žestokog pića
i ispio je do dna.

*

Jedina svetlost u šerifskoj stanici go-
rela je u hodniku ispred odeljenja s ćeli-
jama. Kroz prozore kancelarije dolazi-
lo je dovoljno svetlosti i Dok je u poluta-
mi natočio sebi brendi u čašu. I njemu
je u tom trenutku on bio preko potreban.
Dok mu je žestoko piće grejalo grudi,
iz jedine zaključane ćelije začuo se pro-
mukao glas:

Odvešću te kući, Ketlin.

Preko mora, preko gora...

Uz veliki napor zapadnjak je ustao sa
stolice i uzeo svežanj ključeva sa svog
stola. S njim u ruci pošao je do ćelija.

Šamus O'Tams je bio svojevrсна ret-
kost: jedan od malog broja Iraca koji
su bili totalno bez sluha. Ali nije njego-
vo loše pevanje nateralo šerifa Fernis
Hila da otključa ćeliju i pogura ga ka
zadnjim vratima zatvora. Sada već tre-
zan, graditelj pruge nije imao pojma
zbog čega je pušten na slobodu.

– Osećate li se dobro, šerife Holideje?
– upitao je ozbiljno.

Dok je otključao zadnja vrata, širom ih raskrilio i uhapšeniku pokazao rukom put u mračnu noć. Jednog oka zatvorenog od udarca revolverom, Irac je ponovo pogledao šerifovo ozbiljno lice, a onda slegnuo ramenima i izišao.

Koliko se Šamus O'Tams mogao prisjetiti, on je bio prvi čovek koji je uhapšen i pušten nekažnjen na slobodu od kako je Holidej preuzeo dužnost šerifa. – Mora da su mi anđeli čuvari noćas bili vrlo skloni – uveravao je sebe dok se užurbano udaljavao. Nije hteo da traži svoje prijatelje da bi im ispričao čudni događaj koji mu se zbio.

Zapadnjak se vratio do svoje stolice i ulio još brendija u čašu. Nešto je bilo sumnjivo u celoj toj stvari s dovođenjem pevačice i instinkt mu je nalagao da te nejasnoće što pre raščisti. Jedan od načina da nešto sazna bio je da razgovara s Riom Kering. Iskapivši brendi, ustao je i uzeo šešir. Ria je do tada verovatno već bila završila svoju tačku.

*

Holidej se popeo uz tepihom zastrte stepenice i pokucao na vrata sobe broj 22.

– Ko je? – začuo se ženski glas.

– Ria, to sam ja. Dok Holidej.

Nastala je tišina, a onda su se čuli koraci i vrata su se širom otvorila. Pojavila se Ria, očiju razrogačenih od iznenađenja, a u pozadini sobe, pored toaletnog stola, stajala je još jedna mlada žena u jarkocrvenom penjoaru. Ali Dok je imao oči samo za Riu, slatku Riu jasnog, otvorenog lica, s kojom su ga povezivale

uspomene na divne zajedničke časove. Riu, koja je posle nekoliko sedmica, jednog zimskog dana odjednom nestala iz njegovog života. Pružio je ruku i Ria ju je prihvatila. Zatim se našla u njegovom naručju i Doku je jedno bilo jasno: nije ga zaboravila.

– Oh, Dok... za ime Boga – rekla je devojka oslobodivši se zagrljaja – šta ti radiš u Fernis Hilu?

– Hoćeš da kažeš kako ne znaš?

– Da ne znam... šta?

– Da smo obojica ovde.

Ria je ustuknula još korak i prinevši ruku ustima, zagledala se zapadnjaku u lice.

– Zar je i Flojd tu?

Dok je klimnuo glavom i zatvorio vrata za sobom.

– Vidim da nisi znala. No o tome ćemo kasnije, a sada bi bilo zanimljivije da čujem kako si se obrela ovde.

Ria je za trenutak bila suviše iznenađena saznanjem da su Dok Holidej i Flojd Bilard u gradu i potrajalo je dok se pribrala i ispričala Doku da ju je za nastup u Fernis Hilu angažovao Terlitonov čovek Tik, koji se našao u Laboku. Honorar koji joj je Bredi Terliton dao bio je toliko visok da nije mogla ponudu da odbije. A nije i inače imala razloga jer joj je angažman u Laboku tih dana bio prestao. Sa sobom je povelala i svoju družbenicu Dženet.

– Nisam imala pojma da ste ti i Flojd ovde – rekla je zatim. – Da sam to znala, sigurno nikada ne bih potpisala taj ugovor.

– S Terlitonom? – upitao je Dok.

– Da. Oskar Tik je insistirao i ja sam pristala.

– Terliton? – promrmaljao je Dok glasno razmišljajući. – Čini mi se da počinjem da shvatam. Iz određenih razloga želeo je da razljuti Flojda i da ga navede na obračun sa mnom u nadi da će me Flojd ubiti. Poslao je Tika i Baka da kopaju po mojoj prošlosti i oni su iskopali tebe i Ejmsvil. Očekivao je da će Flojd pobesneti i da će hteti da mi se osveti... što nije nemoguće da se desi. Ali to ćemo još videti.

– Ne razumem, Dok – zbunila se Ria. – Jesu li Terliton i Flojd neprijatelji? Ili je Terliton tvoj neprijatelj?

– Sve je to pod znakom pitanja, Ria, ali sigurno je da mi Terliton ne misli dobro... iz razloga za koje nemam vremena da li ih sada objašnjavam, jer to je duga priča. Ali priznajem da je taj debeljko lukav!

– Kako je Flojd? – upita Ria. – Je li dobro?

– Bio je dobro do večeras, ali, kako mi izgleda, večeras ga je savladala gorčina.

– Još uvek me mrzi zbog onoga što se desilo?

– Ne bih to rekao, ali uzmimo da nije zaboravio.

– Žao mi je. Mada je, u stvari, možda tako bolje.

– Moguće. Ali zaljubljen čovek teško može shvatiti da je za njega dobro što ga je voljena žena napustila – osmehnuo se Dok.

– U ovom slučaju je zaista tako. Ni tebi nisam rekla, ali mene već godinama progoni jedan opasan čovek. Tačnije rečeno, progonio me je. Morala sam da bežim, da se skrivam i tek poslednjih nekoliko meseci usudila sam se da se pojavim i ponovo da pevam. Kad pomislim na sve to, čini mi se kao da sam pre-

živela strašnu moru, koja se srećom završila.

– Mogla si mi to reći... zaštitio bih te... i Flojd bi te zaštitio.

– On bi te ubio... i njega... obojicu vas.

– Mene nije tako lako ubiti, Ria. Dokaz za to je što sam još uvek živ uprkos tolikim pokušajima da budem poslat na onaj svet. A ko je taj napasnik?

Ria izvi usne i tiho odgovori:

– Kvil Sent Lore.

Zapadnjak ju je ozbiljno pogledao. Kvil Sent Lore je bio poznat po zlu. Njegovo ime su šapatom izgovarali ljudi kada su se okupljali da pričaju o zločincima i njihovim nedelima. Zapadnjak nikada nije bio siguran da li taj bezobzirni ubica zaista postoji ili je plod mašte nekih ljudi koji su svojim pričama stvarali legende Divljeg zapada.

O Sent Loreu čuo je razne priče, a najviše je opisivan kao surovi ubica, bandit, švercer oružja... i kao najbrži revolveraš kojeg je ikada rodila majka na Divljem zapadu. Izgledalo mu je ne-shvatljivo da jedan takav čovek može biti povezan sa slatkom, dostojanstvenom Riom Kering, ali ono što mu je ona u sledećih petnaestak minuta ispričala uverilo ga je da je ta veza postojala.

Priča, koju je zapadnjak sada čuo, počela je dve godine pre njegovog susreta s Riom, u gradu Barlou. Ria je tamo radila kao bibliotekarka i tako je srela jednog mladog muškarca s nešto indijanske krvi, za kojeg je poverovala da je sin nekog bogataša. Zainteresovala se za njega, ali ga nije zavolela.

On ju je obasipao pažnjom i poklonima, nekoliko puta joj je predložio brak, dostojanstveno prihvatio njeno odbijanje i uopšte ponašao se kao savršeni

džentlmen, sve dok ga jednog dana nije potražila velika potera. Tek tada je Ria saznala da je njen tamnokosi obožavalac Kvil Sent Lore mnogo traženi ubica.

Od tada je život Rie Kering postao prava noćna mora. Pokušavala je da se pod lažnim imenima prikrije u drugim gradovima, bavila se svim i svačim i tako je slučajno otkrila da je izvrсна pevačica. No uvek je živela u strahu da će je Sent Lore, opsednut idejom da je voli, ipak naći. To se i desilo nekoliko puta. Njegove posete bile su uglavnom kratke, a dvaput su njegov dolazak pratila surova ubistva kada je zaključio da se neki ljudi interesuju za Riu. Jednom prilikom Ria je poslala jednog suseda da dovede šerifa. Sent Lore je pošao u poteru za njim i prerezao mu grlo. Posle toga ona nikada više nije pokušala da obavesti policiju.

A onda je došla u Ejmsvil.

Holidej je znao šta se u Ejmsvilu desilo, ali nije mu bilo jasno šta je navelo Riu da ga posle odlaska iz Ejmsvila ostavi bez reči.

– U pitanju je bio isti razlog kao i pre toga: Kvil Sent Lore. Čula sam da je viđen u blizini Ejmsvila i bojala sam se da je opet ušao meni u trag. Htela sam da vas obojicu spasem neprijatnosti.

Završišvi priču, devojka je ućutala. Zapadnjak je nepomično sedeo, lica kao isklesanog od granita pri zracima sunca koji su prodirali kroz prozore.

– I šta se posle toga desilo s njim?

Riino lepo lice zasenčila je briga i u jasnim, zelenim očima zasvetlucao je strah.

– Nadam se... mislim da je mrtav jer se već mesecima nije pojavio.

Dok je sumnjičavo zavrteo glavom.

– Ne znam. O njegovoj navodnoj smrti ništa se nije čulo. Ko bi znao! Uzdajmo se u tvoju sreću, Ria. U stvari, potrebna si mi živa, jer će mi bez tebe biti teško da smirim Flojda. Želim da po svaku cenu osujetim plan onog debelog žapca Terlitona.

*

Agent u postaji diližanse kod Marfijeve stanice na glavnom putu, koji je iz oblasti Rejnboura vodio za Oklahomu, zatreptao je iznenađeno kada je opazio da se u odaji nalazi čovek koji je ušao a da ga on nije primetio.

Taj čovek je imao uzano bakarno lice na kome su sijale najtamnije crne oči koje je on ikada video.

– Ovaj... izvolite, gospodine – oslovio je došljaka. – Šta mogu da učinim za vas?

– Tražim moju ženu, čoveče. Nekako sam dočuo da je jučerašnjom diližansom prošla ovuda. Visoka je rastom i veoma je lepa mlada žena kestenjaste kose i zelenih očiju. Jesi li je možda primetio?

– Jesam, mister. Juče je zaista prošla ovuda jedna dama koja bi mogla da odgovara vašem opisu.

– Kojim pravcem se uputila?

– Ka severu.

– A koji se gradovi nalaze severno odavde?

– Tankred Vels, Mišn i Fernis Hil.

Melez se osmehnuo i najučtivije zahvalio pre nego što je izašao iz prostorije isto onako nečujno kako je i ušao. Pa ipak, službenik poštanske kompanije osetio je čudnu jezu u telu kada su se vrata zatvorila za nepoznatim posetiocem.

– Pitam se ko bi to mogao biti – promrmljao je glasno. Zatim je nakrivio glavu i napregao sluh da bi jasnije čuo topot kopita više konja koji su se udaljili i brzo nestali u noći. – Izgleda da ima prilično društvo sa sobom – dodao je i namrštio se. – Čudno... nije mi izgledalo da ona devojka ima u sebi indijanske krvi...

*

Tri milje zapadno od Fernis Hila tekla je reka Čet. U sunčane dane kasnog proleća voda je uvek bila zelena i topla jer je na tom mestu korito blo široko i plitko, a dno pokriveno najfinijim peskom, kao i blago nagnute obale što su se dalje nastavljale u talasastu preriju.

Na jednoj okuci reke obala se stepenasto dizala, dok je na drugoj sve do same vode bila obrasla rastinjem. Dugačke grane pružale su se do iznad vode, praveći prijatnu hladovinu. Bilo je to skrovište mirno mesto, gde su na pojilo dolazili jazavci i antilope, ostavljajući tragove u mekom tlu, pokrivenom lišćem. Goveda s obližnjih rančeva nikada nisu dolazila na taj deo reke, jer im je nešto niži deo rečnog korita, s ravnijim obalama, bio pristupačniji. Tamo su goveda mogla dolaziti i danju i noću. A ovde su prilaze vodi koristile samo divlje životinje i oni koji su u podnevnim časovima hteli da u toploj vodi uživaju daleko od radoznalih očiju.

Baš taj razlog naveo je Kiti i Bel, dve poznate dame iz kuće madam Flo, da uživanje potraže u diskreciji tog skrivenog mesta. Posle brćkanja u mlakoj vodi ležale su nage u maloj peščanoj uvali, zavučenoj između dva reda gustog žbunja.

Omamljene toplinom podnevnog sunca, ležale su kao usnule, zanete svojim mislima i maštarijama. Možda o princu koji nikada nije došao da ih izvede iz grube stvarnosti svakodnevnog života. Tišinu je remetilo samo zujanje pčela u grmlju i povremeno pljuskanje vode po perajima razigranih pastrmki.

– Razočarana sam, Kiti – rekla je posle nekog vremena Bel.

– Razočarana? Zašto?

– Zbog Holideja. Dopada mi se, a on mene nije ni primetio. Tako je to uvek kad se zagreješ... obično nema odaziva.

Kiti je malo sačekala s odgovorom:

– Ne znam da li je to uvek slučaj, Bel. Ali ovaj put za svoj neuspeh imaš dosta da zahvališ onoj zelenookoj zmiji. Da se ona nije pojavila, možda bi te ipak zapazio. Ovako...

Ponovo su začutale i vratile se svaka svojim mislima.

Odjednom se iz duboke senke drveća iza njih nečujno pojavio jedan muškarac. Stajao je tako izvesno vreme neprimećen i posmatrao ih, a one nisu ni slutile da su predmet njegove pažnje. Bio je to mlad čovek s očima starca. Kada se pokrenuo, učinio je to lako i elastično, kao da u telu ima ugrađene opruge. Lice mu je bilo tamno, s bakarnim prelivima, što je govorilo o njegovom indijanskom poreklu, a dugačka crna kosa padala mu je preko žute marame, vezane oko mišićavog vrata. Oči su mu takođe bile crne, s divljim odsjajem.

Te oči su blesnule kada je pošao ka nagim ženama opruženima na pesku.

Ma koliko nagota bila prirodna, ona je kod civilizovanog čoveka stanje drugačije od uobičajenog i kod žena uvek izaziva veću dozu opreza. Taj instinktivni

oprez naveo je Kiti da se trgne iz sanjarija, mada za to nije imala nikakvog povoda jer je čovek hodao tiho kao divlja mačka. Ali Kiti je nagonom ženke osetila njegovo prisustvo. Okrenula se i kratko ciknula, povukavši istovremeno Bel za ruku. Kratak, prigušeni krik oteo se i Bel sa usana i obe su žene skočile da bi dograbile odeću, prebačenu preko obližnjeg žbunja, u čemu ih nepoznati nije sprečio. Njegovu pažnju nisu zaokupljala nikakva naga tela već nešto sasvim drugo.

– Budite mirne – rekao je zapovednički i sevnuo očima.

Bel i Kiti su shvatile poruku i zanemlele. Uostalom, znale su da im u ovakvoj situaciji vriska ništa ne bi pomogla. No za njihovo ponašanje postojao je još jedan razlog: sem što je nosio nisko pripasan revolver, nepoznati je pristojno izgledao. Bio je uredan, glatko izbrijan, a kosa mu je bila brižljivo začesljana. Ostavljao je utisak čistog i zdravog muškarca. S obzirom da su u svom poslu sretale svakakve muškarce, ovaj ovde im je izgledao sasvim pristojan. Brinuo ih je samo njegov pogled.

– Radite li vi za ranč „Kros“, mister? – upita Bel nervozno.

– Da li se tako zove ranč kome pripadaju ovi pašnjaci? Ne, moje dame, ja radim za sebe. – Pokretom glave pokazao je u smeru Fernis Hila. – Vi ste svakako iz grada? – nastavio je da zapitkuje, ne obazirući se na njihov neugodan položaj.

Kratko su odgovorile da jesu.

– I mislio sam, jer s onim lakim jednogom, na koji sam maločas naišao, ne putuje se daleko. – Uozbiljio se još više i nastavio: – Tražim jednu damu. Dama koja me interesuje je vrlo visoka, ima

kestenjastu kosu i hoda kao kraljica. Zove se Ria. Poznajete li je?

Žene su se zgledale, a onda je Bel rekla:

– To je nova pevačica koja nastupa u „Dikon benču“, mister. – Iskrivila je prezrivo usne. – I može se reći da je lepa.

– Zaista i vi tako mislite? – upita nepoznati nešto vedrije. – Bile ste mi od velike pomoći, dame. Ali ne dopada mi se kad vidim da dame vašeg kova šetaju tako daleko izvan grada, gde mogu zapasti u razne neprilike... pogotovo ako ih neko zatekne u položaju u kakvom ste vi. Zato bi bilo bolje da se odmah vratite.

I one su toplo želele da što pre odu, ali dok su se na brzinu oblačile iza žbuna nepoznati im je prišao bliže.

– Nameravam da tu osobu iznenadim, dame. Hoću da joj priredim veliko iznenađenje i ne želim da tu nameru neko osujeti time što će joj reći da sam se raspitivao za nju. Shvatate li šta kažem? Nemojte nikome reći da ste me videle.

Kiti i Bel u glas odgovoriše kako nikome ništa neće reći, ali on kao da je hteo da svom zahtevu doda još malo težine. Bez opomene izvukao je revolver. Pokret mu je bio tako brz da ga one nisu ni opazile. Pobledele su kada su se našle pred crnim otvorom cevi.

– Ja sam vrlo žustar s revolverom – obavestio ih je stranac i njegova izjava nije zvučala kao hvalisanje. – I uopšte uzev, vrlo sam nervozan i žustar i jako dobro pamtim lica. Zato nemojte nikako da zaboravite to što ste mi obećale. Strašno bi mi bilo krivo ako bih morao da potražim dve tako lepe dame samo zato da bi im prosuo mozak jer su mi pokvarile

zadovoljstvo. I budite sigurne da ću to učiniti ako bude trebalo.

One klimnuše glavom i na pokret njegove cevi žurno otrčашe ka svojim kolima.

– Žene – rekao je on ravnodušno vraćajući revolver u futrolu. Zatim je okrenuo glavu i tiho zviznuo, na šta se iz žbunja pojavilo još nekoliko ljudi. – Tu je – obavestio ih je Kvil Sent Lore. – Krije se tajno u gradu. Nije li to prava vest?

– Ako ti tako kažeš, Senti – reče Džoe Rals. Kao i ostali, debeljuškasti Rals bio je bandit i ubica. Ali nasuprot ostalima, on se ponekad usuđivao da se ne složi s mladim, crnokosim čovekom koji je bio njihov vođa.

– Da, to je prava vest – reče Sent Lore otežući, ne obazirući se na uzdržanost u Ralsovom glasu. – Ria je tamo... i verovatno da su tamo Holidej i Bilard, bar kako sam čuo. Zar to nije divan sticaj okolnosti?

– Šta nameravaš, Senti? – upita ga Rals.

– Šta nameravam?

– Hoćemo li ući u Fernis Hil?

– Pa posle toliko dugog puta bilo bi zaista sramota da se okrenemo i odemo a da ne pogledamo kako je tamo. Sem toga, mnogo bih voleo da vidim kako je Ria.

Rals je uzdahnio:

– To znači da ćemo sići u grad, Senti?

Melez je radoznalo pogledao svog zamjenika i počeo zamišljeno masirati tanak ručni zglobov. Ispod manžetni njegove crvene košulje, na zglobovima su se videli duboki ožiljci. Tokom poslednjih petnaest meseci Kvil Sent Lore proveo je punu godinu dana okovan u zatvoru u Sonori, koji je imao najbrutalnije ču-

vare i najveće bubašvabe u celom Meksiku. Južno od granice još uvek se s divljenjem pričalo o zatvoreniku koji je uspeo da pobegne od tih brutalnih čuvara kada je konačno prerezao okove.

– Jesi li uplašen, Ralse? – Sent Loreov glas pretvorio se u šapat. – Uplašen od velikog Holideja?

– Ja se ne bojim nijednog čoveka, Senti. Ali Holidej je brz, a kažu da je Bilard jedva malo sporiji.

– Da, tako kažu – promumlao je Sent Lore i bacio užagreni pogled prema udaljenom gradu. – Ali koliko je čovek brz ako se suočavao samo s običnim kaubojima, mišićavim kopačima u rudnicima ili pijancima? To treba sebe da upitamo, amigo! Da li se taj Holidej ikada sudario s Flešom Mekijem, Kanzas Dulijem ili Džonom Henrijem Vokerom?

Džoe Rals je bio prinuđen da zavrti odrečno glavom. Većina onih koji su Holideju obezbedili glas brzorukog revolveraša bili su mlade usijane glave, željne slave. Ali bilo je i takvih koji su znali da rukuju oružjem. Da li su se ti mogli meriti s imenima koje je Sent Lore pomenio, Rals to nije znao, ali je bilo van svake sumnje da Holidej nije mačji kašalj. S druge strane, opet, ovaj omaleni, mršavi čovek, koji je stajao pred njim, sredio je nekolicinu glasovitih revolveraša pre nego što su uspeali da potegnu oružje. Rals je bio jedan od onih koji su iskreno verovali kako je Sent Lore najbrži od svih živih revolveraša i ima magičnu ruku.

– Znači, nameravaš da se obračunaš s njim i Bilardom? – upitao je.

– Možeš mirno reći da će dobiti ono što zaslužuju, Ralse. Posle svega što su mi učinili to je pravo...

Sent Lore se počeo šetati u krug, udarajući pesnicom u drugu šaku. Na njegovom bakarnomrkom licu videla su se jasno osvetnička osećanja.

Posle dugog ćutanja Rals ponovo progovori. – Nameravaš da ubiješ Holideja i Bilarda? – želeo je tačno da zna. Sent Lore ih je često vodio u susret zbivanjima o kojima ništa nisu znali i nije ih upućivao šta očekuje od njih. Kao posledica toga smrtnost u bandi bila je vrlo visoka. Zato je Rals, ako je trebalo da se sukobe s renomiranim avanturistom, hteo to unapred da sazna.

– Misliš li da treba da te upućujem u sve svoje misli, Ralse? – odgovori mu vođa bande protivpitanjem i udalji se. Ali u tim rečima nije bilo pretećeg, nasilničkog prizvuka. Sent Lore je izgledao kao da nešto sanja i Rals je znao šta taj pogled znači.

Taj pogled je značio da će neko uskoro platiti glavom.

Ostali, uglavnom novi ljudi, koji su u bandu regrutovani tokom Kvilovog jahanja iz Teksasa, okupili su se oko Ralsa, ne skidajući pogled sa Sent Lorea, koji se između drveća uputio ka njihovom logoru. Zatim su radoznale poglede usmerili ka Ralsu, koji je iz svoje kutije izvadio tanku cigaru.

Jedan krivonogi član bande, buljavih očiju, upitao je tiho:

– Šta je to u vezi s tom prokletom žen-turačom, Džoe?

– Kvil ne voli da o tome govori, Ejse.

– Čuj, ako se od nas očekuje da se sudarimo s tim Holidejem, imamo pravo da znamo zbog čega rizikujemo glavu, je li tako?

Vukući snažno dim iz cigare da bi je raspalio, Rals procedi kroz zube: – Mo-

žda. – Pustivši dim kroz nozdrve nastavio je: – Vidite, do sada ste imali dovoljno prilika da uočite kakav je Kvil i kako radi. Ako on sebi nešto utuvi u glavu, nema te sile koja će ga zadržati.

– To je istina – priznao je Ejs.

– A ta žena – nastavio je Rals – ta Ria Kering... ona nije neka obična suknja. Ona je ono, što se kaže, prava žena, zbog koje se zaboravljaju sve ostale. To je žena za njega. No on je nije video već skoro dve godine. Sve vreme je bežala i izmicala mu. Recimo da joj se nije dopao njegov... stil.

– A gde se tu uklapaju Holidej i Bilard, Džoe?

– Ria je bila zagrejana za Bilarda u Ejmsvilu – odgovori Rals. – Htela je čak da se uda za njega, a onda je otišla s Holidejem. Sentiju se to ne sviđa i namerala zato da ubije i jednog i drugog.

Rals je za trenutak začutao pa, sleгнуvši ramenima, dodao:

– Eto, tako vam je to.

Banditi izmenjaše poglede.

– Reci mi nešto, Džoe – bio je i dalje uporan jednooki Storn Koster – ako ta žena mrzi Kvila, kao što izgleda, i beži od njega, što je po svoj prilici tačno i ako on mora da jurca za njom širom cele ove proklete zemlje te da pritom uklanja s puta sve njene ljubavnike, zašto on to ne okonča brzo i jednom za svagda?

– Kako to misliš? – upita ga Rals.

– Dovraga, čoveče, ona mu ne pruža ništa sem muke i jada. Jedini način da takvu ženu dovedeš u red jeste da je ubiješ.

Svi članovi grupe energično klimnuše glavom u znak da se s tim slažu.

Ali Džoe Rals je odlučno odmahnuo.

– Kvil to ne može da uradi – rekao je.

- Zašto ne? – hteo je da zna Murtel.
- Zato što je voli.

*

Koliko je vremena prošlo od trenutka kada je ponovo ugledao Riu Kering, obasjanu svetlostima pozornice, Floyd nije znao. To vreme se moglo meriti časovima, danima ili čak mesecima. Jedini dokaz protoka vremena bilo je nekoliko praznih boca viskija poređanih na stolu u njegovoj hotelskoj sobi. Sve vreme od one kritične večeri bio je pod dejstvom alkohola, baš kao i prvih dana u Ejmsvilu.

Nije ni slutio da će ga ponovni susret s Riom toliko pogoditi. Mislio je da ju je zaboravio, da je vreme učinilo svoje. Bar mu se tako činilo dok je Riu video samo u uspomenama. Ali kada se pojavila uživo, gizdava, vitka, sjajnih zelenih očiju, koje su poklanjale poglede što su izazivali uzdahe, sve je odjednom izgledalo drugačije. Svet kao da se prevrnuo i umesto želje da živi i gleda ljude oko sebe, u njemu se budila potreba da ruši i uništava. To se najviše odnosilo na pretpostavljenog vinovnika njegovog poraza – Doka Holideja.

Ako mu je taj čovek dotada bio prijatelj, sada ga je gledao kao najomraženijeg neprijatelja. Želeo je da ga zgromi, uništi, zбриše s lica zemlje, jer ga je i samo njegovo postojanje podsećalo na doživljeni poraz i poniženje. U njegovim očima zapadnjak je postao najcrnje zlo, glavni uzrok njegovog gubitka i razumljivo da je protiv srećnog suparnika njegov revolt dobio snagu oluje. Na nesreću, nije postojala mogućnost da se krivcu osveti. Holidej je na oružju bio

bolji i osećaj nemoći da izravna račune prepunio je njegovu čašu žuči.

Ustao je s postelje i počeo da šeta po sobi, koja mu se odjednom učinila kao kavez. Dograbio je šešir i pošao napo-lje. Ali odraz sopstvenog lica u ogledalu ga je zaustavio. Bio je neobrijan, bled, podbulih očiju, mračnog pogleda očajnika. Ni nalik na sebe od pre nekoliko dana. Kako je moguće da se čovek za tako kratko vreme promeni?

Umornim korakom brodolomnika izašao je iz sobe i sišao niz stepenice. U predvorju ga je pozdravio portir, a na ulici su ga dočekali mrak i žućkasta svetlost petrolejki. Pošao je nasumice niz ulicu i posle nekoliko koraka na njega je naleteo jedan pijanac, nesiguran na nogama. Floyd ga je mrko pogledao i odgurnuo rukom, na šta je pijanac promrmljao nekoliko nerazgovetnih reči izvinjenja i udaljio se.

– Idiot! – progundao je Floyd za sebe i nastavio da hoda. Išao je bez određenog cilja i tek kada se posle nekoliko minuta našao pred jarko osvetljenom kućom za gospodu madam Flo, shvatio je da je baš to ono što mu treba. Da, te večeri mu je neophodno društvo žena. Morao je iz svesti izbrisati sliku žene u tamnoj haljini sa izvezenom zmijom.

Odgurnuo je vrata i ušao. Zablesnuo ga je sjaj porcelanskih svetiljki, politiranog nameštaja i crvenog pliša. Miris duvanskog dima i viskija dizao se do šarene tavanice sa koje su visili lusteri, a na galeriji, do koje se stizalo širokim stepeništem, zastrtim tepihom, dugački niz vrata bio je zaklonjen diskretno razmaknutim brokatnim zavesama. U prostranoj odaji u koju je ušao vladali su vrevi i žagor, a slobodne dekoltirane

dame u providnim haljinama šetale su između gostiju, zagrejanih pićem. U kući madam Flo zabava je bila u punom jeku.

Flojd je prišao šanku i poručio piće. Podbulim očima pogledao je oko sebe i pogled mu se zadržao na riđokosoj Bel. Uhvativši njegov pogled, Bel je povukla Kiti za rukav i obe dame, njišući kukovima prišle su novom gostu, čiji je izgled očito ukazivao na potrebu za vedrijim mislima. Kucnuvši ga prstom po bradi, Bel ga oslovi:

– Šta je to s vama, mister? Izgledate kao da su vam sve lađe potonule. Osvrnite se i razvedrite se!

Flojd je pogleda:

– Zato sam i došao – odgovori.

– Došli ste upravo tu gde treba. Častite nas pićem pa ćemo vam praviti društvo. A ako se pokažete kao pravi džentlmen – dodala je vragolasto – uverićete se da je u našem društvu život mnogo lepši.

Flojd je mahnuo rukom barmenu i ovaj ih je poslužio pićem. Ispili su po gutljaj i Kiti je počela da ćereta:

– Zna li priču o tome šta je doktor Tuls rekao gospođi Heklbi kada je pregledao njenog bolesnog muža? „Gospođo Heklbi, nimalo mi se ne sviđa njegov izgled“. A ona je na to odgovorila: „Ni meni, doktore, ali on je dobar otac mojoj deci i sada više ne mogu da ga menjam.“

Flojd se s naporom osmehnuo. Bel ga je uštinula za mišicu i rekla:

– Ne tako žalosno, mister. Niste i vi valjda jedan od onih koji su zaljubljeni u novu pevačicu? Dosta mi je takvih – napućila je usne. – Valjda nešto draži ima i kod drugih žena.

– Ne sumnjam u to – odgovorio je Flojd u želji da devojke kraj sebe odo-

brovolji. Najzad, došao je da se zabavi, a one su izgledale sasvim pristojno.

– Uostalom – nastavila je Bel, nemoćna da obuzda svoj gnev prema srećnoj suparnici. – Dobiće ona već svoje!

Kiti se trgla i gurnula je laktom, opominjući je da ćuti. Pred očima joj je istog trenutka iskrsla slika tamnoputog meleza crnih pretećih očiju i upozorenja, koje im je dao. Ali opomena je stigla prekasno jer je Flojd čuo šta je Bel rekla i zainteresovao se.

– Kako to misliš: dobiće svoje? – upitao ju je.

– Nema veze. To sam samo onako rekla – odgovorila je Bel shvativši da je napravila glupost.

Flojd se, međutim, nije dao zavarati. Same po sebi, te reči mogle su biti izraz ženske surevnjivosti i pakosti prema uspešnjoj pripadnici istog pola, ali nešto mu je govorilo da u ovom slučaju iza nehotice izbrbljanih reči ima nečeg stvarnog. Dohvatio je Bel za mišicu i čvrsto je stegao. – Reci mi o čemu se radi, devojko!

– Hej, pustite me, mister, šta vam je? – jeknula je ona.

Flojd nije popuštao: – Govori, mala, u čemu je stvar ili ću pozvati šerifa. A ti znaš da s njim nema šale!

Flojd nije znao kako mu je s usana sletela baš ta pretnja. Najmanje je želeo da Holideja istura u prvi plan svojih misli, ali ovo je izgovorio sasvim spontano. Verovatno mu je to diktirala njegova podsvest, u kojoj je predstava o zapadnjaku imala sasvim drugu boju. U tom trenutku on više nije razmišljao o njemu kao o srećnom suparniku, već kao o čoveku na koga se može osloniti.

Bel se uzvrpoljila. Pogledala je Kiti kao da od nje traži pomoć, ali ova je samo bespomoćno slegnula ramenima. Bel je shvatila da je učinila glupost što se izrekla i da će, ako se Rii Kering nešto desi, biti dovedena u vezu s tim. Zato je zaključila da će biti bolje da sve prizna i u nekoliko rečenica ispričala je Flojdu šta se zbilo na reci. Flojd je odmah zaključio da se ne radi ni o kakvoj naivnoj igri i da je čovek, koji je navodno Rii spremao iznenađenje, imao na umu nešto daleko ozbiljnije. Bacivši na šank novac za piće, okrenuo se i pošao k vratima.

U tom trenutku u njemu se nešto prelomilo. Ma koliko da mu je teško padao gubitak voljene žene, on ju je i dalje voleo i nije želeo da je neko povredi. A taj crnooki došljak pretećeg izgleda nije smerao ništa dobro.

Morao je smesta da potraži Holideja. Ako Rii Kering preti neka opasnost, onda to samo Holidej može sprečiti. Razume se da će mu on pružiti svu pomoć. Ria Kering je zavredela takvu žrtvu.

*

Izlazeći iz Koganovog saluna, Holidej je zastao na trotoaru i izvadio pozlaćenu tabakeru. Čaša hladnog piva, u kombinaciji s brendijem, prijala mu je više nego ikada i zato je hteo to zadovoljstvo da kruniše dobrom cigarom. Ali tek što je pripalio i odbio nekoliko dimova iza ugla sporedne ulice istrčao je neki debeljko u kišnom ogrtaču i ugledavši šerifa bez reči se uputio prema njemu.

– Šerife Holideje – izustio je zadihano – jedva sam vas našao! – Stao je i pokazao palcem u smeru odakle je došao. –

Tamo, pored izgorele gradske štale stoji neki jako opasan čovek. Drži revolver u ruci i preti da će prosvirati glavu prvom čoveku čije mu se lice ne bi svidelo.

– Je li pijan? – upita zapadnjak.

– Ne znam, šerife. On je neki došljak. Ne poznajem ga.

Dok premesti cigaru iz jednog ugla usana u drugi. – Hvala, Jorki, odmah ću videti šta hoće – rekao je i izvadiвши kolt proverio je da li je pun. Bila je to svakodnevna situacija, ali ipak je morao biti spreman.

Pošao je lagano glavnom ulicom ka ruševini gradske štale, prolazeći uz put mimo uličnih svetiljki. Veče je već bilo poodmaklo i na ulicama je bilo malo prolaznika. Znajući da opasnost može iskrsnuti iza svakog ugla, zapadnjak je oprežno koračao, budno motreći lica ljudi kraj kojih je prolazio. Ali bila su to sve poznata lica.

Na pedesetak metara daleko od kuće za zabavu madam Flo zastao je, jer je kroz vrata, kao izbačen katapultom izleteo Flojd. Doku se to činilo neobično jer je znao da je Flojd proteklih nekoliko dana proveo zatvoren u svojoj sobi. Šta je moglo da ga navede da se odjednom nađe na mestu kao što je javna kuća? Iznenađenje je bilo utoliko veće što je Flojd žurno pošao prema njemu čim ga je ugledao. Mada nije znao šta se tih dana zbivalo u Flojdovoj glavi i duši, Dok je naslućivao da se to ponavlja duševna drama iz Ejmsvila i da je deo Flojdovih opakih misli sigurno upućen i njemu. Flojdov izgled to je potvrđivao. Kada se zaustavio ispred zapadnjaka bio je bled i uzrujan.

Ali, začudo, umesto izliva gneva Flojd ga je oslovio zabrinutim glasom:

– Dok, Rii preti opasnost! Ovog trenutka sam saznao da se za nju raspitivao neki nepoznati muškarac opasnog izgleda.

Dok je žmirnuo očima. Setio se priče o Sent Loreu i uz kičmu su mu krenuli ledeni žmarci.

– To može biti u nekoj vezi s ovim zbog čega sam pošao – reče više za sebe. – Možda je u pitanju Sent Lore.

– Sent Lore? Onda i ja idem s tobom.

– Nije potrebno, Flojde. Mogu to i sam da sredim.

– Sredićeš lakše ako ti ja budem čuvao leđa – rekao je Flojd tonom koji nije trpeo protivljenja. – Hajdemo, Dok! Večeras ću uživati u ulozi šerifovog pomoćnika.

Zadovoljan što vidi Flojda dobre volje, zapadnjak je slegnuo ramenima i pošao do ugla da bi skrenuo u polumračnu ulicu Piti, u kojoj su se s obe strane nizale kuće od dasaka i razni magacini za robu. Ulica Piti bila je poznata kao poprište svađa, tuča, a ponekad i ubistava. Zapadnjak je obično izbegavao da njom prolazi po mraku, ali ovaj put nije imao izbora.

– Ne vidim nikoga – izustio je Flojd kada su se približili crnim, nagorelim ostacima Tamnerove štale, u pozadini koje se nalazio koral po kome je šetao samo jedan konj.

Dok je odjednom shvatio da je suviše tiho. Dodirnuo je Flojda po ruci i obojica su zastali. Holideja je mučilo neko neobično predosećanje, koje se u njemu razvilo u godinama opasnog življenja, uvek na rubu života i smrti. I ovaj put odgovor na naslućenu opasnost bio je brz i žestok. Levom rukom Dok je dohvatio Flojda za rame i gurnuo ga na

zemlju, a desnom se mašio revolvera. Istoga trenutka kada je u njegovoj ruci blesnuo teški kolt, opazio je kako se jedan stub ograde pomerio. S grčem u želucu Ho-lidej je video kako je iz ruke zgrbljene siluete blesnuo crvenkasti plamičak. Učinilo mu se da je osetio vruć dah vazdušne struje po obrazu u istom trenutku kada se bacio u zaklon iza porušenog zida. Tane se zarilo u obližnje stablo i Dok je doviknuo Flojdu da se i on zakloni.

Bilardu opomena nije bila potrebna. Priljubljen pored dimom opaljenog zida on je već u obema rukama držao po jedan revolver. Odjek prvog hica razlegao se u ulici Piti i odbio se od niskih daščara, da bi ga zagušio prasak serije hitaca koji su usledili.

Jedna hitac okrznuo je zapadnjaka po levom ramenu dok je pretrčavao brisani prostor do jedne gomile drva i kamenja. Tane koje ga je okrznulo, udarilo je u zid i prašina ga je zasula po vratu. Holidej je digao ruku i cev njegovog kolta pošla je za siluetom koja je velikom brzinom protrčala između dve daščare. Kolt mu je poskočio u ruci i silueta se prevrnula preko glave i tresnula u jednu daščaru od čega se njena klimava konstrukcija dobro zatresla.

Topot kopita upozorio je Holideja i Bilarda na novu opasnost i okrenuvši glave ugledali su trojicu konjanika koji su iskrsnuli iz jedne uličice pedesetak metara od njih. Konjanici su pojurili prema njima, urlajući i pucajući iz revolvera, a njihovu pucnjavu podržala je jaka i koncentrična paljba napadača iz zasede, koji su opkolili ruševinu štale.

– Uleteli smo u zasedu, Dok – izustio je Flojd, spremajući se da dočeka napad konjanika s uperenim revolverima.

Zapadnjak ništa nije odgovorio. Čuvao je snagu za borbu, ali nije mogao poreći Flojdovo zapažanje. Očigledno je zaseda bila unapred planirana i oni su slepo uleteli u zamku iz koje ih može izvući samo luda sreća.

Urlajući kao Komanči, konjanici su u trku projurili pored jedne zardale pumpe, dižući oblake prašine. Kada su se približili, njihovi obrisi postali su jasniji. Čelični nišani dvojice branilaca su ih pratili.

– Sad! – viknuo je Dok i pritisnuo obarač.

Jedan konjanik je poleteo s konja kao odbačen prstom nekog nevidljivog džina. Čizme su mu kliznule iz uzengija i on je poleteo nazad kroz vazduh, mrtav, pogođen kuršumom koji mu je probio vilicu i zario se u mozak.

Flojd je tek trećim metkom uspeo da skine iz sedla još jednog napadača. Treći konjanik, međutim, pokazao se kao mnogo teža meta. Zakačivši čizmu za jabuku sedla, napadač je u indijanskom stilu, skriven iza konjskog tela, pripucao kada je stigao u blizinu napadnutih. Dok su kuršumi zujali oko njih kao razljućeni stršljeni, Holidej i Bilard su ostali da leže, čvrsto priljubljeni uz tle. Jedan kuršum zario se u zemlju tik pored zapadnjakovog vrata i zasuo ga prašinom. Drugi je očesao Flojda po leđima i otkinuo komad tkanine s njegovog sakoa.

Ali trenutak kasnije konjanik je projurio i zavio iza obližnje zgrade. Dok i Flojd su to iskoristili i povukli se dublje u zaklon.

Zatim je nastalo kratko zatišje i Dok je oprezno digao glavu da osmotri njihovo mizerno skrovište. Glavni zid s leve strane pružao im je solidnu zaštitu, ali ga je s visine krova ili s nekog drveta napadač lako mogao preskočiti. Nije to, dakle, bio idealan teren za pružanje otpora bandi ubica.

– Napred! – doviknuo je neko. – Martele, priđi im kroz koral. Koster, ti i Fargo popnite se na ona stara kola, odakle ćete imati bolji pogled. Ralse...

– Šta ovo znači? – povikao je Flojd besno. – Jeste li poludeli, ma ko da ste?

– Koji si ti od dvojice kradljivaca žena: Holidej ili Bilard? – začuo se ponovo isti glas.

– Kradljivac žena? – Dok pogleda Bilarda. – Šta taj govori?

Kao da je čuo njegovo pitanje, napadač je povikao s druge strane ruševine:

– Trebalo je da vas potražim u Ejmsvilu, Holideje. A i tebe, kockaru. Svega mi na svetu, odavde živi izići nećete!

Ledeni žmarci podiđoše zapadnjaka. Pogledao je Flojda i zaključio da je i s njim isti slučaj.

– Sent Lore? – izustio je. Flojd je digao glavu i doviknuo: – Je li tamo Sent Lore?

Odgovorio mu je pucanj i kuršum je prosvirao pored njegove glave.

– Ona je moja, Holideje, pseto! – Odgovorio je glas koji se gušio od gneva. – Uvek je bila i uvek će biti!

Dok se oslonio leđima o zid i počeo puniti revolver.

– To je on, Flojde. Sent Lore. Izgleda da smo u većoj nevolji nego što smo mislili.

*

– Tražite suviše mnogo, mis Ria – usprotivio se Honest Džon. – U ulici Piti je čitav čopor bandita. Šta želite da učinimo? Da preuzmemo ulogu čuvara reda i napadnemo ih?

– Ne, gospodine Skilmore – rekla je Ria Kering s podijuma u „Dikon benču“. – Očekujem od vas da se ponašate kao ljudi.

Njene reči propratilo je klicanje i ljudi su se počeli gurati da bi bolje čuli šta ona govori. Ria je sišla niz stepenice da bi prikazala svoju tačku za subotnje več kada su se prvi udaljeni i prigušeni pucnji čuli sa periferije. Pucnji su je uznemirili, a njena strepnja postala je još veća kada su u salun stigle prve dojave da je grupa razbojnika napala Holideja i Bilarda u ulici Piti. No posle početne zbunjenosti brzo se pribrala i pozvala građane da pođu u pomoć. Bila je čak spremna da ih povede.

Četvorica građana odmah su izjavila da će krenuti protiv bandita ukoliko i drugi to učine. Drugi su, međutim, bili manje raspoloženi da se sudare s opasnim neprijateljem.

– Vi to dugujete vašem šerifu – rekla je Ria glasno da bi nadjačala i žagor i udaljene pucnje. Strah joj je stezao srce, ali nije htela to da pokaže. Trudila se da izgleda pribrana i jaka i da ostavi utisak kako u Fernis Hilu niko i ne pomišlja drugo do da pohita šerifu u pomoć.

– Setite se one noći u Koganovom salunu – nastavila je. – Svi ste mislili da je šerif samo ludo hrabar, je li tako? Ali on je uspeo. I posle tog nereda usledio je mir u celoj oblasti, koji je šerif od tada održavao. Spasao je najmanje tuce živo-

ta, vi to znate. To najbolje znaju ljudi s ranča „88“ i graditelji pruge.

– Ona je u pravu – složio se Mjurej Doner, graditelj pruge. – Da nije bilo Holideja nikada ne bismo prestali da jedni drugima razbijamo glave.

– Vraški dobar čovek – složio se drugi graditelj pruge glasno. – I hrabar... – pogledao je prema vratima. – Možda mu to dugujemo...

– Nema tu možda – umešao se gradonačelnik Valas. – Mis Kering je rekla čistu istinu. Ovaj grad ne treba da štiti samo jedan čovek, već svi. Ako uzmaknemo i dopustimo da šerif i Bilard budu ubijeni, ljaga srama zauvek će ostati na nama.

– U pravu ste, gradonačelniče – povikao je jedan građanin oduševljeno. – Zašto već jednom ne prestanemo da blebećemo i pođemo na poprište bitke pre nego što bude kasno?

– Da, zašto ne, ljudi – povikala je Ria. – I neka svako ponese sa sobom oružje, a ne samo...

– Čekajte, čekajte malo – odjeknuo je jedan glas. – Šta se to, dođavola, ovde događa?

Bio je to Bredi Terliton. Pri kraju tog lošeg dana on je pošao s bocom u postelju i probudio se kad su mu Marč i Bak javili za okršaj u ulici Piti. Debeljko je odmah shvatio da se sreća okrenula njemu u korist i da je u trenutku kada se već pobojavao da mu je uspeh izmakao iz ruku, ponovo priskočila s neočekivane strane.

Holidej i Bilard borili su se za život protiv bande razbojnika i Bredi Terliton je odmah doneo odluku da učini sve, makar morao da prođe kroz vatru i vodu, da spreči bilo koga da se umeša pre ne-

go što okršaj stigne do očekivanog kraja.

– Silazi s tog podijuma – povikao je, odgurnuvši grubo Riu Kering. Neki čovek se glasno usprotivio, ali je začutao kad ga je Marč dodirnuo vrhom puščane cevi. Terliton je digao mesnate ruke, tražeći tišinu i stao na osvetljeni podijum.

– Prijatelji, vi me znate kao pobornika reda i mira – povikao je. – I kada bi ovde na kocki bio red i mir, ja bih prvi priskočio šerifu u pomoć. Ali ovde je u pitanju nešto drugo. Ko su ti ljudi koji su došli i napali Holideja i Bilarda? I zašto su ih napali? Razmislite o tome. Ja sam oduvek govorio da pustolovi i revolveraši, kao što je Holidej, nisu pogodni za šerifa i verujem da večeras vidimo dokaz da je to tačno. Voljan sam da tvrdim kako je ovaj okršaj rezultat ličnih razmirica između Holideja i nekih drugih ljudi i kažem da niko nema pravo da od nas traži da rizikujemo živote zbog nečije privatne svađe. Niko.

Neki su počeli protestovati, ali većina je s odobravanjem propratila njegove reči. Terliton je primetio da njegov nastup ima efekta. To je zapazila i Ria Kering, koja je pokušala da se umeša. Ali Bak ju je odgurnuo u stranu i Terliton je opet počeo da govori. Želeo je da Holidej bude mrtav, želeo je to više od svega na svetu.

U Fernis Hilu nikada nisu gledali Bredija Terlitona kao uzornog građanina ili borca za prava malog čoveka. Ali on se kao takav te večeri predstavio i u sledećih nekoliko minuta izveo je to s mnogo umešnosti. Govorio je kako veruje u budućnost i prosperitet grada. Uložio je novac u tu zamisao, stvorio je poslove, pomogao svakome ko je došao da pomoć

zatraži. Tvrdio je da voli Fernis Hil i da ne bi želeo da ga neko gurne u krvoproliće, pogotovo ne iz ličnih interesa...

– Prijatelji, susedi... – zaključio je – razmislite o ovome pre nego što učinite neku ludost. Poslušajte čoveka kome na srcu leže vaši interesi. Poslušajte čoveka koji...

– Koji želi da šerif Holidej pogine.

Prisutnima je zastao dah od zaprepašćenja i sve glave su se okrenule prema pozadini prostorije, odakle se glas čuo. Kroz gomilu je zabrujao žagor kada su prisutni prepoznali Širli Donaldson.

Širli je ošinula Terlitona ledenim pogledom, od kojeg je ovoga podišla jeza i koji je govorio da je već dugo čekala ovakvu priliku i da će je svojski iskoristiti.

– Ako budete slušali Bredija – nastavila je – onda ste veće budale nego što sam mislila. – Glas joj je zvučao ubedljivo. – Sve što je rekao je laž. Ja znam da je podjarivao svađu između rančera i graditelja pruge, znam...

– Zaveži, kučko – zarežao je Terliton, jurnuvši prema njoj. – Bak, učutkaj je!

– Čujmo šta ima da kaže, Terlitone – usprotivio se Doner. – Ti si rekao svoje. Neka sada Širli kaže šta ima!

Pošto je dobro znao šta će Širli reći, debeli Terliton to nije mogao dopustiti. Gnevan što su se Marč i Bak ustezali da ga slede, on se okrenuo prkosnoj devojci:

– Podla, izdajnička droljo – zaurloao je i zgrabio je.

To nije bilo prvi put da Bredi Terliton digne ruke na svoju ljubavnicu, ali je to prvi put sada učinio javno. A zapadnjaci su imali svoja shvatanja o tome. Oni su smatrali da svaki čovek ima pra-

vo da grdi, pljuje, psuje i laje na Mesec, ali ne i da zlostavlja neku ženu.

Spremni da rizikuju Terlitonovu osvetu, prisutni su pritrčali i šćepali ga. Širli se pribrala i ponovo počela da govori.

Terliton je odjednom shvatio da je s njim svršeno. Kao njegova ljubavnica, kurir i robinja, Širli je znala sve. I sve što je znala ona je i rekla... sa zadovoljstvom. Svaka njena reč bila je ekser više u Terlitonovom mrtvačkom kovčegu.

*

Stisnutih vilica, naslonjen na zid, zapadnjak je znao da Bilardova samoubilačka zamisao neće uspeti. Kvil Sent Lore će ga ubiti pre nego što se probije, a ako i uspe da se izvuče, niko im neće priteći u pomoć. Ali Flojd je uvek bio tvrdoglav. S kuršumom u jednoj mišici puzao je kroz ruševine ka koralu, s ciljem da se dočepa konja i u trku stigne do glavne ulice.

Jedva čujan zvižduk dopro je do Holidejevog uha. On se ponovo pridigao i otvorio paljbu. Revolverska vatra odgovorila mu je sa svih strana, a za to vreme Flojd je pretrčao nekoliko poslednjih metara i skočivši na konja, podbo ga petama u slabine.

Koncentrisavši pažnju na Holideja, napadači nisu primetili Flojda i njegovog konja sve dok ovaj nije odmakao dvadesetak metara. Tek tada iz pravca obližnjeg kokošarnika začuo se povik. Dok je skočio iz zaklona i kroz ruševine potrčao napred dok se konjanik u trku udaljavao.

I odjednom ugledao je ono što je želeo: mršavog čoveka zaklonjenog iza ugla kokošarnika. Revolver je planuo u ruci

tog čoveka i Dok je pripucao na njega. Sićušna silueta Sent Lorea se spotakla, posrnula, a onda se naglo povukla u zaklon. Kvil Sent Lore bio je pogođen, ali ne i mrtav.

Flojd je činio sve što je mogao, ali je njegov konj bio pogođen Sent Loreovim kuršumom. Životinja je pala i konjanik je preko njene glave glavačke poleteo do pumpe.

Sent Lore je zadovoljno kriknuo i pripucao na Flojda, koji je ležao uglavljen između pumpe i korita. Gledajući njegovu agoniju, Holidej je znao da je poslednji trenutak da mu pritekne u pomoć. Stisnuvši zube, ustao je i potrčao s koltom u ruci.

Tane je zviznulo pored njega i Dok se pružio po zemlji. No napred, iza Flojda, u tamnom delu ulice on je zapazio neko kretanje: micanje silueta. Nekoliko puta je protrljao oči pre nego što je shvatio šta je to: bila je to naoružana masa ljudi.

I banditi su to shvatili nekoliko sekundi kasnije. Zapadnjak je čuo uplašeni povik:

– Šta je ovo, Senti? Izgleda da se digao ceo grad!

Dok još uvek nije mogao da veruje svojim očima. Ipak, prepoznao je gradonačelnika, Honest Džona i nekoliko kauboja i graditelja pruge, a među njima i Riu. Usta su mu se odjednom osušila. Više je naslućivao nego što je video bandite koji su se povlačili. Ali jedan od njih, mala mršava silueta, još uvek je stajao iza kokošarnika. Dva pucnja su odjeknula i dva čoveka u gomili su pala, a zatim je i ta sićušna silueta potrčala za ostalim banditima koji su već gacali preko reke.

– Sent Lore!

Neko drugi bi nastavio da beži, ali Sent Lore je stao. Mržnja i surovost oduvek su dominirali njegovim karakterom. Njegov revolver je grunuo, ali je taj pucaj zaglušio tresak teškog zapadnjakvog kolta. Tane je pogodilo Sent Lorea i oborilo ga na tle. On se zgrčio i gmižući po zemlji kao reptil pružio ruku ka ispuštenom revolveru. Dohvatio ga je kad je Dok zastao na nekoliko metara iznad njega. Pokušao je da digne revolver i nanišani, ali je oružje bilo preteško za njega. Gorućim očima pogledao je još jed-

nom zapadnjaka kao da hoće da ga ubije pogledom, a onda se zgrčio i umirio. Bio je mrtav.

Docnije se Holidej kao kroz maglu sećao tih nekoliko minuta. Sećao se da su ga sa svih strana odjednom okružila prijateljska, nasmejana i srećna lica. Svi su u glas govorili o njemu, Flojdu, Rii koja ih je pokrenula i Širli koja je imala hrabrosti da Terlitona optuži za zločine koji će ga odvesti na vešala. Onda je video osmeh Riinih očiju, koji je toliko mnogo govorio i obećavao...

KRAJ

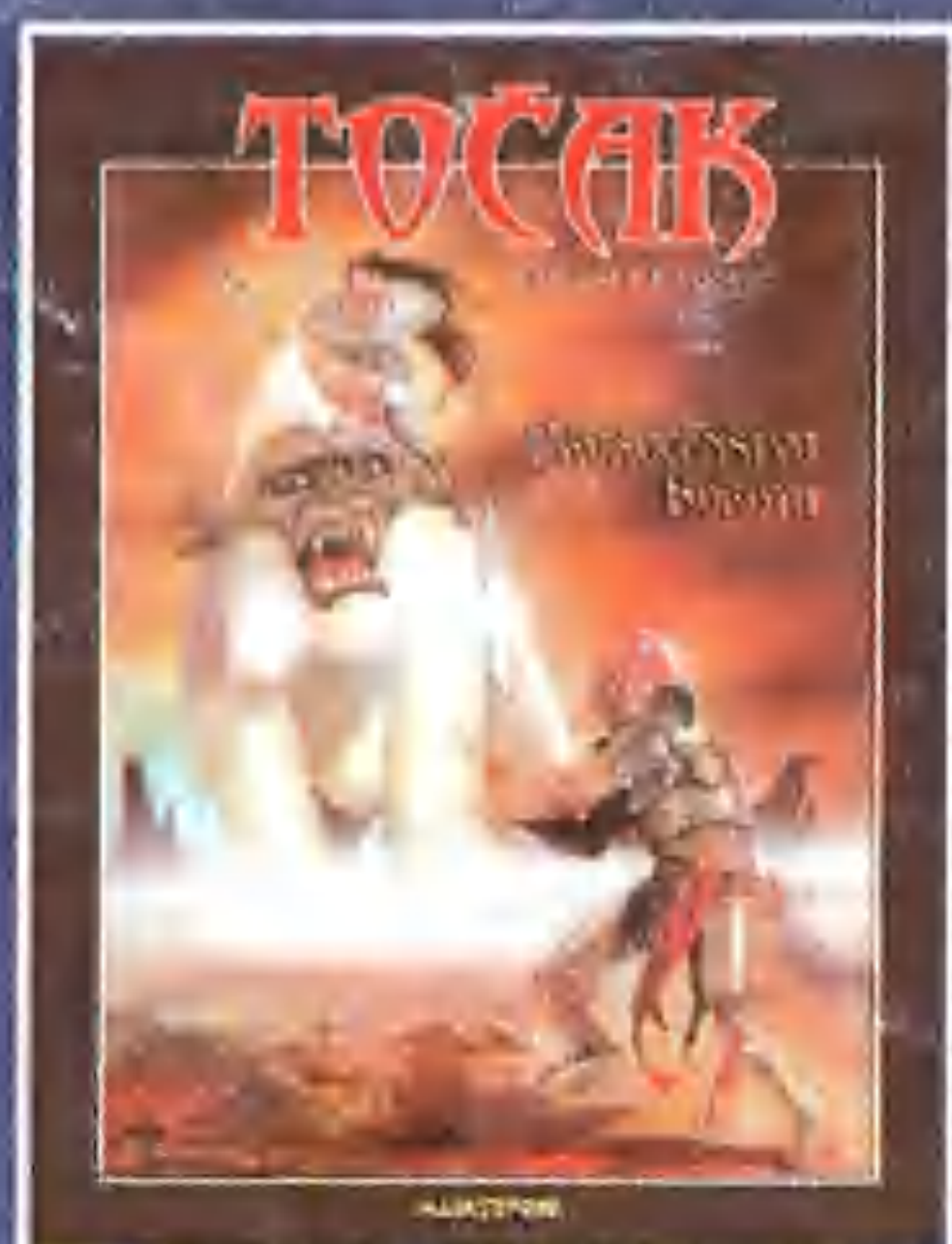
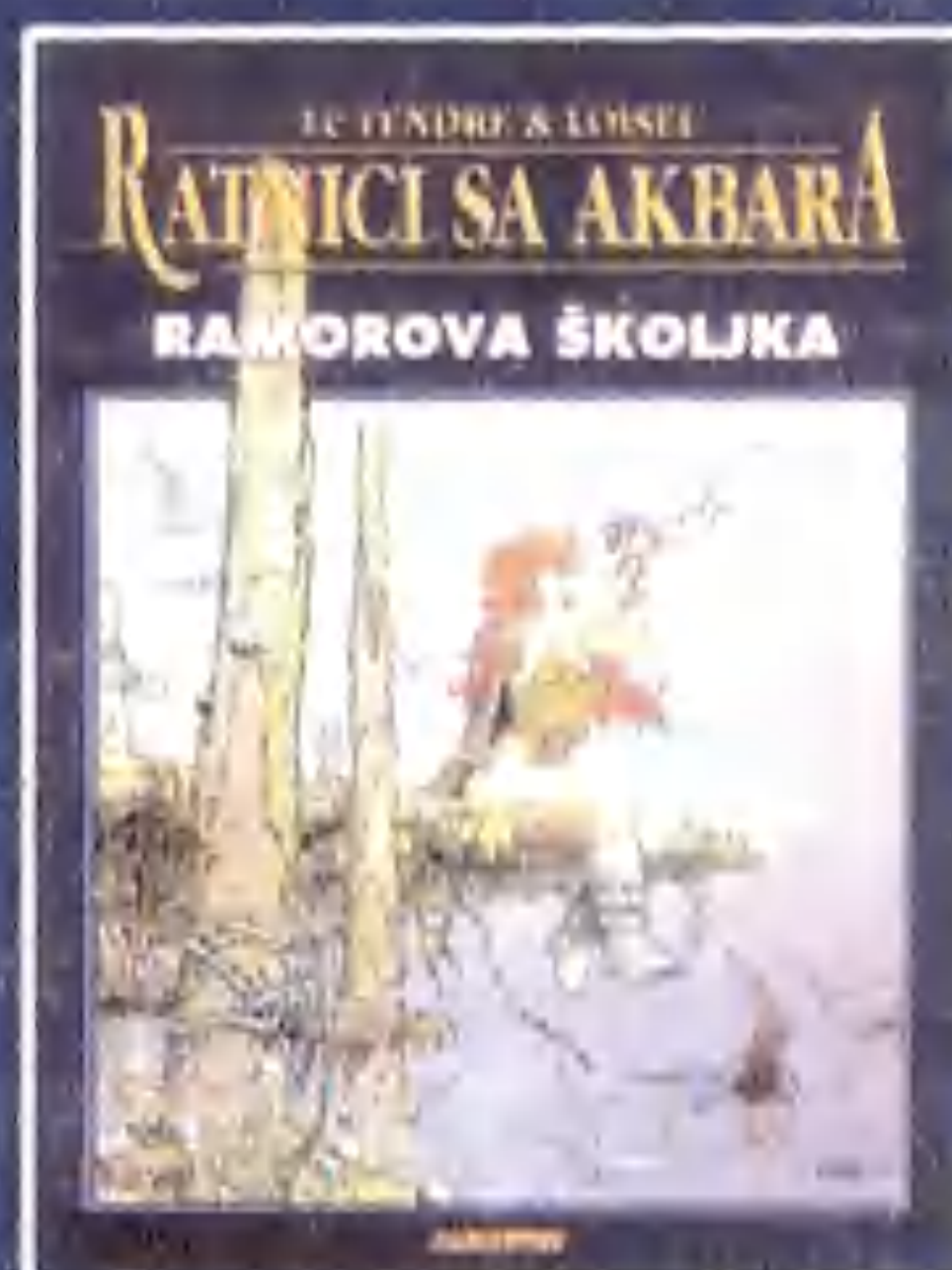
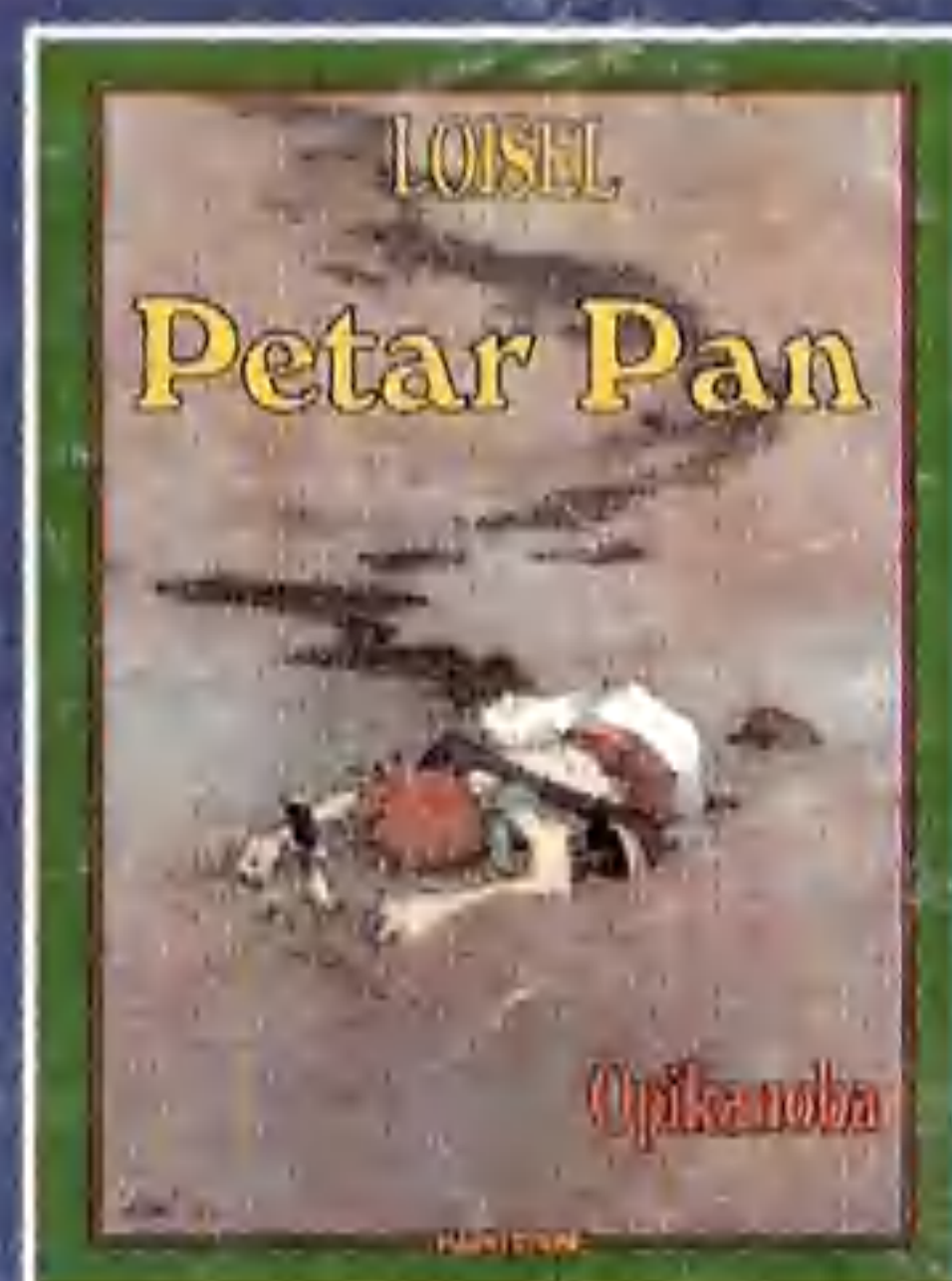
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca

sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA

INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 332 220

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00362

